

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (2676) 2001 BIRŽELIS-JUNE 19

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Tautos kančių atskleidimas

Birželio mėnuo atlydi vasaros pradžią, gamtos suklestėjimą, tačiau lietuviams tai liūdesiu perraustas laikotarpis. Pirmųjų Sibiran trėmimų – birželio išvežimų nepatyrę tautos vaikai privalo apie juos sužinoti, kaip bejėgės tėvynės nepamirštamai skaudų išniekinimą. Bręstančios tautos pareiga yra išsaugoti savo istoriją, gerbti savo didžiūnus, neapleisti nei savo nuskriaustųjų, nei principų, už kuriuos šie kentėjo. Praeitį reikia išlaikyti gyvą ne tik norint pagerbti už kraštą kovojusius, bet ir mokyti ateities kartas.

ISTORIJA yra išsaugojama įvairiais būdais – pasakomis, nuotraukomis, raštais, paveikslais, paminklais. Dainos apie partizanus, parodos, minėjimai, eilėraščiai irgi padeda jos neužmiršti. Mažiau įprastas būdas praeitį pažinti yra betarpiškai atskleisti jos tikrovę pavyzdžius prieš akis. Šiais laikais tai nėra naujovė. Gyvename neriboto atvirumo, nesulaikomos informacijos amžiuje. Pradedame priprasti prie aštriai tikroviškų filmų ir greitų ryšių perduodamų kraupių šiandienos pasaulio įvykių televizijoje. Vis dėlto itin žiauriai gali atrodyti spausdinimas tautą pasmerkiančių naikinimui dokumentų, išlaikymas kankinimo priemonių ir vietovių, telkimas subyrėjusios santvarkos tuščios didybės paminklu. Ir ką laimėtume sutriuškindami senosios santvarkos ikoną, suvedindami praėjusio penkiasdešimtmečio dokumentaciją? Tinkamu ir tinkamoje dviasioje primamu praeities atskleidimu galima daug daugiau pasiekti, svarbiausia – pasimokyti.

DAR vienas „Grūto parkas“, tokio didelio atgarsio nesulaukęs, tai poezijos rinkinys *Grūto parko lyrika*, išleistas 2000 m. Vilniuje. Be abejonės, nuo sovietinės okupacijos nukentėjusiems sunku šią knygą paimti į rankas, šurpu akimis permesti tautos dvasią naikinusi, raudonąjį košmarą liupinančias frazes. Tačiau kažin ar nėra blogiau vaidinti, kad jos nebuvo? Kaip rašo rinkinio redaktorius, V. Paulauskas: „Galima suvedinti visas knygas, nugriauti visus paminklus, perrašyti istorijos vadovėlius, bet praeitis nepasikeis“. Jis apgailestauja, kad praėjus dešimtmėčiui nuo nepriklausomybės „išliko gajos tarybinių laikų tradicijos“, būtent istorinio braukymo, iškelimo tik vienos, oficialiosios linijos, neįtraukiant į psichinį dešimtmėčio antologijas tarybinių eilėraščių, lyg tai jų nebūta. Tai yra stengimasis pamiršti kas buvo. Kaip tai valdžiai pataikaujančios poetai ir kiti jos tarnai susigveno su savo išdaviškiška veikla? Šis klausimas ne mums spręsti, ne mums juos teisti. Tačiau keblu, ne tik okupacijų nuskriaustiesiems, o ir jų vaikams bei vaikaičiams bandyti aiškinti, kodėl anie taip darė, kodėl, pavyzdžiui, tų 134 poetų rinkinyje yra ir išeivijos poetų, kai kurių gerai žinomų ir gerbiamų pavardžių? Ne jausmais, bet šaltais istoriniais duomenimis galima atsiliepti, pripažįstant, kad visais istorinių lūžių laikais didelė visuomenės dalis, net menininkų, pasiduoda įsigalėjusiai totalitarinei-diktatūrinei valdžiai. Baimė ir troškimas išlikti, pralobti, priverčia daugybę žmonių daryti tai, kuo iš esmės netiki. Per didelę informacijos liūtį, visa nuoginantis atvirumas turi savo kainą. Tačiau daug nesveikiau praeitį slėpti. Praeitį per rožinius akinus žvelgti, ją juoda užuolaida pridengti ne-naudinga, nes tik blaivios dienos šviesoje galima iš jos išmokyti apie dabartį ir ruošti kelią atečiai. RSJ

KANADOS ĮVYKIAI

Konservatorių valdžiai 6 metai

Ontario konservatoriai birželio 9-10 savaitgalį atšventė savo šešių metų valdymo jubiliejų. Laimėję rinkimus su „sveiko proto revoliucijos“ šūkiais, konservatoriai su Mike Harris priešaky pradėjo įgyvendinti savo rinkiminius pažadus, dažnai pažeisdami ligi tol politiniai saugius „vidurio kelio“ principus. Žadėta per 3 metus sumažinti 30-čių nuominių (1999 metais dar 20% daugiau) asmeninių mokesčių; kas žadėta, beveik jau padaryta. Žadėta sumažinti valdžios politikų ir biurokratų aparatų; 1996 metais įstatymu sumažintas provincijos parlamentas nuo 130 iki 103 narių, nuo 1995 metų atleista 21,000 valdžios tarnautojų. Žadėta sumažinti socialinę pašalpą, pašalpos gavėjus priversti dirbti ar tobulintis amatuose; pašalpa sumažinta 22%, per 6 metus šelpiamųjų eilės sumažėjo beveik 600,000 (likę 400,000 daugiau sia maži vaikai ir jų globėjai). Daugumos (išskyrus sveikatos, švietimo ir teisėtvarkos tarnybas) departamentų biudžetai apkarpyti 20%, iki 1999 metų vidurio įvesta 800,000 naujų darbaviečių (žadėta 725,000). Per tą laiką buvo užminta daug kam ant kojų: šiaurės unijos, kurių teisės ir galios buvo apkarpytos; švietimo tarybos, mokytojai, kurių biudžetai apkarpyti, spaudžiama daugiau laiko pašvęsti mokymui. Kartais sun-

ku matyti, kur baigiasi sveikatos tarnybų vargai, o kur prasideda politinio spaudimo retorika ir dirbtinos krizės dėl kadaise sumažinto provincijos liginės lovy skaičiaus. Bendrai paėmus, reikėtų konservatorių valdymą su mažomis išimtimis vertinti pozityviai – jie nors įrodė, kad drąsėnis politiniai pakeitimai yra įmanomi.

Telehealth Ontario pavadinimu senesniai įvesta sveikatos patarimų tarnyba Ontario provincijoje. Prie telefono 1-866-797-0000 visą laiką (24 val./dieną, 7 dienas savaitėje) budės medicinos slaugė (RN, Registered Nurse), kuri, išklausi ligos ar negalavimo simptomų, galės patarti, ką daryti ir, jei yra rimtesnis reikalas, kur kreiptis toliau. Med. slaugė taip pat galės patarti mitybos bei jaunimo problemų srityse. Sužeidimų ar ligų atvejais paskambinus šiai žinybai galbūt sutaupys kelionę į pirmosios pagalbos skyrius liginėse, kurie dažnai yra labai perpildyti. Tačiau patariama ir toliau avarių ar kitais skubiais, kritiškais atvejais skambinti 911.

Amnesty International savo 40-tame metiniame pranešime išskėlė žmogaus teisių pažeidimus net 149 valstybėse. Šiame 302 puslapių dokumente ir Kanada teko vienas puslapis. Kritikuojamas policijos elgesys (Nukelta į 8-tą psl.)

Prie Vilniaus rotušės Lietuvos jaunimas pasisako už Šiaurės Atlanto sąjungą – NATO

Atgimstanti Rusija

VYTAUTAS P. ZUBAS

Gwynne Dyer, anglų Londone gyvenantis nepriklausomas kanadietis žurnalistas, kurio straipsnius spausdina 45 kraštai, įdomiai žvelgia į Rusiją. Straipsnis buvo išspausdintas š.m. balandžio 19-26 „The Baltic Times“

Prieš 40 metų balandžio 12 Juri Gagarin buvo pirmasis žmogus erdvėje. Praeitį mėnesį 15-kos metų erdvėlaivis „Mir“ sudegė atmosferoje. Sudegė ir ant jo paviršiaus jaunatviškai linksmo Gagarin'o (žuvo 1968 m. lėktuvo nelaimėje) atvaizdas. Simbolizmas aiškus. Ar Rusija žlugo visiems laikams, ar žlugo tik Sovietų Sąjunga?

Praėjo 10 metų, atsirado 15 naujų valstybių, ir sunku į klausimą atsakyti. Baltiečių kraštams Sovietijos žlugimas buvo tikra palaima. Kitas kraštus, kaip Moldovą ar Tadžikistaną, privedė prie nesibaigiančių neramumų ir skurdo. Dėl pačios Rusijos dar negalima daryti aiškų sprendimo.

Daugelis vyresnio amžiaus rusų su nostalgija atsimena sovietinę praeitį, kai jų krašto biogo visos pasaulis. Nuolat demonstruojantiems prokomunistiniams pensininkams Gagarin yra simbolis viso, kas anais laikais buvo gera ir kas šiandieną yra pasmerktas. Daugeliui žmonių Sovietijos žlugimas buvo asmeninė tragedija: dingio užsitarautos pensijos, pakenčiama sveikatos priežiūra ir šilti butai. Viso gyvenimo pastangos užsitikrinti saugią senatvę nuėjo vėjais.

Tačiau ne vien tik ekonominio saugumo siekia rusai. Neseniai Maskvoje ir Petrapilyje įvyko masinės demonstracijos, daugiausia jaunų žmonių, 400

NTV televizijos tinklo žurnalistų. NTV tinklas, matomas visoje Rusijoje, laikomas patikimiausiu ir baiminamasi, kad vyriausybė ryžosi jį suvaržyti ir likviduoti.

Gal tai ir teisybė. Pagrindinis NTV akcininkas, didžiulė natūralių dujų bendrovė *Gazprom* perėmė tinklo vadovybę ir atleido buvusius vadovus. *Gazprom* aiškina, kad tai daro ekonominiais sumetimais, bet įtariama, kad siekia išstumti vyriausybės kritikus, nes priklauso valstybei. NTV steigėjas Vladimir Gusinski kaltinamas sukčiavimu ir areštuotas Ispanijoje. Per paskutinius dvejus metus policija padarė 27 kratas NTV vyriausiojoje būstinėje.

Taip jau yra, kad Rusijoje niekas nesikeičia – Sovietinė tirtonija pakeičia kito tipo diktatūra. Šiandieną kapitalistinė Rusija yra brutali, primenant 1880-ųjų laikotarpio Ameriką, kur pinigais valdo ir policija, teismai daro tai, kas jiems įakytą, o silpnieji statomi prie sienos. Tačiau gyvenan ne 1880-tais. Šiandieną Rusija pilna drąsių ir gerai išsilavinusių žmonių, suprantančių, kad jie verti geresnio gyvenimo.

1960-ųjų Sovietų Sąjunga, kai Gagarin sklandė erdvėje ir visi gerbė rusus, buvo geresnė, kaip prieš 30 metų buvusi. Kalėjimuose, nuo 20 milijonų kalinių 1940-aisiais, buvo likę tik keletas

milijonų. Valstybė sustabdė masines ištariamųjų žudynes. Net ekonominis gyvenimas pagerėjo tiems, kurie sugebėjo laikyti liežuvi ir paklusti vyriausybei. Tačiau, kaip ten bebūtų, gyvenimas nebuvo malonus. Vyriausybė savo piliečius traktavo kaip atsilikusius vaikus. Kiekvienas pareigūnas elgėsi lyg koks labai svarbus asmuo. Kai aš pirmą kartą 1980 m. lankiausi, mėnesį praleisti buvo pakenčiama, bet visą laiką gyventi būtų nepakenčiama.

Naujoji Rusija nėra didinga. Perėjimą į rinkos ekonomiką vykdė tie patys ciniški valdininkai, dažnai valstybės turta privatizavę ir savo kišenes, ir kraštui kainavo ne mažiau kaip dešimtmetį ekonominės stagnacijos. Atminkim, kad prieš pusimtį metų kraštas buvo George Orwell knygai *1984* modelis. Dabar kalba eina apie NTV. Ar šis televizijos tinklas, geresnis už bet kurį iš Amerikos „Trijų didžiųjų“, išliks laisvas? Tikimasi, kad išliks, bet nepulsis į depresiją, jei taip nebus.

Rusija yra demokratinė, nors paskutiniai prezidento rinkimai buvo gal net daugiau įtartinai kaip rinkimai Amerikoje. Pinigai čia ne tik kalba, bet ir rėkia. Tačiau vis tiek yra geriau kaip buvo ir gal net Gagarin būtų pritaręs. Ir turbūt bus geriau vien dėl to, kad dauguma piliečių to nori. ***

Straipsnį skaitydamas negali atsisakyti minties, kad daugelis autorius pastabų, skirtų Rusijai, tinka ir nepriklausomos Lietuvos gyvenimo kasdienybei. Svetimas žurnalistas supranta ir atjaucia sunkią Rusijos padėtį. Ar apie išeivijos spaudą galėtumėt tą patį pasakyti Lietuvos atžilgiu? Mes užmiršom kaip gyvenom prieš 50 metų ir kūrėmės pokario laikais. Šiandieną didžiūjamės savo namais, pensijom, sąskaitom banke ir dedamės esą labai gudurūs: Lietuvą palikę jos sunkią valandą, kritikuojam ir mokom kraštiečius.

Užbaigdamas straipsnį jo autorius džiaugiasi, kad Rusija demokratinė ir tikisi, jog tokia ir bus, tuo parodydamas pasitikėjimą jaunesniųjų karta. Žmonės nebėga iš Lietuvos, kaip kai kas nori įtikinti mūsų spaudoje. Lyginant 1989 m. surašymo duomenis su 2001 duomenimis matom, kad gyventojų sumažėjo visuose trijuose baltiečių kraštuose: Estijoje – 13%, Latvijoje – 11%, Lietuvoje – 5%. Neužmirškim, kad 1989 m. tuose kraštuose gyveno daug rusų ir kitų tautybių, kurie po nepriklausomybės atstatymo sugrįžo į savo kraštus.

Savaitė Lietuvoje

ŠAS susitikimas Vilniuje

Vilniuje gegužės 28-31 d.d. vyko Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) parlamentinė pavasarinė sesija. Dalyvavo 19 ŠAS valstybių ir 16 nepilnateisių narių parlamentarai, tarptautinių organizacijų atstovai. Atskirai posėdžiavo Politikos bei Civilinės saugos ir kiti komitetai, kuriuose Lietuvos ministrai padarė pranešimus apie pasirošimą narystei įvairiose srityse. Prezidentūroje buvo surengtas priėmimas sesijos dalyviams ir Lietuvos valstybės pareigūnams.

Gegužės 31 d. įvyko visuotinis susirinkimas, kuriame buvo priimti du pareiškimai – dėl ŠAS plėtros ir padėties Balkanuose. Kaip rašo ELTA/LGTIC, Lietuvos politikų pastangomis buvo pakartota ir papildyta nauja nuostata ŠAS parlamentinės grupuotės Berlyno sesijos deklaracija dėl ŠAS plėtros. Nauja Vilniuje priimta pastraipa skelbia, kad jokia trečia šalis negali turėti veto teisės plėtros procesui. ŠAS generalinis sekretorius Lord George Robertson pranešimą skaitė visumos sesijoje, patvirtino Sąjungos ketinimus Prahoje tęsti plėtros procesą.

Susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi, delegacijų vadovai pažymėjo, kad Lietuva yra padariusi didelę pažangą, vykdančią narystės ŠAS įsipareigojimus. JAV delegacijos nariai pareiškė aiškią paramą Baltijos kraštų narystei. Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininko Alvydo Medalinsko teigimu, daugelis delegacijų nepasigenda Rusijos dalyvavimo sesijoje, visose būsimose diskusijose dėl ŠAS plėtros iki pat rudens sesijos Otavoje bus minima Lietuva ir kitos Baltijos valstybės.

Delegacija Rygoje

Lietuvos seimo delegacija gegužės 31 d. ir birželio 1-2 d.d. dalyvavo Rygoje vykusioje Baltijos parlamentarų ir Baltijos tarybos posėdyje. Pirmame, jungtiniame posėdyje, įvykusia me gegužės 31 d. buvo aptariama Europos sąjungos plėtros, regioninio bendradarbiavimo bei parlamentų dalyvavimo „Šiaurės dimensijos“ programoje klausimai. Pranešimus skaitė Baltijos parlamentarų grupuotės prezidento pirmininkas Romualdas Ražukas, Lietuvos ūkio ministeris Eugenijus Gentvilas, Baltijos parlamentarų saugumo ir užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Vytautas Landsbergis, užsienio reikalų viceministeris Evaldas Ignatavičius.

Baltijos parlamentarų 18-oje sesijoje, vykusioje birželio 1-2 d.d. parlamentarai diskutavo Baltijos valstybių dalyvavimą

Šiaurės regiono veikloje, glaudesni Baltijos ir Šiaurės kraštų parlamentarų bendradarbiavimą, verslo aplinkos kūrimą, transporto infrastruktūros plėtrą. Taip pat buvo aptartas bendras Baltijos tranzito procedūros vykdymas bei bendrų pasienio kontrolės punktų įsteigimas.

Sesijoje taip pat turėjo būti priimtas kreipimasis į Rusiją, kviečiantis ją paremti Europos tarybos ir Europos parlamento nuostatas dėl įvairių SSRS nusikaltimų, 1940-1991 metais padariusių Baltijos valstybėms ir piliečiams žalos ir nuostolių. Jame nebuvo kalbama apie atsiprašymą ar padarytos žalos atlyginimą. Latvių delegacijai paprieštaravus, kreipimasis nebuvo priimtas.

Tyrė savivaldybių skundą

Europos vietos ir regionų valdžios kongresas (EVRVK) gegužės 30 d. Strasbūre patvirtino Europos tarybos žinovų siūlymus dėl Lietuvos savivaldybių pažeistų teisių. Kaip rašo BNS/LGTIC, 39 iš 60 Lietuvos savivaldybių pernai kreipėsi į teismą su kaltinimais, kad vyriausybė neskyrė papildomų pinigų naujai priskirtų funkcijų vykdymui. Vyriausybė pareiškė, kad Vilniaus miesto savivaldybė nuo 1994 m. nemokėjo fizinių asmenų pajamų mokesčio, ir savivaldybės įsiskolinimas jau viršijo 94 mln. litų, o visos kitos savivaldybės kartu paėmus valstybei skolingos 22.5 mln. litų. ET žinovai pasiūlė, kad Lietuvos savivaldybės reikėtų suteikti teisę nustatyti ir praktiškai rinkti vietos mokesčius. Deleguodama naujas funkcijas, valdžia savivaldybėms turėtų perduoti ir atitinkamus finansinius šaltinius tų funkcijų vykdymui.

Pilnateisė PPO narė

Gegužės 31 d. Lietuva tapo 141-ąja Pasaulio prekybos organizacijos nare, seimui patvirtinus derybų dėl narystės rezultatų, rašo ELTA/LGTIC. Pagrindinis PPO tikslas yra liberalizuoti tarptautinę prekybą bei sudaryti teisingas sąlygas atviros ekonomikos plėtojimui. Lietuvos derybų delegacija oficialiai pabaigė šešerius metus trukusias derybas dėl narystės praėjusių metų spalio 2 d.

Narystė PPO suteiks Lietuvai galimybę įgyti didžiausio palankumo prekyboje statusą su 140 valstybių – PPO narių. Krašto prekyba taps pastovesnė, atsivers geresnės sąlygos užsienio investicijoms ir eksportuotojams. Lietuvos įsipareigojimai apima maksimalų importo muitų tarifų lygį nustatymą, išpaareigojimus žemės ūkio politikoje bei paslaugų rinkoje. Keisis 163 prekmės taikomų muitų tarifų normos. RSJ

Šiame numeryje

Tautos kančių atskleidimas

Praeitį užlaikyti ir mokyti ateities kartas

Atgimstanti Rusija

Kanadietis žurnalistas apie dabartinę Rusijos būklę

Platus politiko žvilgsnis

Čekijos prezidento kalba 9-ųjų valstybių susitikime Bratislavoje

Lietuvos evangelikų pareiškimas

Lietuvos valdžia nusavino evangelikų parvijos turtą Vilniuje

Amerikos lietuvių fondas – jo milijonai

Suteiktas 10-ties milijonų dolerių kapitalas

Europos kultūros saulėlydis

Vietoj dvasinių vertybių išaugo materializmas

Poečiai ir karininkai

Poezijos pavarso laureatas – Stasys Stasevičius

Žvelgiant į laisvės kovas

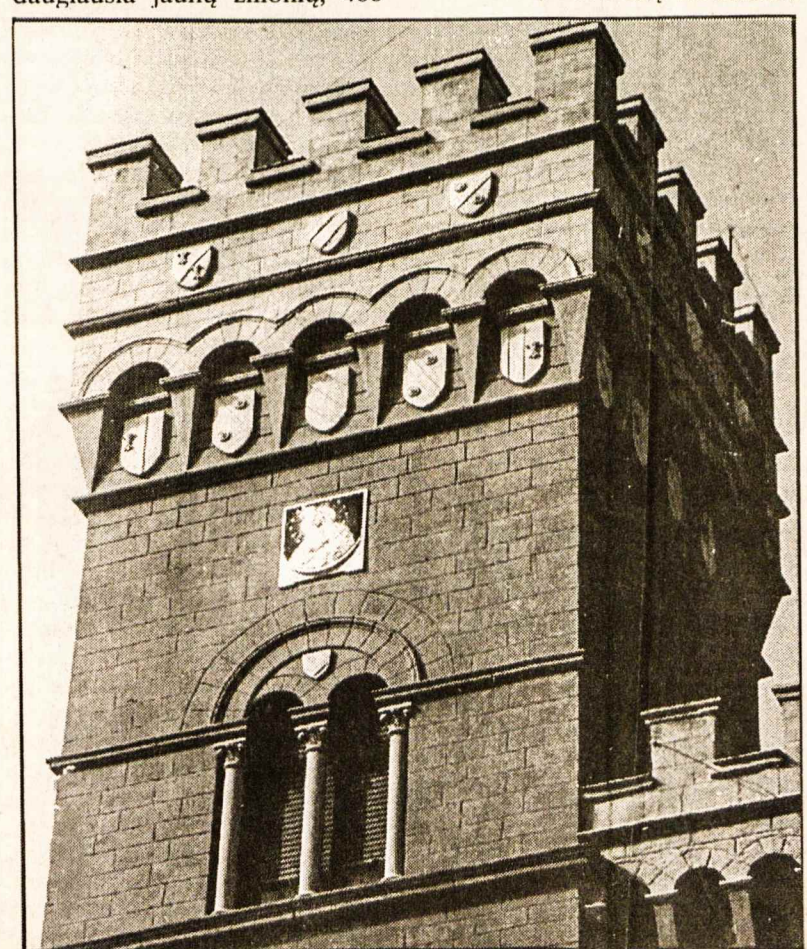
Naujas „Genocido ir rezistencijos“ žurnalo numeris

Mokslo ir gyvenimo vingiai

Bet kokią teoriją turi patvirtinti praktika

Stribai ir jų kovos su partizanais

Juozo Starkausko knyga – „Stribai“

Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje bokštas, iš kurio žvelgia Aušros Vartų Marija

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail – PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$45, rėmėjo – \$55, garbės – \$65. Oro paštą į užjūrius – \$145, paprastą paštą – \$50. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Vysk. Juozas Žemaitis, MIC, gegužės 1 – 2 d.d. Varšuvoje dalyvavo Lenkijos vyskupų konferencijoje, į kurią susirinko 90 Lenkijos vyskupų, taip pat atstovai vyskupai iš 17 Europos kraštų. Joje kalbėta apie Lenkijos jaunimo religingumą, lyginant su kitų Europos kraštų patirtimi. Svečiai kalbėjo apie savo kraštų Kat. Bendrijos būklę. Vysk. J. Žemaitis priminė konferencijos dalyviams apie Lietuvos Kat. Bendrijos žaidžiamą vaidmenį, lyginant su kitais Europos kraštais. Tuo laiku lietuvių stiprino Lenkijos kardinolai Višinskis ir Wojtyła. Jis taip pat padėkojo buvusiam Elko vyskupui, dabartiniam Balstogės arkivyskupui, W. Ziembai už nuosirdų rūpinimąsi lietuvių, gyvenančių Elko vyskupijoje. Taipgi pasidžiaugė gerais Lietuvos ir Lenkijos santykiais, ruošiantis Lietuvai įstoti į ŠAS (NATO) ir Europos sąjungą, kartu išreiškdamas nerimą dėl plūstančios mirties kultūros iš Vakarų.

Lietuvos dailės muziejuje (LDM) gegužės 10 – 13 d.d. lankėsi popiežiškosios bažnytinio kultūros paveldo komisijos pirm. arkiv. F. Marchisano ir tos pačios komisijos biuro vadovė dr. C. Carlo-Stella gegužės 11 d. Svečias arkivyskupas kartu su apaštališkuoju nuncijumi Lietuvoje E. J. Enderiu ir kardinolu A. J. Bačkio Vilniaus katedros Šv. Kazimiero koplyčioje koncelebravo Mišias. Po pusryčių arkiv. F. Marchisano lankėsi katedroje, apžiūrėjo parodą *Krikščionybė Lietuvos mene*, aplankė Vilniaus universitetą ir Šv. Jonų šventovę. Kartu su kardinolu A. Bačkio, LDM direktoriumi R. Budriu ir kitais lydinčiais asmenimis svečias arkivyskupas pietavo pas Lietuvos kultūros ministro G. Kėvišą. Po pietų dar buvo aplankytos Šv. Kazimiero, Šv. Teresėlės, Šv. Mikalojaus, Šv. Pranciškaus Asyzičio šventovės ir Aušros Vartai. Vakare Lietuvos dailės muziejuje surengta spaudos konferencija. Joje arkiv. F. Marchisano išskėlė religinio meno svarbą, primindamas, kad Lietuvoje, palyginti su kitais po-

sovietiniais kraštais, religinis, paveldas yra gerai išsaugotas. Arkivyskupas taipgi kalbėjo apie Kat. Bendrijos ir valstybės bendradarbiavimą, ypač rūpinantis religinio paveldo apsaugos, restauravimo ir populiarinimo reikalais. Po arkivyskupo kalbėjo C. Carlo-Stella, supažindindama su savo darbo sritimi ir išskeldama praktišką bendradarbiavimą Europos taryboje. Gegužės 12 d. svečiai lankėsi Šiauliuose. Vysk. E. Bartulis aprodė Kryžių kalną, Tytutė Bernardinų vienuolyną, Šiluvą. Kaune svečius priėmė arkiv. S. Tamkevičius. Buvo aplankyta Kauno kunigų seminarija, Pažaislių vienuolynas. Gegužės 13 d. arkiv. E. Marchisano Mišias aukėjo Aušros Vartų koplyčioje. Arkivyskupas atsisveikindamas sakė, kad ši viešnagė jam giliai įstrigo į širdį.

Kražiuose balandžio 29 d. paminėta vysk. M. Valančiaus 200 m. gimimo sukaktis. Minėję dalyvavo Šiaulių vysk. E. Bartulis, Vilniaus arkivyskupo pagalbininkas vysk. J. Boruta, SJ, aplinkinių parapijų kunigai, seimo, kultūros ministerijos, Kelmės rajono valdžios atstovai. Šventę organizavo Kražių klebonas kun. A. Budrius ir Kražių seniūnas V. Andriulis. Iškilmės pradėtos Kražių vidurinėje mokykloje moksleivių piešinių bei rašinių paroda *M. Valančius – šventos minties kūrėjas*. Geriausių darbų autoriai kun. A. Budrius apdovanoti vertingomis knygomis. Muziejaus dalyviai apžiūrėjo Kražių šventovę, Žemaičių vyskupystės muziejų, M. Mažvydo valstybinės bibliotekos parengtą parodą apie vysk. M. Valančių, išklaušė prof. J. Girdzinsko paskaitą *M. Valančius lietuvių kultūroje*. Mišias koncelebravo vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, SJ, ir aplinkinių parapijų kunigai. Pamokslą pasakė vysk. J. Boruta, SJ, primindamas, kad būsimas Žemaičių ganytojas 1834-1840 m. Kražiuose buvo gimnazijos kapelionas, surinko medžiagą ir pradėjo rašyti *Žemaičių vyskupystę*.

Lietuvos vyskupai, dalyvavę Romoje kardinolų insiginių įteikimo iškilmėje, kurioje tuos ženklus gavo ir kardinolas A. J. Bačkis. Iš kairės: arkivysk. S. Tamkevičius, SJ, kardinolas A. J. Bačkis, vysk. J. Boruta, SJ, vysk. J. Žemaitis, MIC, vysk. J. Tunaitis

Platus politiko žvilgsnis

Čekijos prezidento Havelio mintys devynių valstybių susitikime Bratislavoje. Ten jis pabrėžė būtinybę priimti Baltijos valstybes į Šiaurės Atlanto sąjungą

Šių metų gegužės 11 d. Bratislavoje, Slovakijoje, įvyko devynių valstybių, siekiančių narystės Šiaurės Atlanto sąjungoje (NATO), atstovų pasitarimas. Pagrindinė kalbą tema – *Europos naujosios demokratijos: vandavimas ir atsakomybė šiandien* pasakė garbės svečias, Čekijos prezidentas Vaclav Havel. Jis – daugelio tarptautinių premijų laureatas ir devynių universitetų garbės daktaras, rašytojas ir dramaturgas, disidentas, žmogaus teisių ir demokratijos gynėjas, kalbėjęs JAV kongrese, Harvardo ir kituose universitetuose bei susitikimuose.

V. Havel pradėjo savo kalbą aptardamas *Vakarų* sąvoką. Buvusios sovietinės valstybės nori priklausyti Vakarams, su kuriais ryšiai buvo jėga nutraukti, iš dalies su Vakarų nebyliu pritarimu. Todėl dabar jaučiamas, kad Vakarai turi pareigą padėti toms valstybėms grįžti į Vakarų pasaulį.

Kas yra *Vakarai*? Klausia kalbėtojas. Tai yra teritorija, kurią geografine prasme galima pavadinti euroatlantine, arba euroamerikiška sritimi. Tačiau taip pat svarbu ją apibūdinti kultūrine prasme. Vakarų pasaulį sukūrė bendra politinė ir ekonominė istorija, su bendrais dvasiniais šaltiniais. Šimtemių eigoje ši civilizacija ir vidinė etika sudarė kultūrą, turinčią pajėgumą ir lemiančią įtaką visoms kitoms sritims, visai planetai. Nepaisant kai kurių abejotinių vertybių, pavyzdžiui beribė ekonominė plėtra, svarbiausia ypač Rytų, Vidurio, Pietų Europos buvusioms sovietinėms valstybėms yra puoselėjamas pagrindinių politinių principų – teisėtumo, pagarbos žmogui, teisės ir laisvės, demokratinių politinės santvarkos, pilietinės valstybės ir rinkos ekonomikos.

Buvusios sovietinės Europos valstybės iš tikrųjų priklausė Vakarams geografiškai, istoriškai, kultūrine ir vertybine prasme, ir negalima neigti, kad jų teisėtą vietą yra šioje bendruomenėje. Tačiau, kalbėtojo nuomone, sovietinei santvarkai būdinga dvasinė bei fizinė priešprieša, šurkštumas, nemokšikumas, tuščia paminklų laida ir bendras atsilikimas taip skyrėsi nuo Vakarų laisvės kultūros ir klestėjimo, kad neišvengiamai *Vakarai* įgijo gėrio sąvoką, o *Rytai* (Maskva) – blogio. Tai yra

samprata, kuri nors šimteriopai ir pagrįsta aiškinama, ilgainiui yra nepriimtina stengiantis kurti naują, lygiavertį regionų pasaulinę santvarką, visiems įsipaigojant laikytis pagrindinių moralinių arba inoralinių-politinių principų ir juos ginti.

Komunizmo netikėtai greitas subyrėjimas panaikino ir dvipolį pasaulio padalinimą, kurį pašalinus, atskleidus kaip uždangą, išryškėjo tikrasis, spalvingasis dabartinio pasaulio daugialypiškumas. Mūsų vienintelė viltis, teigia V. Havel, yra įsisamontinti, priimti ir gerbti šią sampratą, siekiant naujo žmonių sąmbūvio.

Pasaulio gyventojų skaičius sparčiai auga, o neatnaujinami ištekliai nyksta. Platėja praraja tarp turtingųjų ir vargingųjų valstybių. Kalbėtojo teigimu, dabartinė globalinė civilizacija suartina visus, visiems užverčia tas pačias prekes, išpročius, ryšių palaikymo būdus, tačiau sukelia ir priešingą reakciją, kurioje išdygsta įvairaus etninio, religinio, socialinio arba ideologinio pobūdžio fanatizmas. Informacijos amžius išskėlė glaudžius globalinius ryšius, panaikino cenzūrą, bet ir atvėrė žmonijos neatsakymą.

V. Havel manymu, naujojoje santvarkoje pasaulis pasidalins į dideles regionines grupuotes, kurioms dabartinės valstybės suteiks vis didesnę dalį savo galios. Tuo pačiu reikės perduoti kitokius įgaliojimus mažesnioms sritims ir struktūroms. Decentralizacija ir integracija tad bus dvi pusės to paties medalo. Norint susigventi su globalizacijos sukeliamais dvilypiais ekonominiais sunkumais ir su mūsų civilizacijos judėjimu, neįmanoma imtis atsiskyrimo arba šovinizmo politikos, bet apgalvoti derinti bendrus raišius ir kovoti su neigiamais poreikiais.

Vienas iš svarbiųjų pasaulio grupuočių yra Šiaurės Atlanto sąjunga. Seniai atlikusi savo įsteigimo tikslą, vienu laiku, daugelio manymu, ji turėjo būti likviduota, tačiau prieita išvada, kad ši veikiančią ir gerai išmėgintą organizaciją galima padidinti. Dabar ir ateityje ji turi rengtis naujiems, nors ne taip akivaizdiems, kaip praityje, pavojams.

Nauja grėsmė gali kilti iš vietinių konfliktų, galinčių iš-

augti į plačias konfrontacijas, iš netikėtų išpuolių naudojant naujausią ginkluotę, arba iš terorizmo, organizuoto nusikaltamumo ir civilinės nesantaikos gelmių. Prisitaikydama prie dabarties reikalavimų, tėsdamas savo taikos palaikymo pareigas, o ir turėdama plėstis, ŠAS turės keistis karinės doktrinos, institucijų ir struktūrų, ginkluotųjų pajėgų ir jų vadybos bei skirtingų ginkluotųjų srities. Pastarųjų laikų ŠAS viršūnių pasitarimai rodo, jog ŠAS priima ir supranta šiu pokyčių reikšmę bei reikalingumą, kad *Vakarai* šiandieną apima ruožą nuo Aliaskos iki Talino.

Kalbėtojas toliau aiškino kodėl, jo manymu, Rusija nėra patenkinta ŠAS plėtros perspektyva. Rusija, atrodo, nesupranta, kad ŠAS tikslas yra pasikeičti, kad *šaltasis* karas yra pasibaigęs ir dabar siekiama bendradarbiauti su Rusija. Reikia tikėtis, kad šios valstybės valdantieji supras, kad yra svarbu rinktis ne populizmą, bet tikrovę, ne priešus, bet draugus; kurti atvirą visuomenę, nesikliaujant senais, piktais įsitikinimais. Antroji priežastis yra dar rimtesnė, V. Havelio nuomone, nes ji rišasi su Rusijos tapatybe, savęs supratimu. Nepaisant padarytos pažangos, dabar, kaip ir praityje, ji nesuvokia savo identiteto, nesupranta, kur yra jos ribos, lyg vaikas, išsireikalaujantis ypatingo dėmesio. Draugystę su Rusija galima megzti tik teisybės siūlais, nepataikaujant bet ir nesielgiant, kaip su raupuotoju.

Kokie turėtų būti ŠAS santykiai su Rusija ateityje? klausia V. Havel. Kartais girdima nuomonė, kad Rusijai turėtų būti siūloma narystė ŠAS-jė. Tačiau jos narystė nebūtų naudinga. Ji yra didžiulė eurozinė jėga, turinti savitą vaidmenį pasaulio politikoje. Yra įvairių struktūrų, kuriose pajėgiausios tautos, įskaitant Rusiją, gali pasitarti, pvz. JT saugumo taryba ir OSCE, ir kitose, kuriose Rusija lygiateisiškai dalyvauja, kaip pvz. Europos taryboje. Tačiau sujungę vieną organizaciją bet kokia kaina, atsidurtume višiškoje maišatyje ir žlugtume. Tikrasis kelias į taiką yra pagrįstas lygiomis diskusijomis tarp aiškiai apibrėžtų dalyvių.

Dalyvių tapatybė arba apibrėžimas ir regioninių grupuočių ribos šiuo laiku yra labai svarbi tema sprendžiant esminį klausimą. Kur yra Vakarų tolimiausios rytinės taškas, t.y. ŠAS rytinė riba? Aišku, tai liečia trijų Baltijos kraštų narystės klausimą, kuris yra ir jautriausia styga ŠAS santykiuose su Rusija. V. Havel sakosi nesuprantantis, kodėl šioms trims laisvoms valstybėms artimiausiu laiku negalima pasiūlyti narystės, o to nedaryti, pataikaujant Rusijos interesams, būtų nepateisinama. Tai būtų grįžimas prie Molotovo-Ribbentropo pakto, jo įtvirtinimo, prie pripažinimo Rusijos *artimojo užsienio* saugumo zonos, prie valstybių dalinimosi nesiskaitant su jų valia. Iš tikro, tai būtų taip pat ir paneigimas ŠAS pamatinio dokumento, Vašingtono sutarties, patvirtinančios euroatlantinio regiono demokratinių kraštų teisę laisvai pasirinkti savo laisvės apgynimo būdą.

(Nukelta į 3-čią psl.)

SPAUDOS BALSAI

Karaliaučius - kliūtis į ŠAS

"Vilniaus troškimas patekti į ŠAS (NATO) ir ES priklauso nuo ateities planų Karaliaučiaus srityje", – rašo Mančesterio laikraštis *Guardian Weekly* š.m. gegužės 17-23 d. laidoje: "Europa tik dabar pastebėjo, kad egzistuoja Karaliaučiaus problema, kai tuo tarpu mes šiuo klausimu rūpinamės jau 10 metų", sako Lietuvos aukšto rango pareigūnas su susierzinimo užuomina. Jo požiūris yra suprantamas: Europos sąjungos ir Rytus plėtros perspektyva stiprėja ir išskėlė Karaliaučiaus srities (anksčiau Rytų Prūsijos), kurią Stalinas prisijungė 1945 m., problemą. Ji dabar yra Rusijos aptvara, apsupta Baltijos jūros, Lenkijos ir Lietuvos. Lietuvos sostinėje Vilniuje yra baiminamasi, kad bet koks šios problemos 'dramatizavimas' gali būti naudingas rusams, kurie yra apsisprendę, kad jų geležinkelio, kariuomenės ir energijos tiekimo linijos, kurios eina per Lietuvą, būtų paliktos. Lietuviai nori bet kokia kaina išvengti, kad šis klausimas trukdytų procesui, kuris, jie tikisi, prives juos prie ŠAS ir ES narystės. Plačiau kalbant, tai yra lakmuso matas ateities santykiams, tarp Maskvos, Briuselio ir Sąjungos. (...)

Tačiau horizonte yra debesys. Energijos Lietuvai tiekimas priklauso nuo Maskvos; Rusijos naftos b-vė *Lukoil* ryžtingai siekia kontroliuoti Lietuvos svarbiausios rafinerijos *Mažeikių naftos*, kuriai priklauso apie trečdalis krašto eksporto. Priklausomybė nuo Maskvos padidės, kai pagal ES reikalavimą Ignalinos atominės elektros jėgainė, kuri Lietuvai tiekia 75% elektros energijos, bus uždaryta ir naftą naudojančios elektrinės gaus kurą iš Rusijos.

Lietuvos lenkų dienraštis *Kurier Wilenski* š.m. gegužės 8 d. laidoje rašo, kad Rusijos valdžios kontroliuojama naftos b-vė *Lukoil* nepraleidžia į Lietuvą Kazachstano b-vės *Jukos* ir kitų bendrovių naftos per savo vamzdyną. *Lukoil* naftą pristato su pertraukomis taip, kad šių metų pirmame ketvirtyje *Mažeikių nafta* turėjo 84,7 mil. litų nuostolio. Pagal Landsbergį, geriau importuoti naftą iš Vakarų, nors ji yra brangesnė.

Grūto parkas – geras biznis

Apie Viliumo Malinausko Grūto parką ir jame išstatytus sovietų didvyrių paminklus vis dar teberašoma. Lenkijos plačiai skaitomas savaitinis žurnalas *Polityka* š.m. gegužės 26 d. laidoje dviejų puslapių šia tema straipsnyje rašo: "Pievagrybių karalius pradėjo rinkti paminklus prieš trejus metus, kai Lietuvos valdžia nusprendė galutinai jų atsikratyti. Anksčiau buvo svarstoma galimybė palikti juos savo vietoje. Galų gale problema išspręsti buvo paskelbtas valstybinis konkursas, ir Grūto parko sumanymas labiausiai valdžioms patiko. Tuo būdu

Malinauskas už pigią kainą įsigijo du Stalino, 12 Lenino ir 25 raudonuosius partizanų bei vietinius komunistus. Didėsnių skulptūros buvo atvežtos, Maskvos manymu, iš svarbesnių Lietuvos miestų; blogiau pavykusios, mažos, paprastai buvo gautos iš mažiau svarbių. Ir taip Vilniaus Leninas yra 6 m aukščio, Klaipėdos – 5,20 m, Palangos – 2 m, o mažas Leninas – iš Druskininkų, turintis vieną batą suvarstytą, o kitą ne.

Laisvais savaitgaliais (po infarkto Viliumas nusprendė vėliau užsiimti savo mėgstamiausiu užsiėmimu negu darbu): jis išsoka į savo džipą ir važinėja po kraštą, ieškodamas rodimų. Iš Druskininkų sanatorijos *Vilnius* atvežti pasivaikščioti kurortininkai lenkai susižavėję kartoją išgirstą informaciją, kad Grūto parko socrealistinės skulptūros Vakaruose yra lygiai labai perkamos kaip ir pievagrybių perdirbti produktai, o paskutinis savininko sandėris tai 800,000 JAV dolerių už paminklą, parduotą JAV piliečiui. Ten kiekvienas savo sodelyje norėtų turėti Leniną."

Kagebištų apžiūra

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. birželio 1-3 d. laidoje rašo: "Lietuvos apžiūros komisija baigė devynis mėnesius užtrukusį daugiau kaip pusantro tūkstančio asmenų apklausinėjimą saugumiečių, kurie prisipažino buvę sovietų KGB tarnautojais bei bendradarbiais. Pavardės tų, kurie savanoriškai prisipažino bendradarbiavę su KGB, bus laikomos paslaptyste, likusių asmenų bylos bus atskleistos.

"Pagal mūsų duomenis, tik keliasdešimt asmenų nustatytu laiku savanoriškai neprisipažino prie savo buvusios veiklos, bet komisija gali jiems šį bendradarbiavimą įrodyti, tačiau nėra žinoma, kada jų pavardės bus atskleistos. Šiuo metu turime surinkti visą apklausos metu surinktą medžiagą ir vėliau kreipsimės į teismą, prašydami leisti paskelbti tas pavardes – pareiškė lenkų spaudos agentūrai (PAP) apžiūros komisijos narys Rimantas Martinkėnas. Taip pat bus paskelbti eventualūs su KGB prezidento, seimo narių, savivaldybių deputatų ir taip pat tų, po kurių siekiančių bendradarbiavimo faktai, kadangi jų nelicėja agentų pavardžių įslaptinimo taisyklė."

Manoma, kad per 50 sovietinės Lietuvos metų 200,000 asmenų bendradarbiavo su KGB". J.B.

Knygų rėškla
"SAMOGITIA"
meniška įrėša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

PADĖKA

A+A

ČESLOVAS A. JANUŠKEVIČIUS

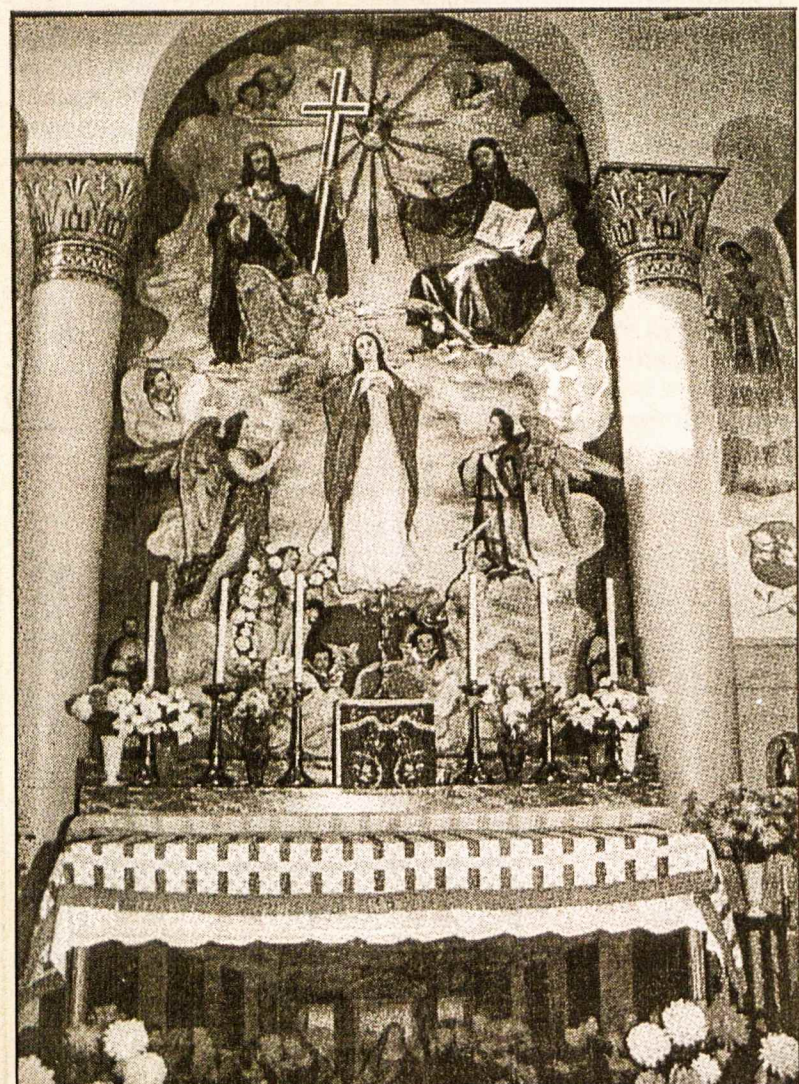
sulaukęs gilių senatvės, savo 100-tuosiuose metuose, iškelia amžinybėn 2001 m. sausio 19 d.

Reiškiamė gilią padėką Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir kunigams – Eugenijui Jurgučiiui, OFM, ir Juozapui Žukauskui, OFM, už atnašautas gedulines Mišias, maldas prie karsto laidotuvių namuose ir prie amžino poilsio vietos kapinėse. Esame dėkingi vargonininkui Danguolei Radtkei ir smuikininkui Mindaugui Gabriui už muziką Mišiose.

Tariame nuosirdų padėkos žodį visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems atsisveikinimo apeigose Montrealyje ir Toronte. Dėkojame už žodines ir raštiškas užuojautas, už gėles, už dalyvavimą laidotuvių apeigose, už užprašytas Mišias ir už gausias aukas Toronto Prisikėlimo parapijos persikėlimo vajui, Toronto Slaugos namų statybai ir Mažosios Lietuvos fondui. Reiškiamė padėką Genei Zabieliakienėi Montrealyje, Birutei Matulaitienei bei Monikai Povilaitienei Toronte už aukų rinkimą. Dėkojame Birutei Stanulienėi už vaišių paruošimą ir visoms ponioms už atneštus pyragus.

Ypatingą padėką reiškiamė Ievai ir Kostui Andruskevičiams Montrealyje už nuosirdų velionies lankymą jo ilgame gyvenimo saulėlydyje.

Žmona Ona, dukrė Gražina,
sūnūs – Česlovas ir Tadas bei jų šeimos

Lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje Londone, Anglijoje, medžio drožinio altorius

PADĖKA

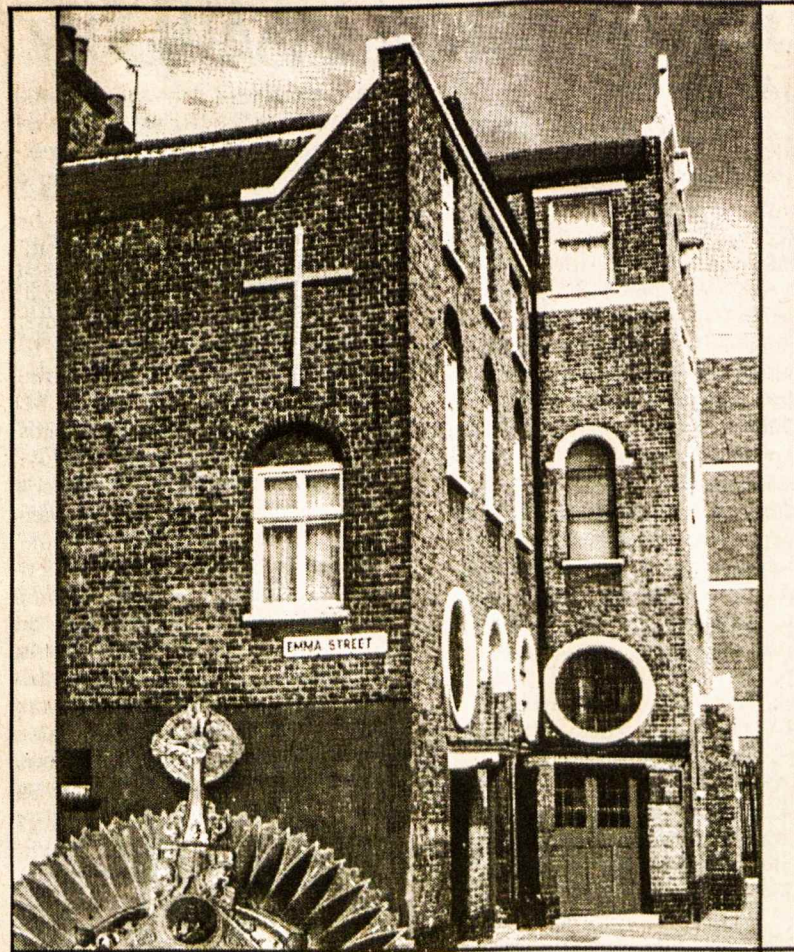
A+A

STASYS VAITKUS

netikėtai mirė 2001 m. gegužės 31 d., palaidotas birželio 4 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Nuosirdžiai dėkoju klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. E. Jurgučiiui, OFM, kun. E. Putrimui už aukotas Mišias Prisikėlimo šventovėje ir maldas laidotuvių koplyčioje. Ačiū kun. E. Jurgučiiui, OFM, palydėjusiam į amžino poilsio vietą. Ačiū D. Radtkienei už giedojimą šventovėje, karsto nešėjams už patarnavimą. Esu dėkinga giminiams, draugams bei pažįstamiems dalyvavusiems laidotuvių ir visiems už užprašytas Mišias, pareikštas užuojautas, gėles ir dosnias aukas. Dėkoju M. Povilaitienei ir B. Matulaitienei už aukų rinkimą. Ačiū V. Birštonui už pagamintus pietus ir ponioms už suneštus skanius pyragus.

Liidėsdy likusi žmona Vanda ir giminės

Britanijos Londono lietuvių katalikų dabartinė šventovė

Šimtametė šventovė

Britanijos Londono lietuvių katalikų parapija ir jos šventovė.
Pradžioje tebuvo bendras lietuvių ir lenkų telkinys

Britanijos Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos istorija prasidėjo nuo 1894 m. Westminsterio kardinolas H. Vaughan vietos vyskui rašė: „Piliausiai prituriu Jūsų pastangomis įsteigti Londono lietuviams ir lenkams bažnyčią ar misiją. Jų skaičius yra taip didelis, kad skatina rimtai pasistengti skubiai aprūpinti jų dvasinius reikalus...“

Metus laiko gyvavo bendra lenkų-lietuvių bažnyčia Globe gatvėje, aptarnaujama Lenkijos jėzuitų. 1895-1897 m. parapija rinkdavosi dviejų kambarių bute Mile End'e. Šv. Mišias aukodavo kunigas A. Lechartas, jam talkindavo kunigai T. Banaitis ir J. Vaitis.

1896 m. rugpjūčio 6 d. kun. T. Banaitis sušaukė lietuvių susirinkimą ir įsteigė pirmąją lietuvių draugiją Londone: „Vienybės Lietuvių Rymo Katalikų Susilpimajai Draugystė po užtarimu Švč. M. Marijos ir Šv. Kazimiero“. 1898 m. paskirtas naujas kunigas Juozas Bakanauskas, kuris 1899 m. išrūpino kardinolo leidimą atskirti nuo lenkų šventovei ir parapijai.

1899 m. lapkričio 25 d.

Platus politiko...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Čekijos prezidentas pabrėžė, kad būtina Baltijos kraštus kviešti į ŠAS sekančiame viršūnių susitikime Prahoje, nes atidėliojimas ne tik apskunkins jų išjungimą, bet ir parodys, kad Kremliaus baimė dėl ŠAS plėtos yra pagrįsta, kad ŠAS iš tikrųjų yra nusistatęs prieš Rusiją. Jo nuomone, dera, kad susitikimas vyks Prahoje, nes ten 1991 m. buvo panaikinta Varšuvos sutartis, įtvirtinusios sovietinę galią Europoje. Taip pat Prahos pasirinkimas pripažįsta Čekijos pilnaties narystę sąjungoje bei ŠAS pasiryžimą peržengti senąsias ribas ir ugdyti naują pasaulio santvarką, priimti naujas nares ir bendradarbiauti su Rusija lygiateisiais pagrindais.

Baigdamas, V. Havel pasakė nežinantis, kiek ir kurios valstybės Prahoje bus pakviestos į nares, ir į šį klausimą nebus galima atsakyti iki pat paskutinio momento. Jo manymu, yra du lemiantys veiksniai ŠAS sprendimui priimti naujas nares. Pirmas yra valstybių-kandidatų pasirengimas, pertvarkant ginkluotąsias pajėgas, įtvirtinant demokratiją, puoselėjant piliečių paramą narystei ir pasiryžimą dalyvauti būsimų sąjungininkų gynime. Antras yra naujausių narių padaryta pažanga ir parodytas patikimumas, lojalumas, pasiryžimas remti priimtus sprendimus.

Jis priminė, kad pakviestiesiems į ŠAS, narystės procesas gali užtrukti dar keletą metų. Tačiau narystė šioje tvirtų pagrindų sąjungoje yra nepakeičiamas būdas ne tik garantuoti tarptautinį saugumą, bet ir dalyvauti ateities santvarkos kūrimo bei žmonijos laisvės gynime. RSJ

Lietuvos evangelikų pareiškimas

Viešas Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios pareiškimas dėl 2001 metais
balandžio 18 dieną konfiskuoto Vilniaus parapijos turto

2001 metais Lietuvos evangelikų liuteronų Vilniaus parapija patyrė Lietuvos respublikos vyriausybės spaudimą. 2001 metais vyriausybė užėmė jėgos poziciją prieš bažnyčią, pradėdama teisinius procesus, kurių tikslas – atimti bažnyčios pastatus Vokiečių g. 22, Vokiečių g. 24, Pranciškonų g. 6, Mikalojaus g. 5. Išvardinti pastatai 1940 metais buvo konfiskuoti komunistinės valdžios. Bažnyčia juos iš naujo atgavo 1992 metais ir pradėjo naudoti gailestingumo bei labdaros tikslams.

Vilniaus miesto savivaldybė 1993 metais išpareigojo per 10 metų parūpinti išvardintų gražintų pastatų gyventojams lygiavertes patalpas. Deja, vyriausybė nenorėjo padėti savivaldybei spręsti gyventojų išskelimo klausimo, nes tai pareikalautų papildomų lėšų, todėl nusprendė eiti lengviausiu keliu – konfiskuoti bažnyčios turtą. Nepaisant senaties termino, įsigaliosio 1996 metais, vyriausybė pradėjo

teisminį procesą prieš bažnyčią (oficialiai prieš savivaldybę). 2001 metais balandžio 18 d. įvykęs teismas patenkino Lietuvos vyriausybės ieškinį – panaikinti 1992 metų turto grąžinimo sprendimą. Tokiu būdu iš bažnyčios buvo konfiskuotas jos turtas, kuris jai priklausė 400 metų, ir kurį po nepriklausomybės paskelbimo ji valdė 9 metus. Apgailėstaujame, kad bažnyčiai teisme buvo suteiktos tik trečiojo asmens, tai yra stebėtojo, teisės, nors buvo sprendžiamas jos turto likimas.

Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia nesupranta ir negali paaiškinti tokių vyriausybės žingsnių. Šis procesas mums primena komunistinės valdžios metodiką, kuri dažnai teismo keliu atimdavo bažnyčios turtą. Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia tokius vyriausybės ketinimus vertina kaip žingsnius, nukreiptus prieš religines mažumas.

Konsistorija kreipėsi į Lietuvos respublikos vyriausybę, prašydama nutraukti šį procesą ir spręsti gyventojų išskelimo problemą ne komunistiniais metodais, konfiskuojant bažnyčios turtą, bet, kaip įprasta demokratinėse šalyse, laikytis 1993 metų savivaldybės išpareigojimų parūpinti gyventojams kitas patalpas.

Nusistebėjimą kelia ir dabartinė Vilniaus miesto savivaldybės pozicija, kuri atsako pateikta apeliacija teismui, o buvusio teismo metu nepareikalavo senaties termino. Bažnyčia iš to sprendžia, kad savivaldybė ir Lietuvos respublikos vyriausybė jos atžvilgiu laikosi tos pačios pozicijos, ir kad įvykęs teismo procesas buvo iš anksto suderintas tarp šių dviejų valstybės institucijų. Nesuprantame, kodėl savivaldybė atsako ginti jos pačios 1992-1993 metais priimtus sprendimus.

Lietuvos Vyriausybės pozicija bažnyčios atžvilgiu neabejotinai kenkia Lietuvos įvaizdiui

pasaulyje. Tai neatitinka jos tvirtinimų stojant į Europos sąjungą ir NATO, kuriuose ji teigia einanti demokratijos ir tolerancijos keliu. Šiandien religinės mažumos vėl jaučiasi neapsaugotos. Kaip pavyzdį mes pateikiame ir Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčią, kuri jau 8 metus bylinėjasi dėl po nepriklausomybės paskelbimo konfiskuoto jos turto. Pastarųjų metų įvykiai mums primena tendencijas Gudijoje ir Rusijoje, kur spaudžiamos ir persekiojamos istorinės religinės mažumos. Dabartinės Lietuvos respublikos vyriausybės pozicija mažumas bažnyčių atžvilgiu prieštarauja jos pačios teiginiams apie toleranciją ir žmogaus teises.

Mes raginame Lietuvos respublikos vyriausybę atsakyti į jos pozicijos bažnyčios atžvilgiu ir iki 2001 metų birželio 25 dienos bažnyčios iniciuotą apeliacinio teismo atšaukti prieš bažnyčią nukreiptus ieškinius, ir spręsti problemą kaip įprasta demokratinėse šalyse. Vyriausybė privalo padėti savivaldybei išskirti gyventojus, o ne inicijuoti teismo procesus, tokiu būdu „legaliai“ iš naujo nacionalizuodama bažnyčios pastatus. Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčia nereikalauja nieko svetimo, bet tik jos pačios turto, kurį ji vėl valdė pastaruosius 9 metus.

Šiuo raštu mes kreipiamės į Pasaulio Liuteronų Sąjungą, Pasaulio Bažnyčių Tarybą, Porvoo (D. Britanijos bei Airijos anglikonų ir Šiaurės bei Baltijos šalių liuteronų bažnyčių) Bendriją, Europos Bažnyčių Konfederaciją, užsienio liutervių bendruomenę, užsienio valstybių diplomatus atstovybes, prašydami padėti Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčiai ginant savo teises.

Vyskupas Jonas Kalvanas,
Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios konsistorijos pirmininkas
2001 metai, birželio 1 diena

Atidaryta gimnazijos stovyklavietė

Vilniaus jėzuitų gimnazijos stovyklavietė

A. VENSUKUS

Vilniaus rajone, Guopstų kaime prie Guopstų ežero, gegužės 19 d. renkamės atidaryti Vilniaus jėzuitų gimnazijos vasaros stovyklavietę. Jaunimas jau čia, bet tik savaitgaliai, nes pirmadienį teks vėl grįžti į suolus ir kalti ateitį.

Palapinės skamba juokas ir klegesys. Viena po kito tačiau nutila ir duryse pasirodo veidai. Einame palengva į kalniuką prie paruoštos maldavietės, kur prašysime Jo pagalbos, kad padėtų užbaigti gerai egzaminus. Juk esame Jo vaikai, o Jis toks geras.

Ir tėveliai čia iš Vilniaus, ir mūsų taip mylimi: direktorius, kapelionas, provinciolas kun. Antanas Saulaitis, SJ, jau apsirėngęs Mišiomis. Baltai, baltai. Tai mūsų viltys. Jis atrodo prietemoje, kaip žmogus iš B. Brazdžio eilėraščio – „Baltas, baltas kaip vyšnios viršūnė“. Jis – tarsi Lietuvos skautijos Baden Powell. Tiek jaunimui atidavęs. Jis pradeda vakarą, kreipdamasis į mus keliais žodžiais, skatina mūsų mintis, kelia mūsų norus kurti ir mylėti. Stovyklavietė tarsi vėl atgyja, tarsi vėl laužai

suliepsnoja aukščiau pušų. Prasideda Mišios, ir mes palinkstame maldoje ir visa – miškas, palapinės ir laužai susiburia mūsų maldoje.

Kun. Antano Saulaičio, SJ, pamokslas. Po to Komunija. Paskęstame maldoje... Prašome, dėkojame, ieškome. Mišios baigiasi, net nepastebėjome.

Gimnazijos direktorius kun. Antanas Gražulis, SJ, šneka mums, ragina susijungti su gamta, ragina dėkoti tiems, kurie mums padeda, sudaro sąlygas džiaugtis ir kurti ateitį. Jo kalba tarsi ateina pušų viršūnėmis ir skatina, skatina. Vėl pasineriam mintyse ir svajonėse trumpam... pamaldos baigiasi.

Skubame prie naujai pastatytos stovyklavietės namelio, kurį laimina kun. Antanas Saulaitis, SJ. Vėl stabtelė ir pajunti besikuriantį ateitį. Jauti padėką tiems geradariams, kurių dėka svajonės tampa realybe. Susimąstai. Dar daug nepadaryta – čia tik pradžia. Dirva paruošta, bet kur sėjai?

Vėl lekiame prie palapinių, prie valgyklos, prie draugų. Vėl klegesys, vėl juokas sujūdina visą stovyklavietę. Žiūriu į tuos jaunus veidus, pilnus vilčių, nerimo ir nenurimstančio tempo. Tarsi ežero vėjai. Einu prie automobilio. Tenka grįžti į Vilnių. Grįžtu svajonėse prie kadaise rašyto savo eilėraščio, kuris tinka šiam vakarui:

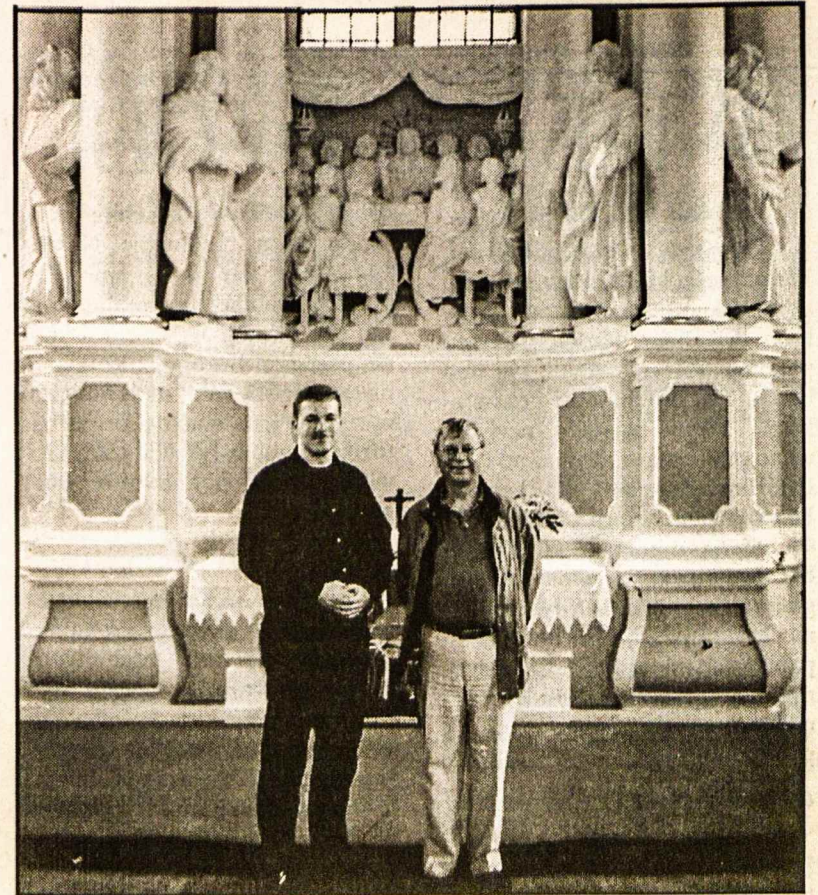
Žiedai alyvų uždengė veidą,

Žiedai balti.

Ir tu, jaunyste, žiedas alyvos, Baltai graži.

Ar tai ne Lietuvos ateitis?

P.S. jei kas norėtų ištiesti šiai stovyklai ranką, čekius rašyti: Baltic Jesuit Advancement Office, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636, USA. JAV-se aukos nuo mokesčių atleidžiamos, Fed. Tax Exempt Nr. 36-2257983.

Vilniaus evangelikų liuteronų šventovėje – jos klebonas kun. MINDAUGAS SABUTIS (kariėje) su svečiu iš Kanados kun. ALGIMANTU ŽILINSKU

„Mano gyvenimas skirtas kitiems“

Monsinjoro Juodelio nueitas kelias per 80 metų

ALFREDAS GUŠČIUS

Gegužės 20 dieną Panevėžio Šv. apaštalo Petro ir Povilo šventovėje pora dešimčių vaikų pirmą kartą priėmė Kristų į savo širdis. Gražios buvo šv. Mišios vaikams ir jaunimui iškilioje šventovėje, kuri tą dieną buvo dar labiau išdabinta – duris puošė vainikai, nuo lubų iki pilorių driekėsi šviesos juostos, o centriniame altoriuje ryškiai švietė skaičius 80...

Prieš 73 metus Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato šventovėje būrys vaikų taip pat priėmė Pirmąją Komuniją. Tarp jų buvo ir gabūs Anykščių pradinės mokyklos, globojamas Šv. Kryžiaus vienuolio seselių vienuolių, pirmaklasis Jonukas, ir kurio širdį Kristus įėjo su karšta meile ir visam gyvenimui. Gegužės 21 dieną tam Jonukui sukako... 80 metų. Jo garbei visoms spalvom švietė, visais garsais užė, gaudė Šv. apaštalo Petro ir Povilo šventovė.

Monsinoras Jonas Juodelis šioje šventovėje dirba jau 30 metų. Šiandien jis visų gerbiamaus klebonas, sielų gautojas, patarėjas. Po vaikų ir jaunimo Mišių šventovėje tikintieji dalyvavo oficialiame klebono jubilėjaus pagerbime. Panevėžio Švč. Trejybės šventovės rektorius kanaaninkas Bronius Antanaitis apžvelgė monsinjoro Jono Juodelio kunigavimo kelią, istorijos dr. Adona Vasiliauskiene kalbėjo apie jubilato kilnią dvasiškumą. Akademikas Algirdas Gaižutis išsklėdė Joną Juodelį kaip tikėjimo ir mokslo vienybės puoselėtoją.

Po minėjimo įspūdingai prasidėjo šv. Mišios – Suma. Iš klebonijos medžių lapų ir gėlių garliandom papuoštu taku jubilatas, lydimas gausios palydos, lėtai žingsniavo šventovės centrinio įėjimo link. Gaudė varpai,

griaudėjo dūdų orkestras...

„Kunigystė – ne profesija, kurią galima pakeisti, kunigystė – amžina, kadangi tai yra pašaukimas“, – sakė per pamokslą Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas. Jis džiaugėsi savo uoliais talkininkais švėte, linkejo jam stiprybės ir Dievo palaimos.

Po šv. Mišių jubilatas buvo pasodintas į krėslą prie pat altoriaus prie kurio nusidriekė ilga eilė panevėžiečių bei tikinčiųjų iš kitų vietovių. Ir eilėmis, ir proza liejosi sveikinimų žodžiai, nalinkėjimai, padėkos...

„Esu giliai įsitikinęs, kad tik tikėjimas yra tvirtiausias žmogaus moralinio gyvenimo pamatas. Žmogus, nutraukęs ryšius su Dievu, tarytum nuo šaltinio atkirstas kanalas. Ar tapsime protingesni, paneigę pasaulio išmintį, Gerį ir Meilę? Tai – viena iš mons. Jono Juodelio minčių, kuri išryškinta dr. Aldonos Vasiliauskiene ką tik išleistoje knygoje „Monsinoras Jonas Juodelis“. (Biografinė apybraiža. Išleido leidykla „Regnum“ fondas). Joje išskyla ryškūs monsinjoro Jono Juodelio – Panevėžio vyskupijos kanclerio, teologijos daktaro, Lietuvių katalikų mokslo akademijos Panevėžio skyriaus pirmininko, pedagogo, mokslininko paveikslas... Manau, kad šią knygą mielai skaitys ir vyresniųjų klasių moksleiviai, ir studentai, ir visi, kurie jaučia trauką iškiloms, dvasingoms asmenybėms.

„Žvelgdamas į praeitį, drįstu teigti, kad visas mano gyvenimas nuo pat mažens, skirtas padėti kitiems. Žinau didžią atsakomybę Dievui ir žmonėms už mano paties darbus“ – teigė mons. Jonas Juodelis.

Laimingas žmogus, galintis šitaip atvirai, nuoširdžiai apibūdinti altruistinę savo gyvenimo misiją...

Esi seniai tu mano išgales pasvėręs

Monsinjurui Jonui Juodeliui

Gaidgstėj išgirdau nelaimės balsą tyruos –
Turbūt paklydėliui akivaras nelemtas atsivėrė,
Skubu pas jį, nors silpsta mano valties irklų yriai –
Esi seniai Tu mano išgales menkas pasvėręs...

Žinau, kodėl bandai paklydėlius likimo vingiuos,
Kodėl aistrų „Aidoj“ skaudžiai murkdai...
Nuo nuodėmių ir prapulties apgink juos –
Ir atsivers jiems Tavo meilės burtai.

Buvau tremty šaltoj, kalėjime kietam kentėjau,
Nuo suspaudimų siela verkė ir dejavo,
Bet niekad neburnojau ir nenusidėjau –
Likau klusnų kariu kariaunų Tavo.

Taip sopa širdį, kai tautiečius mano
Velniui kanopomis baltoj dienoj išspardo...
Bergdžiai žmogeliai laukia krentančios iš oro manos –
Dangus neatvers, kol nepamils jie švento Tavo vardo.

Nes Tu – šaltinis gydančias, švelnus balzamas:
Šių tiesą aš teigiu visu gyvenimu trapiu.
Man Tavo vardą žvakų liepsnos tyliai šlama –
Aš Jį kas rytą – vakarą su virpuliu balse tariu.

Gaidgstėj išgirdau nelaimės balsą tyruos –
Turbūt paklydėliui akivaras nelemtas atsivėrė,
Skubu pas jį, nors silpsta mano valties irklų yriai –
Esi seniai Tu mano išgales menkas pasvėręs...

Alfredas Guščius

Vilniaus jėzuitų gimnazijos moksleiviai, dalyvavę savos stovyklavietės atidaryme

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MOKĖS VISĄ PENSIJĄ

Valstiečių laikraštis (2001.VI.12) praneša, kad Lietuvos vyriausybė priėmė Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo pataisą. Jose numatyta, jog nuo liepos 1 d. dirbantiems pensininkams, kurių pajamos neviršija vieno minimalaus atlyginimo (430 Lt), bus mokama visa pensija. Pensininkams, kurių pajamos viršija vieną minimalų atlyginimą, bet neviršija 1.5 minimalaus atlyginimo, kaip ir dabar, bus mokama bazinė pensija bei atitinkama papildomos pensijos dalis. Asmenys, uždirbantys daugiau kaip 1.5 minimalaus atlyginimo, gaus tik pagrindinę pensijos dalį – 138 Lt.

ČEČENAI PRAŠĖ PRIEGLOBSCIO

Gegužės 31 d. Vilniaus geležinkelio pasienio kontrolės punkte šešioliką čėčėnų tautybės Rusijos piliečių pasiprašė politinio prieglobsčio Lietuvoje. Jie išlipo Vilniaus stotyje iš tranzitu vykusių traukinio iš Rusijos į Karaliaučiaus sritį. Jiems leista likti Lietuvos teritorijoje, Užsieniečių registracijos centre, Pabradaje, kol bus priimtas sprendimas dėl jų prašymo. Tai didžiausia iš visų iki šiol pabėgėlio statuso pasiprašusių Rusijos piliečių grupė, praneša BNS/LGTIC. Pabradaje centre gyvena 56 prieglobsčio prašytojai, iš kurių 53 yra čėčėnai, neskaitant dabar atvykusių.

BRANGŠTA DEGTINĖ

Valstiečių laikraščio žiniomis, nuo birželio 1 d. degtinė ir kiti stiprieji gėrimai bei stiprus alus pabrango, o šampanas ir įvairių rūšių vynai turėjo atptigti, pagal Akcizų įstatymo pataisą. Lietuvos seimas jas priėmė gegužės 17 d. Vynai atptigs nuo 0.8 iki 1.5 Lt už 0.7 litro butelį. Stipresnis kaip 8 laipsnių alus brangs maždaug 0.7-0.8 Lt už 1 litrą, 0.5 litro degtinės butelis – maždaug 0.4 Lt.

"SODROS" DEFICITAS

BNS/LGTIC skelbia, kad šiais metais Valstybinio socialinio draudimo fondo ("Sodros") biudžeto deficitas bus 22.34 mln. litų didesnis, negu ankščiau planuota ir sieks 97.9 mln. litų. Pagal patikslintą biudžeto projektą, 2001 m. "Sodra" planuoja gauti 4.425 bln. pajamų – 108.3 mln. litų mažiau, negu numatyta seimo patvirtintame biudžete. Numatomos fondo išlaidos turėtų sumažėti 81.7 iki 4.419 bln. litų, tad biudžeto pajamos viršytų išlaidas 5.6 mln. litų. Pajamos mažinamos atsižvelgiant į tai, kad nuo 903 litų iki 886 litų sumažėjo vidutinis darbo užmokestis, o taip pat mažėja dirbančiųjų skaičius. Praėjusiais metais "Sodros" biudžeto deficitas buvo 212 mln. litų.

"PENNINOX" NETILPS?

Lietuvos aid/LGTIC žiniomis, Klaipėdoje birželio 1 d. lankėsi UAB **Penninox Baltica** vadovai, kartu su JAV firmos **Penninox** viceprezidentu D. Connor. Susitikimo metu kalbėta apie talpos problemą. JAV firma Klaipėdos pietinėje dalyje numato statyti plieno perdirbimo įmonę, tačiau nesutelpa į numatytą žemės

sklypą. **Penninox** jau keletą metų bando įsikurti Lietuvoje. Numatoma, kad joje dirbs apie 200 aukštos kvalifikacijos darbuotojų. Tai bus pirmoji JAV firmos įmonė, pastatyta Europoje. Ketinama investuoti 45 mln. dolerių (180 mln. litų) į šią statybą, o darbas užtikrintų bent 100,000 tonų krovinių. Visi gaminiai būtų vežami į Vokietiją.

PARAMA ŽEMĖS ŪKIUI

Lietuvos žemės ūkio ministeris patvirtino Specialiosios kaimo ūkio programos tikslinio finansavimo tvarką ir sąlygas, rašo **Valstiečių laikraštis** (41 nr.). Šių metų biudžeto sąmatoje programai numatyta skirti 266 mln. Lt. Iš tos sumos 82.5 mln. Lt reikės išleisti 2000 m. neapmokėtoms išlaidoms ir įsipareigojimams padengti. Programoje numatyta, kad ūkininkams bei bendrovėms dėl gaisrų ir gamtos stichinių nelaimių iš dalies ar visiškai praradus pastatus, žemės ūkio techniką, įrangą, bus skiriama pašalpa. Pastatai turi būti teisiškai įregistruoti. Kai turtas apdraustas, kompensuojama iki 60% patirtų nuostolių, o jeigu neapdraustas – iki 20%. Įregistruoti ūkininkai, laikantys ne mažiau kaip 10 bičių šeimų, gali gauti 10 Lt pajamų palaikymo subsidiją už kiekvieną iki gegužės 15 d. inventorizuotą šeimą. Taip pat buvo patvirtintos dvi finansavimo kryptys ekologinio žemės ūkio ūkiui. Ekologinės gamybos ūkiai bei įmonės gaus tiesiogines išmokas už patvirtintą žemės ūkio naudmenas, ir dalinį kompensavimą už patvirtinimo įmokas. Ūkininkams ir žemės ūkio įmonėms nemokama konsultacinė parama teikiama Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, duodanti patarimus kitojos veiklos – paslaugų verslo, kaimo turizmo, amatų klausimais.

LANKĖSI PB MISIJA

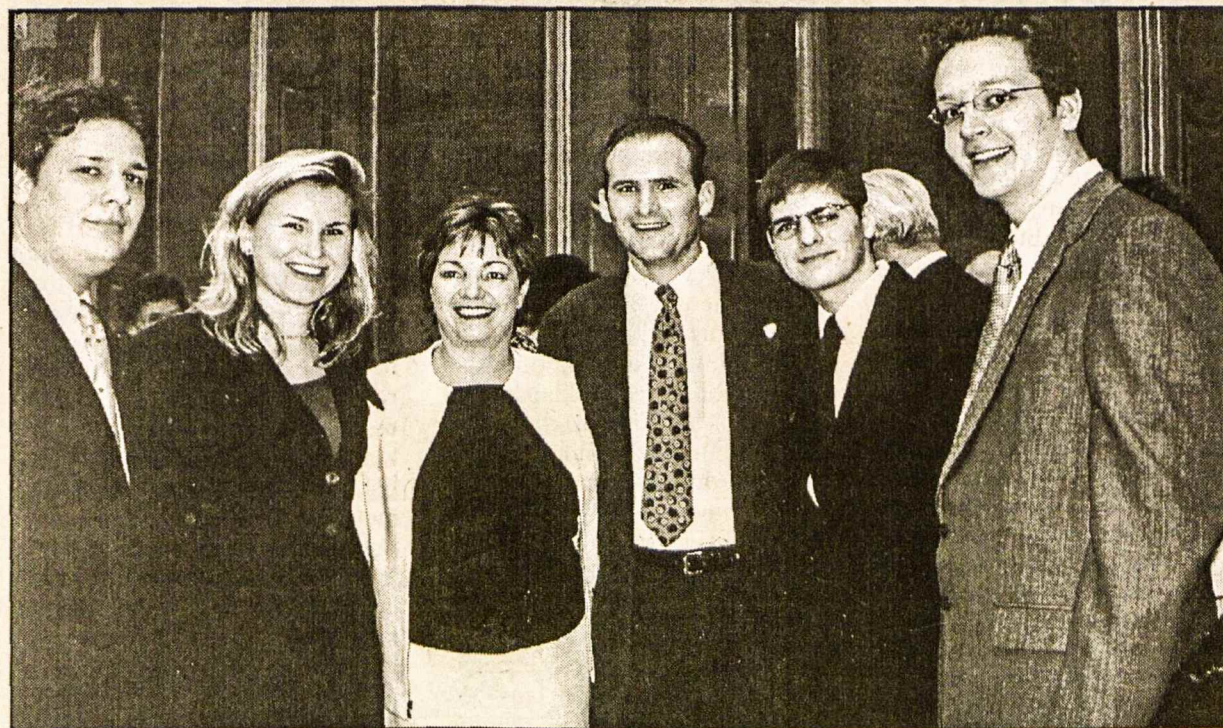
Gegužės 21-30 d.d. Lietuvoje lankėsi Pasaulio banko (PB) misija stebėti, kaip vykdomas Socialinės politikos ir bendruomenių socialinių paslaugų plėtros projektas. Jis pradėtas vykdyti 1997 m. Anykščių, Molėtų, Švenčionių, Utenos rajonuose bei Šiauliu ir Vilniaus miestuose, steigiant 14 centrų. Jų darbuotojai buvo apmokyti kursuose Lietuvoje ir Švedijoje. Įgyvendinus projektą, socialinė pagalba bus teikiama gyvenamosiose vietovėse, nedidelėse centralizuotose globos įstaigose. PB misijos nariai susitiko su socialinės apsaugos ir darbo viceministru Rasa Melnikiene bei kitais pareigūnais, lankėsi projekte dalyvaujančiuose centruose. Kaip rašo **Valstiečių laikraštis** (2001 m. 45 nr.), projektu domisi kitos valstybės pvz. Armėnija, Gudija, Moldova, Ukraina.

LIETUVA PALAIKO ES

ELTA/LGTIC skelbia, kad tarp Baltijos valstybių narystė Europos sąjungoje labiausiai palankia Lietuvai, tam pritaria net 50% apklaustųjų. Latvijoje – 41%, Estijoje – 35%. Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovės "EMOR" apklausos duomenimis, Estijoje "euroskeptikų" gegužės mėnesį buvo 54%. Nepalaikančių narystės ES skaičius galėjo padidėti dėl artėjančių rinkimų ir nusmukusios paramos vyriausybei. Lietuvoje skiriamas ypatingas dėmesys visuomenės švietimui narystės ES klausimu.

Lietuvos vyriausiojo euroderbybininko, Europos komiteto direktoriaus Petro Auštrevičiaus nuomone, visuomenės parama gali keistis, kai bus pradėtos derybos dėl mokesčių ir reikės pasiskelbti kokie akcizai ir kada bus mokami. Iki 2001 m. pabaigos jis tikisi, kad Lietuva bus baigusi 20 derybų su ES skyrių.

RSJ

Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose Kanados lietuvių jaunimas kalbasi su paveldo ministere Sheila Copps. Iš kairės: KLJS kopirm. Vytas Ruslys, KLJS narė Onutė Stanevičiūtė, Sheila Copps, PLJS pirm. Matas Stanevičius, KLJ narys Montrealyje Juozas Piečaitis, KLJS kopirm. Darius Sonda

Nuotr. V. Stanevičienės

"The Forms of Hope"

Venclovas "Vilties formos" tarptautinės kritikos šviesioje

Tomo Venclovas kritinių apybraižų ir recenzijų rinkinį *The Forms of Hope* 1999 m. išleido nedidelė, bet rimta leidykla *Sheep Meadow Press*. Leidėjas Stanley Moss yra lankęsis Lietuvoje, netrukus žada išleisti Lietuvoje palankiai sutiktą Marko Zingerio novelių rinkinį *Iluzionas*.

Venclovas knyga susilaukė ypatingo anglų ir amerikiečių literatūrinių žurnalų dėmesio. Pastarajame penkiasdešimtmetyje JAV-se svarbų vaidmenį suvaidinusiame trimėnesiniame žurnale *The Partisan Review* (2000, nr. 4) ją recenzuoja Vidurio-Rytų Europos rašytojų nagrinėtoja Susan Miron.

Recenzentė pabrėžia Venclovo poezijos moralinį matavimą – literatūra, ypač poezija, jam esanti neužtikrintas ir sudėtingas atsiskaitymas su savo moraline ir menine sąžine. Savo įžvalgiose apybraižose apie Ilją Ehrenburgą ir poetus Andriejų Voznesenskį bei Jevgenijų Jevtušenką jis parodo kaip moralinis kompromisas neišvengiamai privedė prie meninio kompromiso.

Daugelio laikomas iškiliausiu Lietuvos poetu, rašo ji, Venclova savo apybraižose "atkasa" baltietišką gamtovaizdį, kuris suformavo jo gyvenimą. Išreikšdamas savo susižavėjimą Česlovo Milošo raštais, jis primena savo bičiuliui, jog lenkams Vilnius tebuvo svarbus, bet provinciškas, kultūrinis centras, tačiau lietuviams, kaip Jeruzalė, šis miestas buvo ir tebėra testinimo ir istorinės tapatybės simbolis.

Venclovas "meistriškose" rašytojų moralinio ir meninio atsako į totalitarizmą analizėse Susan Miron įžvelgia tą patį gilų intelektą ir jautrumą, kuriojos jis pademonstravo savo lenkų rašytojų Aleksandro Wat'o biografijoje. Straipsnyje apie sovietinę rašytojų sąjungą jis pastebi kaip toji organizacija skatino "padlaižavimą, korupciją bei provincializmą" ir užtvindė literatūrą "vidutinybėmis". Jevtušenką jam primena Gorbaciova: "Abudu bando propaguoti kažką panašaus į totalitarizmą žmogišku veidu. Tai niekad nepavyko. Ir niekad nepavyks". Ehrenburgą Venclova vadina kaip toji organizacija skatino "slidais ir šešėlingu postalinio 'atlydžio' įsikūnijimu".

Anot recenzentės, rašytojai, kuriais Venclova žavisi, įkvėpė kurti ištaudomai savo dvasinį ir

intelektualinį orumą bei vienišumą.

Įtakingajame Londono *Times* savaitiniame literatūriniam priede (LTS, 2000.VIII.4) Venclovas knyga aptaria literatūrologas Donald Rayfield. Jis atrado neblogai susipažinęs su Vidurio – Rytų Europos, ypač rusų, literatūromis, bet Lietuvoje jis kartkartėmis pasiklysta. Įrikiavęs Venclovą drauge su nobelistais Josifu Brodskiu ir Česlovu Milošu į įžymiųjų "iš-tremtųjų kovotojų prieš totalitarizmą" trijulę, išlaikiusią "ne-nutrūkstamą ryšį su pagrindinėmis Europos poezijos kryptimis", jis pareiškia, jog *Vilties formų* autorius poeziją rašęs lietuviškai, kritiškai rusiškai, o apybraižas lenkiškai (sic!). Nėgana to, jis tvirtina, kad Venclovas poeziją gimtojoje Lietuvoje užimanti "nepelnytai kuklią" vietą antologijose ir retai (sic!) pasirodanti literatūrinėje spaudoje; jo rinktinė poezija nebuvo išleista iki 1990 m. Kritikas nesuvokia, jog iki tų metų Venclova iš lietuvių literatūros buvo ištrūmusi sovietinė cenzūra. O dabar Venclova Lietuvoje dažnai spausdinamas ir linksnuojamas.

Venclovas kritinės prozos vieningu ir išradingu nei Brodskio, mažiau giliu nei Milošo; ji, esą, geriausiai skaityti kaip "aperityvą prieš Venclovo poeziją". Geriausias jo apybraižos esančios tos, kuriose naudojami "atidūs skaitymo metodai".

Itin įdomūs britų kritiko samprotavimai apie lietuvių kalbą:

"Šiuo metu turbūt svarbiausia pakartoti jo trumpas kalbas apie tai, ką reiškia būti lietuviu ir rašyti lietuviškai, kalba, kurios pora milijonų ja kalbančiųjų yra net beveik nenusipelnę, kalba, kurioje yra visi italų kalbos balsiai, visi rusų kalbos priebalsiai ir kirčiavimo būdai, visi lotynų kalbos linksniai ir gerundynai ir visa tonacijų sistema, beveik unikali Europoje... Tačiau lietuviui savo kalbą (ryžtasi) platinti netgi mažiau, nei reklamuoti savo miškų ir pajūrį".

Knyga *The Forms of Hope*, turėtų būti vertinama, kaip "vartai", kad skaitytojas galėtų įeiti į "nepastovius pusiausvyros" straispnius ir "Pašnekesio žiemą" (The Winter Dialogue) eilėraščius (jei bent viena britų akademė leidykla arba knygynas ją įsigijo) "ir nebent žiliuasiuose svajonėse suvokti, kokius kitus lobius lietuvių kalba galėtų nuo mūsų slėpti".

(Ištraukas iš TLS recenzijos vertė Donata Mitaitė, Š. Atėnai, 2000.XII.18) sk

Hamilton, Ont.

SULAUKUSIA GARBINGO AMŽIAUS Anapilin palėdyje a.a. *Eugeniją Ramanauskienę*. Velionė buvo kilusi iš gražių Suvalkijos lygumų, ten sukūrusi šeimą, po karo audrų atsikūrusi Kanadoje. Ji rado jėgų ir laiko ne tik dirbuotis šeimoje, bet aktyviai pasireikšti ir lietuviškoje veikloje. Priklausė Hamiltono lietuvių pensininkų klubui ir buvo valdybos narė. Steigiantis klubo dainos vienietis 1978 m. iš šėsių pirmųjų dainininkių buvo E. Ramanauskienė. Velionė reikšė ir KLKM dr-jos Hamiltono skyriaus veikloje. Slėnkant metams ir silpsnatį jėgoms, velionė pasitraukė iš aktyvios veiklos, bet dalyvaudama renginiuose. Atsisveikindami su a.a. E. Ramanauskiene, prašome Auksčiausiojo jai dangiškos globos. D.G.

AUKOS VAIKŲ DIENOS CENTRAMS: A. a. *Antaninos Janušienės* atminimui Gertrūda Repčienė aukojo \$20. A. a. *Jono Cebatoriaus* atminimui \$20 aukojo Vincas Kežainis ir P. & Lionė Cepariai. A. a. *Eugenijus Ramanauskienės* atminimui aukojo \$50 – Gr. J. Kazemėkai, G. Montvilienė; \$20 – L. Stukienė, Z. J. Rieckai, G. Repčienė; \$10 – Ad. Gedminienė, Ald. Kazemėkienė.

VDC komitetas Hamiltono London, Ont.

ŠILTA IR SAULĖTA birželio 11-sios popietę į gražią ir El. Ir St. Kery sodybą Delaware buvo pakviesti Londono pensininkų klubo nariai ir kiti londoniečiai. Darbščių šeiminkų išpuoštoje sodyboje žydėjo margaspalvės gėlės, reto grožio medžiai ir kiti augalai, patraukė visų svečių dėmesį. Dėl vienos aukštausios eglaitės aukščio kilo diskusijos, kiek pėdų ji galėtų turėti. Tikrą jos aukštį teks nustatyti sekančių metų gegužinėje. Plačiašakio medžių pavėsyje susėdę svečiai linksmiai šnekučiavo, gurkšnodami skania gėrė ir ragaudami užkandžius. Pensininkų klubo pirminkas J. Aušrotas pasveikino šiais metais 75 metų gimimo jubiliejus atšventusius parapijiečius. Tuo tarpu jaunieji Aušrotai medžio turėsyje jau kepė mėsinius ir dešreles. Visi su geru apetitu valgėme šiuos kanadiškus patiekalus. Po to šeiminkės ant stalų lauke prinešė daugybę skanių pyragų. Gurkšnojant kavą ir lietus pradėjo lašnoti. Gaila buvo skirstytis, bet perkūnija ir lietus visus išganijo į namus, nespėjome ir dainų padainuoti. Išsiskirtėme su gražiais prisiminimais ir dėkingumu šios gegužinės rengėjams – Londono pensininkų klubo nariams. Aldona

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIŠ GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPIEDYSTĖ
- ♦ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLIAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲŠ ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRUJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Floridos apygardos suvažiavimas įvyko balandžio 24-25 d.d. West Palm Beach vietovėje, globojamas šios vietovės LB apylinkės valdybos. Dalyvavo apylinkių valdybos nariai, atstovai, nemažai svečių, tarp jų ir Floridoje gyvenantys JAV LB tarybos nariai: D. Augūnienė, B. Kožicėnė ir A. Garsys. Suvažiavimui vadovavo LB Floridos apygardos valdybos pirm. A. Dūda, sekretoriavo G. Treinienė. Apylinkių pirminkai padarė pranešimus: Daytona Beach – St. Ušackas, Sunny Hills – B. Gedminienė, Palm Beach – K. Miklas, St. Petersburgo – V. Meiluvienė. Iš Miami vietovės pranešimą atsiuntė R. Ramūnienė, o iš Atlantos ir Aukšinio kranto pranešimų nebuvo. Buvo skaitytos dvi paskaitos: plk. A. Garsio – "Lietuvos kelias į NATO" ir A. Jonačio – "Šių dienų iššyviai". Daugiausia diskutuota ŠAS-gos (NATO) tema. Balandžio 24 d. vakare dr. Antano ir Birutės Čiurių namuose įvyko suvažiavimo dalyvių vakaronė ("Lietuvių ži-nios", 299 nr.).

Brazilija

Laikraštįje "Mūsų Lietuva" 2001 m., 5 nr. savo išpuždžius ir svečiamosi Sáo Paulo mieste rašo Inga Daugvilaitė iš Klaipėdos, dalyvavusi IV-me Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavime. Ji džiaugiasi progą, kad galėjo pamatyti Sáo Paulo miestą ir jo apylinkes, pabendrauti su įvairiais žmonėmis. Jai buvę malonu, kartu ir nuostabu tokiame tolimame krašte girdėti lietuvių kalbą, jausti žmonių lietuvišką dvasią. Nuostabiai graži esanti krašto gamta, krašto architektūra. Svarbiausia, gili išpuždž palikęs Vila Zelina lietuvių parapijos jaunimas, su kuriuo arčiau tekę susipažinti Lituanikos sodyboje. Pati sodyba esanti gražioje vietovėje, kur vyksta įvairūs tautiečių suėjimai. Taipogi esą mieli išpuždžiai iš Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimo. Su dideliu užsidegimu buvo kalbėta apie jaunimo veiklos ateities planus. Buvo tartasi apie kitą lietuvių jaunimo suvažiavimą Argentinoje ir pasirošiusio Pasaulio lietuvių tautinių šokių šventei. Gerą išpuždį palikusi Šv. Juozapo parapija Vila Zelinoje, kur vyksta įvairūs lietuvių renginiai. I. Daugvilaitė džiaugiasi susiradusi draugų toli nuo Lietuvos, čia, Brazilijoje žmonės savo siekais ir tikslais esą artai Lietuvos. Ji nuširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie jos puikios viešnagės Brazilijoje.

AUKOS VAIKŲ DIENOS CENTRAMS: A. a. *Antaninos Janušienės* atminimui Gertrūda Repčienė aukojo \$20. A. a. *Jono Cebatoriaus* atminimui \$20 aukojo Vincas Kežainis ir P. & Lionė Cepariai. A. a. *Eugenijus Ramanauskienės* atminimui aukojo \$50 – Gr. J. Kazemėkai, G. Montvilienė; \$20 – L. Stukienė, Z. J. Rieckai, G. Repčienė; \$10 – Ad. Gedminienė, Ald. Kazemėkienė.

VDC komitetas Hamiltono London, Ont.

ŠILTA IR SAULĖTA birželio 11-sios popietę į gražią ir El. Ir St. Kery sodybą Delaware buvo pakviesti Londono pensininkų klubo nariai ir kiti londoniečiai. Darbščių šeiminkų išpuoštoje sodyboje žydėjo margaspalvės gėlės, reto grožio medžiai ir kiti augalai, patraukė visų svečių dėmesį. Dėl vienos aukštausios eglaitės aukščio kilo diskusijos, kiek pėdų ji galėtų turėti. Tikrą jos aukštį teks nustatyti sekančių metų gegužinėje. Plačiašakio medžių pavėsyje susėdę svečiai linksmiai šnekučiavo, gurkšnodami skania gėrė ir ragaudami užkandžius. Pensininkų klubo pirminkas J. Aušrotas pasveikino šiais metais 75 metų gimimo jubiliejus atšventusius parapijiečius. Tuo tarpu jaunieji Aušrotai medžio turėsyje jau kepė mėsinius ir dešreles. Visi su geru apetitu valgėme šiuos kanadiškus patiekalus. Po to šeiminkės ant stalų lauke prinešė daugybę skanių pyragų. Gurkšnojant kavą ir lietus pradėjo lašnoti. Gaila buvo skirstytis, bet perkūnija ir lietus visus išganijo į namus, nespėjome ir dainų padainuoti. Išsiskirtėme su gražiais prisiminimais ir dėkingumu šios gegužinės rengėjams – Londono pensininkų klubo nariams.

Australija

"Tėviškės aidai", leidžiamas Australijos lietuvių katalikų federacijos laikraštis, š.m. 8 nr. skyrė pamintei šio laikraščio 45 metų sukakčiai. Pirmasis jo numeris buvo išspausdintas 1956 m. vasario 11 d. Melbourne. Pirmasis redaktorius – kun. dr. P. Bačinskas. Laikraščio pirmasis puslapis buvo papuoštas Kauno arkivyskupo J. Skvirecko, apaštalinio delegato Australijoje arkiv. R. Carboni, Melbourne arkivyskupo D. Mannix nuotraukomis ir jų sveikinimais. Pateikta popiežiaus Pijaus XII kalėdinė kalba. Paminėta ateitininkijos 45 m. veiklos sukaktis, Mocarto 200 m. gimimo sukaktis. Pranešta, kad Panevėžio katedroje vysk. K. Paltaorkas vyskupais įšventino Adutiškio kleboną kun. J. Steponavičių ir Telsių vyskupijos valdytoją kun. P. Maželį. Kun. Pr. Vaseris, Melbourne lietuvių kapelionas, rašė, kad sekmadi-

niais pamaldose dalyvauja 300-400 žmonių, o per didžiąsias šventes iki 700. Ingelbourn mėsiklyje stovyklavo per 60 lietuvių skautų, kurių kapelionu buvo kun. Gaidelis.

Be minėto pirmojo redaktoriaus kun. dr. P. Bačinsko, laikraštį vėliau redagavo: Br. Zumeris, kun. Pr. Vaseris, kun. dr. Pr. Daukyns, K. Mildažys, dr. A. Sadauskienė, E. Šidlauskas ir V. Čizauskas, dirbę kartu; dabartinė redaktorė – M. Geštaitienė. Pirmąją Australijos lietuvių katalikų federacijos valdybą sudarė: pirm. kun. Pr. Vaseris, dvasios vadas kun. J. Kungys, vicepirm. S. Balčiūnas, sekr. Br. Zumeris, izd. P. Švamberys, narys švietimo reikalams V. Samulis. Pirmoji redakcija: vyr. redaktorius kun. dr. P. Bačinskas, nariai: Br. Zumeris, A. Grigaitis, J. Gylis; administracija – kun. J. Kungys, M. Šeštąskienė. Dabartinė federacijos valdyba: dvasios vadas kun. E. Arnašius, pirm. R. Mačiulaitienė, vicepirm. M. Šidlauskienė, sekr. J. Diburienė, renginių vadovė B. Kymantienė, garbės narys E. Šidlauskas.

Britanija

Šv. Kazimiero šventovėje Londone Verbu sekmadienį, balandžio 8, koncertavo Alytaus Panemunės vidurinės mokyklos mergaičių choras "Aušra", diriguojamas B. Eismontienės bei akompanuojamas J. Nastulevičienės, ir Alytaus muzikos mokyklos instrumentų grupės kanklininkės bei smuiklininkės, vadovaujamos R. Botyrienės. Koncertas įvyko po Mišnių, pilnoje salėje dalyvių. Jų daugumą sudarė naujieji ateiviai. Po to parapijos salėje vyko koncerto atlikėjų ir žiūrovų pabėdravimas. Visi džiaugėsi išpuždingai atlikta koncerto programa.

A. a. Aleksandras Valentinas, 92 m. amžiaus, mirė balandžio 19 d. senelių prieglaudoje. Derby vietovėje. Velionis gimė 1908 m. rugpjūčio 13 d. Gruzdziuose, Šiaulių apskr. Keturių brolių šeimoje. Artinantis antrajai Sovietų okupacijai, visi keturi broliai pasitraukė į Vokietiją. Vėliau broliai Edvardas ir Jonas su velioniu išvyko į Angliją, keltivantis brolis Adolfas pasiekė Kanados krantus. Velionies šeima buvo likusi Lietuvoje. Jis ją šelpė ir palaikė su ja ryšius. Jis rėmė lietuvių spaudą ir organizacijas, priklausydams Didž. Britanijos lietuvių sąjungos (DBLS) Derby skyriui. Išėjęs į pensiją, ypač mėgo darbuotis gražiame savo sodeleje. Pastaruoju laiku sumenkėjus regėjimui bei pablogėjus sveikatai, jį prižiūrėjo lietuvių kaimynai. Nelaimingai puolus, buvo nuvežtas į ligoninę, o vėliau perkeltas į senelių prieglaudą, kurioje ir baigė netrupą savo gyvenimą. Derby šventovėje gedulines Mišias atnašavo kun. Juris Jurgis, dalyvaujant giminėms, draugams bei pažįstamiems. Palaidotas Derby kapinėse, lietuvių skyriuje. Čia ankščiau palaidoti ir jo broliai Edvardas bei Jonas. Religinės apeigos ir atsisveikinimo su velioniu žodį tarė kun. J. Jurgis. DBLS Derby skyriaus vardu atsisveikino J. Maslauskas ("Britanijos lietuvių balsas" 2001 m., 5 nr.). J. Andr.

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 545-8868

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,

isikūręs nuosavyse namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.....2.25%
santaupas.....2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.....2.00%

INDEKLIAI:
90 dienų indėlius.....3.50%
180 dienų indėlius.....3.50%
1 m. term. indėlius.....3.60%
2 m. term. indėlius.....3.75%
3 m. term. indėlius.....3.85%
4 m. term. indėlius.....4.10%
5 m. term. indėlius.....4.75%
RRSP ir RRIF (Variable).....2.50%
1 m. ind.....3.85%
2 m. ind.....4.00%
3 m. ind.....4.10%
4 m. ind.....4.25%
5 m. ind.....5.00%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje" MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE TINKLALAPIS: www.talka.net

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B

Amerikos Lietuvių fondas - jo milijonai

Metinis narių suvažiavimas, kuriame aptarta veikla lietuviybės rėmimo srityje. Sutelktas kapitalas peržengė dešimties milijonų ribą bei ryžtasi pasiekti dvidešimt milijonų

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Suvažiavimas įvyko š.m. gegužės 19 d. PLC Lemonte, sutraukęs 110 LF narių bei igaliotų atstovų su 8481 balsų teise. Dalyvavo ir svečiai bei visuomenės veikėjai.

Suvažiavimą pradėjo ir visus pasveikino naujasis LF tarybos pirm. dr. Antanas Razma, pasidžiaugęs, kad "prieš 40 metų iškelta milijoninio fondo idėja nebuvo utopija, bet tapo realybe, nes sugebėjome dirbti kartu, užmiršdami ideologinius, politinius ar asmeninius skirtumus".

Invokaciją sukalbėjo prel. dr. Ignas Urbonas. 2000 m. mirusiųjų 106 LF narių pagerbimą atliko tarybos narė Ramona Steponavičiūtė-Zemaitienė. Izabelė Stončienė uždegė žvakę mirusiųjų prisiminimui. R. Steponavičiūtė-Zemaitienė, visiems pagarbiai stovint, perskaitė mirusiųjų pavardes. Buvo sugiedota Marija, Marija.

Prezidiume – Stasys Baras, Vytautas Kamantas, dr. Vytas Narutis – suvažiavimo pirmininkai bei LF tarybos pirm. Algirdas Ostis, v-bos pirm. Povilas Kilius ir naujai išrinktas tarybos pirm. dr. Antanas Razma. Sekretoriavo Aldona Šmulkštienė.

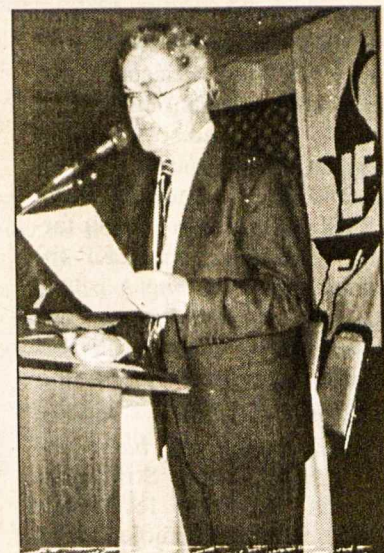
Žodžiu sveikino Lietuvos gen. kons. Giedrius Apuokas, garbės kons. Vaclovas Kleiza, PLB pirm. V. Kamantas, JAV LB kr. v-bos pirm. Algimantas Gečys ir ALTos pirm. Saulius Kuprys.

Sveikinius raštu iš JAV LB XVI tarybos prezidento pirm. Reginos Narušienės perskaitė dr. Petras Kisielius, Tautos fondo v-bos pirm. Algio Vedecko – Stasys Baras.

Suminėtinai du sveikinimai dėl jų ypatingų pastabų. PLB pirm. V. Kamantas: "Čia esantieji LB atstovai ir vadovai, ku-

rių tarpe yra JAV LB KV pirm. Algimantas Gečys, žinodami, kad LF kiekvienais metais labai didelėmis sumomis rėmė, remia ir remia Bendruomenės švietimą, kultūros, jaunimo ir kitokių projektus, įsipareigotų per šiuos 2001 metus pravesti naujų LF narių telkimo ir aukų rinkimo vaju visose JAV LB apylinkėse ir kituose PLB kraštuose, kuriuose gyvena ekonomiškai pajėgesni lietuviai".

JAV LB kr. v-bos pirm. A. Gečys: "kad LF ir JAV LB sudarytų komisiją išanalizuoti pasikeitusias sąlygas, apžvelgti naujus laiko reikalavimus, teikiamos paramos poveikį ir t.t. Komisijos tikslas būtų pateikti rekomendacijas, užtikrinančias veiksmingiausią lietuviško paveldo išievojimą išlaikymą". A. Gečys kėlė ir kitus svarstytinus klausimus: Kodėl Lietuvoje tiek nedaug žino apie išievojimą, ką darysime su trečiąja banga, kad ji išievojai duotų naujų jėgų ir kaip padėti Lietuvai su smegenų nutekėjimo problema ir kt.

Per LF 38-jį narių suvažiavimą kalbą jo įsteigėjas, dabartinis tarybos pirm. dr. ANTANAS RAZMA. Nuotr. Ed. Šulaičio

Pranešimai

LF tarybos pirm. A. Ostis pranešė, kad LF kapitalas paaugo per 2000 m. 723,024 dol. ir pasiekė 10,605,044 dol. sumą, įstojo 50 naujų narių (iš viso narių yra 7,099), lietuviškiems reikalams išdalinta 1,009,922 dol.

LF v-bos pirm. P. Kilius priminė, kad lietuviybės reikalams iki šiol paskirta beveik 9 mil. dol., o su šių (2001) metų vieno milijono paskyrimu bus jau 10 mil. Perna pirmą kartą paskirtos rekordinės 1 milijono sumos virš pusės (\$514,988) teko jaunimui ir jų organizacijoms bei švietimui. P. Kilius kvietė kaupiti kapitalą, kad greičiau pasiektume 20 mil. dol.

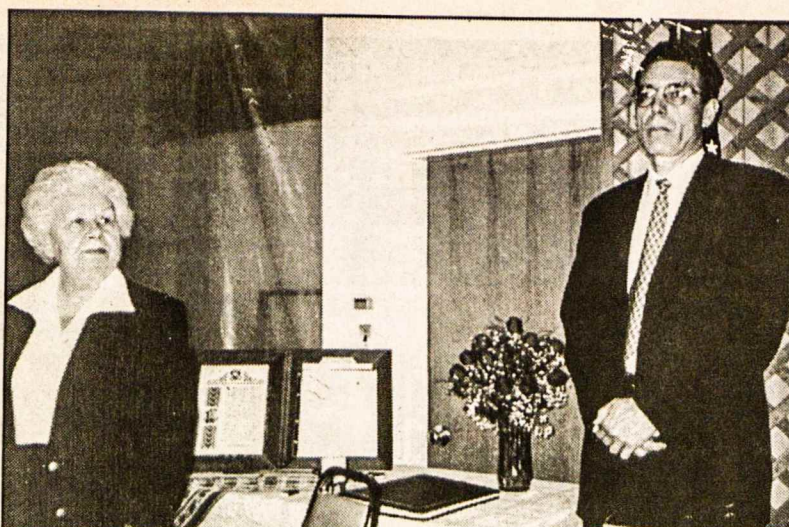
LF Finansų komisijos pirm. Saulius Čyvas pabrėžė, kad nors birža buvo nepalanki, LF investuotas kapitalas per 2000 m. prarado tik 1.1% savo vertės. LF didžioji portfolio dalis yra korporacijų akcijos, kurių *knygos vertė* yra 3,485,911 dol. Metų gale akcijų vertė biržoje (*market value*) buvo 6,135,202 dol. Korporacijų akcijų nerealiuoto kapitalo yra apie 2,650,000 dol.

Pelno skirstymo komisijos pirm. dr. A. Razma pranešė, kad švietimui yra paskirta 410,918 dol., kultūriniams reikalams – 179,920 dol., visuomeniniams reikalams – 419,077 dol. ir suminėjo paskirtas didesnes sumas.

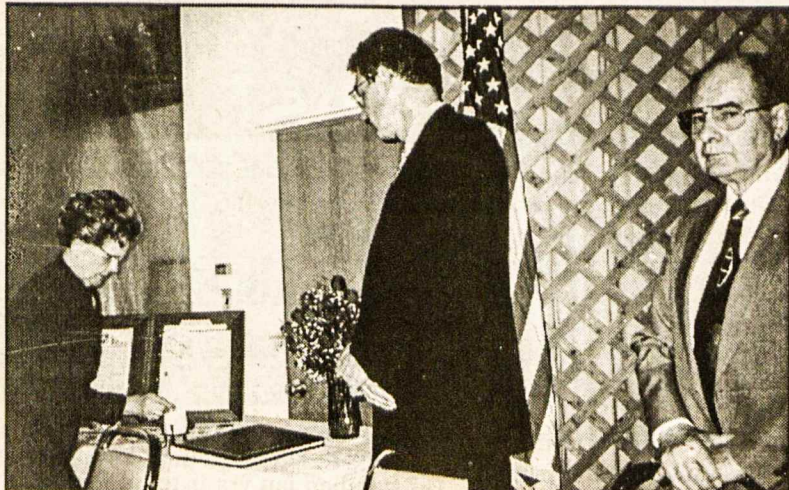
Lėšų telkimo ir palikimų komisijos pirm. Vaclovas Momkus: per 2000 m. iš viso palikimais gauta 611,556 dol. Nuo LF pradžios palikimais yra gauta iš viso 5,579,313 dol.

Istatų komisijos pirm. Vytenis Kirvelaitis: komisijos darbai įstatų keitimo reikalu sustoję ir paruoštos taisyklės pasilieka kaip istorinis projektas.

Meno globos komisijos

LF metinio narių suvažiavimo Lemonte sekretorė, "Tėviškės žiburių" bendradarbi ALDONA ŠMULKŠTIENĖ ir vienas iš pirmininkų dr. VYTAUTAS NARUTIS. Nuotr. Ed. Šulaičio

IZABELĖ STONČIENĖ uždega žvakę Lietuvių fondo mirusiųjų narių atminimui per 38-jį metinį šios organizacijos narių suvažiavimą PL centre Lemonte. Šalia jos prezidento nariai dr. V. NARUTIS ir V. KAMANTAS. Nuotr. Ed. Šulaičio

pirm. dr. Gediminas Balukas paaiškino, kad kovo mėn. į Lietuvą išsiųsti Prano Domšaičio paveiksłai ir jo kūrinių kolekcijos dovanojimo aktas. Liepos 27-28 d.d. Klaipėdoje bus atidaryta Pr. Domšaičio vardo galerija su 527 paveiksłais. Jo kūrinių domisi ir Vatikano religinis muziejus bei vokiečiai, norį surošti parodas Dresdene ir kitur.

LF patikėtinių tarybos pranešimą padarė dr. A. Razma, pastebėjęs, kad nuo praeitų metų jokių pasikeitimų nėra. Iš

Lietuvai paskirto vieno milijono, 100,000 dol. dalis buvo paskirta – VDU bibliotekai Kaune; 300,000 dol. – M. K. Čiurlionio dailės muziejui pastato atnaujinimui (tam išmokėta – 100,000 dol. kiti 200,000 yra dar LF-de, nes muziejaus darbai sustoję, laukiama pranešimo iš muziejaus direktoriaus).

LF Kontrolės komisijos pranešimą padarė Dalia Puškorienė, registracijos ir mandatų – Arvydas Tamulis.

Dr. Jonas Valaitis pranešė (Nukelta į 6-tą psl.)

JAV dienraštis The Washington Times š.m. balandžio 18 d. išleido 16 puslapių priedą su šia antrašte

laikas sustoja" (p. 528).

Taip, laikas žmonės sustojęs kiekvienam, kuris buvo buvęs GULAGE. Kai mane kas paklausia, kiek man metų, aš dažnai atsakau: pagal metrikus – 86, bet iš skaičiaus atmesk 12, kuriuos aš buvau Vorkutos šaldytuve, ir liks tik... kiek? 74. Štai tikras mano amžius.

Ir Lietuvoje žmonės galima suskirstyti į dvi grupes: buvusius Gulage ir jį žinančius tik iš buvusiųjų pasakojimo žodžių ar raštu, bei visai nieko apie Gulagą nežinančius. Buvusieji GULAGE tuojau randa bendrą kalbą apie išgyventus metus. Nebuvusieji tik išplečia akis, ištempia ausis ir netrukus pasako:

"Geriau apie tai nekalbėkim..."

Aš jau trejus metus gyvenu vadinamuosiuose "Tremtinių namuose". Beveik visi šių namų gyventojai yra ilgiai ar trumpiau gyvenę GULAGE. Ir susitikę ar lauke po medžiais susėdę mes dažnai sekame sakmes apie tuos būtuosius GULAGO metus. O jeigu į mūsų būrelį įsimašo tos antros grupės žmogus, jam belieka arba tylėti, arba pakilus nueiti.

Tokia yra mūsų praeitis. Tų buvusiųjų kasdien mažėja. Kiekvienam "Tremtinio" numeryje visas puslapis buvusių GULAGO gyventojų su jų nuotraukomis ir gimimo bei mirties datomis. Ir man berašant šiuos žodžius, iš koridoriaus parėjo žmona ir priėjusi tyliai sako: "Mirė Vanda..." Ji gyveno greitame kambaryje...

Bet ar blės Gulago šešėlis, kai jau mūsų neliks? Ar būsimiems Lietuvos vaikams bus suprantama tai, kas parašyta šioje juodųjų dienų sakmių knygoje? Ką supras ateities moksleivis, jei jis, vartydamas šią knygą perskaitys Onos Lukauskaitės posmelį:

Juodoj girioj aidi kirvio dūžiai, Atkaklumas plienu širdį kausto, Daugelio ryžtas girioje lūžo, Po velėna jie šla be karsto. (psl. 524)

Ona Lukauskaitė-Poškienė, rašydama apie savo dienas lageryje, papasakojo keliolika sakmių ir rezignuodama sako:

"Visa, kas mane ištiks, tai jau nebe gyvenimas, o šiaip sau kažkoks nemokamas priedas. Ir todėl – nelabai svarbu, kaip susiklostys tos dienos ir metai, nes

Williams International investavimo Lietuvos naftos ūkyje perimant Mažeikių naftą, Naftotiekį bei Būtingės terminalą. Ne visi straipsniai yra išties teigiami: Declining agriculture industry poses a painful dilemma pateikti skaudūs duomenys apie Lietuvos žemės ūkio nuosmukį ir gilų pokyčių būtinumą.

Kai kurie rašiniai apibūdina ir kitas valstybės įvairovės: UNESCO pripažinimas sostinės kaip istorinės pasaulio paveldo vietovės, Katalikų Bažnyčios nuopelnas išsaugojant lietuviybės žiburį sprespaudos cigoje, žydų kultūra Vilniuje, duomenys apie buvusius KGB rūmus, televizijos bokštą, Kuršių neriją, neseniai irgi įrašytą į UNESCO "pasaulio paveldo" sąrašą.

Spalvotomis nuotraukomis skaitytojai supažindinami su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi bei kai kuriais kitais svarbiais Lietuvos pareigūnais, bendrovių vadovais, vietovėmis, net parodytas lietuviškas pyragas "šakotis", o priedo duoti šaltibarščiai, cepelinų ir spanguolių kisieliaus receptai.

Šešiolikos puslapių priedas su arti 30 straipsnių – įdomus ir naudingas, nors kai kur yra klaidų. Visuomenę nėra tendencingas. Bendras vaizdas teigiamas ir sudaro gerą Lietuvos pažangumo įspūdį. Sveikintinas projektas, tik gaila, kad jo apipavidalinimas yra tokio laikino (kartą dienraštyje pasirodžiusio) pobūdžio. Vėlgį interneto vartotojams paranku jį rasti tinklalapyje: www.internationalisraelports.com/europe/01/lithuania/ RSJ

"Juodųjų dienų sakmės" I

Jaudinantys tautiečių – vyrų ir moterų išgyvenimai sibiriniuose platuose

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras išleido tokia antrašte stambiau atsiminimų knygą. Joje net dvidešimt buvusių kalinių, tremtinių pasakoja apie tai, kas vyko 1940-1990 m., tomis juodomis mūsų tautos dienomis...

Nuo 1988 m., kai buvo išspausdintos Dalios Grinkevičiūtės sakmės "Lietuviai prie Laptevų jūros", mūsų knygų lentynas nuolat papildė vis naujos ir naujos tos temos knygos. Į šios grupės sakmes rimtai pažvelgę ir istorikai, literatūros tyrinėtojai, net politikai. Tie šimtai, o gal ir tūkstančiai knygų atskleidė Lietuvai ir pasauliui penkiasdešimties metų lietuvių tautos sakmę, pilną asarų, kraujo, niekinimo, žeminimo, kančių. Tų sakmių tiek daug, kad tie, kurie savo kailiu nepatyrė sovietinio Gulago kraupumo, iš tolo nenori žiūrėti į tas sakmes, sakydami, kad visa tai reikia užmiršti, išbraukti iš mūsų praeities ir gyventi taip, lyg nieko nebūtų buvę. Todėl ir leidėjai atsisako leisti to pobūdžio knygas, o ir išleistų nenori parduoti prekeiviai, kultūros įstaigos vengia apie tai kalbėti, laikraščiai rašyti. Tiesa, Lietuvoje yra keletas laikraščių, kuriems tų sakmių vaizdai nėra svetimi. Tai visų pirma "Tremtinys", paskui "XXI amžius", anksčiau "Die-

novidis". Bet šių laikraščių skaitytojų nedaug, todėl ir juose spausdinamos sakmės plačiau nepasklinda. Išimtį sudaro gal tik "Valtiečių laikraštis", kurio dažname numeryje galima rasti ir pasakojimų apie partizanus, jų kovų eigą, jų žūtį, jų atminimo įamžinimą jau atsikūrusios Lietuvos metais, taip pat apie politinių kalinių ir tremtinių išgyvenimus.

Ir vis dėlto, kiek bebūtų apie tai sukurta sakmių, kiek jų bebūtų išspausdinta, ši kraupi tautos praeitis turbūt niekad nebus išsemta, nes šimtai tūkstančių to penkiasdešimties metų aukų jau niekad neprabils, nepapasakos savo gėlos. Net ir jų kalbų jau niekas niekad nesurinks į vieną didžiulį kapinyną. Todėl kiekviena dar gyvųjų pasakyta sakmė, kiekvienas eilėraščių, laiškas beržo tošyje ar ant cemento maišo skiautėlės, kiek nors užrašytas buvusio tremtinio ar kalinio pasakojimas – tai vis naujas tos kraupios mūsų tautos praeities puslapis, kurį skaitys mūsų tautos vaikai, vaikaičiai, sėdėdami stiprybės naujo tautos gyvenimo kūrybai...

Taigi ir ši nauja knyga – "Juodųjų dienų sakmės" dar kartą kalba labai ryškiomis spalvomis apie anuos laikus, kai lietuviai, netikėjęs, kad belaisvis bus,

gyvuliniais vagonais buvo išvežtiotas po tolimiausius šeštadalį pasaulio apimančios imperijos plotus, išmestas ir į šalčio, ir į karščio smėlynus, alkanas, ištroškęs ir beveik nuogas turėjo gulėti į svetimą žemę be karsto, be maldų, be giesmių, be kryželio ant jo kaulų kapo...

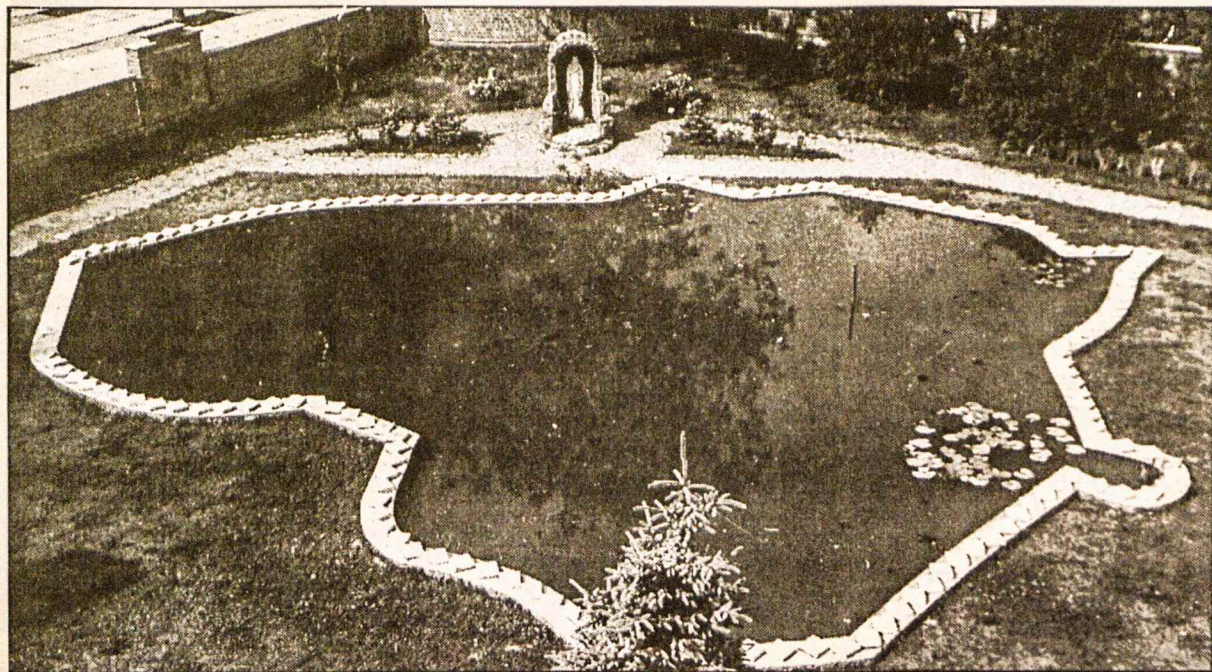
Kalbininkai, tautos kūrybos tyrinėtojai sakmėmis paprastai vadina tuos pasakojimus, kuriuose aiškinama pasaulio ir įvairių gamtos reiškinių kilmę, vaizduojamas žmogaus susidūrimas su nežemiškomis būtybėmis. Sakmėmis beveik visuomet pasakojami įvykiai, kurie turi ryškų tikrovės vaizdą, tačiau ta tikrovė tokia nekasdieniška, šurpi, kad to nepatyrusiam ji atrodo neįmanoma. O iš tikrųjų taip tikrai buvo. Ir šioje knygoje surinktos sakmės pasakoja tai, kas tikrai buvo, nors to nepatyrusiems dažnai ir neįtikėtina ar nenorima tikėti.

Todėl visiems pirmą kartą paėmusiems šio pobūdžio sakmių knygą siūlyčiau pirmiausia perskaityti Nijolės Gaškaitės-Zemaitienės sakmę "Lageris". Nors pati autorė lagerį patyrė jau po Stalino mirties ir vadina maitais kalėjo 1958-1965 metais, bet ir to pakako, kad suprastų, kas iš tikrųjų buvo GULAGAS.

VIKTORAS ALEKNA

Ji labai vaizdžiai sako, kad GULAGO istorija neturi laiko ribų. Mes nežinome, kur tai yra, jo nėra žemėlapiuose. Nė vienas kalbės nėra buvęs net artimiausiam kaime ar miestelyje. Lag-punktas, kuriame eina jo bausmės metai, neturi pavadinimo. Tai tik pašto dėžutės numeris. Taišetas, Kengyras, Vorkuta... per daug apibendrintos sąvokos. Tie didžiuliai lagerių konglomeratai susideda iš šimtų naktį šviečiančių zonų kvadratų, išbarstytų snieguotose dykrose (p. 521). "Darbas yra svarbiausias dalykas lageryje. Jo tikslas – perauklėti kalinį. Jis turi užpildyti visas kalinio mintis, sukaustyti visus jo raumenis, užimti visą dienos laiką ir nugramzdinti į besapnę naktį. Darbo pobūdis visai nesvarbus, dažnai tai būna primityviausi beprasmiai veiksmai" (t.p.).

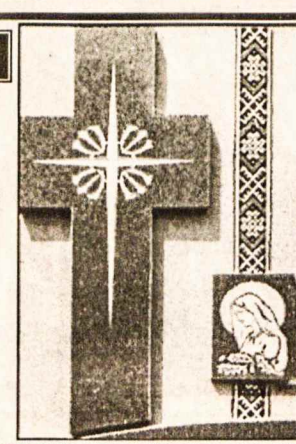
"Kalinių požiūriu, svarbiausias dalykas lageryje yra valgis... Skaniausia yra duona... Šnekos apie iki arešto gamintus valgius yra populiariausia pokalbių tema" (524-525 p.). "Laikas lageryje yra absoliučiai reliatyvus, jis čia sustoja, prasmenga tarsi į juodąją skylę". "Arešto dieną

Iš Kernavės didelio klebonijos pastato viršaus gražiai matomas vandens tvenkinys, kuris atspindi Lietuvos valstybės ribas. Nuotr. V. Kapočiaus

ILGAMETEI KLUBO NAREI
A+
EUGENIJAI RAMANAUSKIENEI
mirus, jos sūnui SIGITUI, dukrai EUGENIJAI, seserei KONSTANCIJAI, jų šeimoms, giminėms bei artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime –
Hamiltono lietuvių pensininkų klubas "Ažuolas"

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Europos kultūros saulėlydis

DR. JONAS KUNCA

Prieš 2500 metų Graikijoje suklebėjo mokslas, menas ir gili mąstysena, kuri vedė prie žmogaus ir aplinkos pažinimo. Protaujant jau tada buvo prieita prie teisingos prielaidos apie atomo egzistenciją. Užėmę Graikiją romėnai pasisavino jos aukštą kultūrą ir ją paskleidė po visą Romos imperiją, atseit, po dabartinę Europą. Krikščionybė jai davė naują atspalvį. Istorijos eigoje susiformavo graikų-romėnų-krikščionių kultūra, kuri iš Europos persimetė į visus žemynus. Bet Europa liko tos kultūros centras iki šių dienų. Du paskutiniai karai ir marksistinė diktatūra, apėmusi pusę Europos ir iššaukusi šaltąjį karą, apstabdė kultūros plėtotę Europos žemyne. Geresnės jai sąlygos liko tik Š. Amerikoje, nors ir ten rūpėjo daugiau kova su komunizmu negu žmonių kultūra.

Nuo karo nenukentėjusi Amerika turėjo retą pragonę išplėtoti technologiją ir pramonę, kuri neturėjo varžovų sugriautojo Europoje ir Japonijoje. Kartu prasidėjo dar niekada neturėta ekonominė gerovė. Karinės lenktynės su Sov. Sąjunga vertė tobulinti technologiją, ryšių sistemą. Amerikiečiai pirmieji nusileido ant žemės palydovo Mėnulio, pradėjo gaminti kompiuterius, internetą, paleido ryšių satelitus, išrado daug naujų vaistų. JAV pasidarė pažangos modelių, kurį pradėjo pamėgę kitos šalys, ypač Europa, kur yra didelės amerikiečių karių igulos. Vietoj dvasinių vertybių išaugo materializmas. Asmuo vertinamas ne tiek dėl jo erudicijos, kiek dėl jo turto. Per paskutinį pusimtį metų pastebima meno ir literatūros stagnacija ir intelekto degradacija. Susidaro įspūdis, jog dauguma doleryje mato savo gyvenimo tikslą.

Materializmas ir idealų stoka pakenkė šeimos pastovumui, moralei ir tarptautiniams santykiams. Besukubėdami susikrauti milijonus, kapitalistai dedasi nematą likusios žmonijos skur-

do. Per labai žemos kokybės filmus ir televizijos programas žmonija ir maitinama dvasiniu šlamštu: pornografija, nusi-kalstamumu, kapitalistų propaganda, kosmopolitizmu, globalizmu, komunistine nostalgija ir krikščionybės išjuokimu. Atrodo, kad kam nors ji kliudo... Nesunku atspėti kam. Tokia politika privedė prie šeimos nepastovumo, narkomanijos, AIDS epidemijos ir europietiškos kultūros nuosmukio. Baltoji rasė, kuri tą kultūrą išaugino, dabar jos beveik nepaiso. Dar blogiau – ji pradeda nykti. Sumodernėjusi žmonija užaugina vos pusę vaikų skaičiaus, kuris yra reikalingas europiečių status quo išlaikyti.

Čia reiktų pažymėti, kad baltoji rasė pasižymi savo sugėbėjimu išrasti ką nors naujo. Kitos rasės tos savybės stokoja. Jos gali tik gerai kopijuoti. Dėl to visai žmonijai yra svarbu, kad šita rasė neišsigtų ir neišnyktų.

Atstatyti šunkeliais nuėjusią Europos kultūrą nebus lengva. Tai gali padaryti tik gabus didesnis valstybės vadovas, kuris duotų pavyzdį ir kitom tautom.

Besikuriančiai Lietuvai nebūtina sekti blogu pavyzdžiu. Mūsų pačių valdžios žinioje yra valstybės tvarkymas, nuo kurio labai daug priklauso kultūrinė pažanga ar nuosmukis. NATO tikriausiai nereikalaus, kad mūsų televizija rodytų jaunimui kenksmingas programas, kad mokyklos neuaklėtų susipratusių lietuvių, pareigos jausmo, doro elgesio ir savarankiško protavimo. Mes privalome sustabdyti mūsų tautos nykimą mažiausiai padvigubindami gimimų skaičių. Lietuvoje gali patogiai gyventi 5-6 milijonai žmonių. Pasielkus šį skaičių, susidarytų palankesnės sąlygos kultūros augimui. Pagerėtų ir saugumas.

Liūdna stebėti Europos kultūros nuomukį, kuris kol kas nestojia. Mes jo sustabdyti negalime kitose šalyse, bet savame krašte ir galime, ir privalome.

Argentinios lietuvių Mindaugo draugijos tautinių šokių grupė, prieš ketverius metus dalyvavusi folkloriniame festivalyje Cosquin mieste

Amerikos Lietuvių fondas

(Atkelta iš 5-to psl.)

apie LF steigėjo dr. Antano Razmos vardo premijos stovį. Buvo pasiūlyta, kad vietoje nuolatinės premijos būtų LF tarybos pateikta LF Pelną skirstymo komisijai vienartinę premiją su tikslu premijuoti lietuvišką organizaciją arba asmenį per 2000 metų ryškiai prisidėjusį prie liet. švietimo. Buvo paskirta 25,000 dol. vienartinė premija. Šiai premijai paskirti buvo sudaryta komisija. Laimėtojas bus paskelbtas spaudoje, premija įteikta per LF metinį pokylį rudenį Čikagoje.

LF steigėjo dr. A. Razmos vardo premija bus pristatyta svarstymui 2002 m. suvažiavime su pasiūlymu arba tęsti vienkartinę premiją, arba steigti nuolatinę premiją, kaip buvo pasiūlyta 2000 m. LF narių suvažiavime.

Visi suvažiavimo LF pranešimai buvo priimti balsų dauguma, pirma atsakius ir paaiškinus įvairius iškilusius klausimus sąryšyje su jais.

V. Kamantas perskaitė LF nutarimus, kurie buvo papildyti, kad šalia remtinių kultūrinių grupių remtinas ir sportas, kiek tai leidžia LF įstatai. Nutarimai suvažiavimo buvo priimti.

Suvažiavimui artėjant į pabaigą buvo pranešti rinkinių rezultatai. Į LF taryba 3 m. kadencijai slapto balsavimu balsų dauguma buvo išrinkti: St. Baras, S. Čyvas, V. Kamantas, V. Narutis, A. Tamulis ir V. Kleiza; į Kontrolės komisiją – Marius Kasniūnas, Dalia Puškorienė ir Audrius Rušėnas, kandidatas – Algirdas Saulis.

Suvažiavimą baigė dr. V. Narutis, pakvietęs sugiedoti Lietuvos himną.

Amerikos Lietuvių fondo narių 38-ojo suvažiavimo spaudos stalas. Iš kairės: Vyt. Radžius, Birutė Jasaitienė, Bronius Juodelis, Vaiva Ragauskaitė ir Edvardas Šulaitis. Nuotr. V. Jasinevičius

Miesto savivaldybė, skulptūra "Mergelė su skudučiais" (skulpt. R. Antinis, 1978). Sanatorija "Tulpė" (archit. V. Landsbergis-Zemkalnis, 1935). Sanatorija "Versmė" (archit. K. Vitas, 1984). Būdinga Birštonui medinė architektūra

POETAIR KARININKAI

Poezijos pavasaris Lietuvoje

VIKTORAS ALEKNA

Pavasario šiluma sujūdino poetus, ir jie vėl gegužės paskutinę savaitę po visą Lietuvą nešiojo naujos poezijos žiedus. Išrinko ir šių metų Poezijos pavasario laureatą – Stasį Stasevičių. Jis, kaip ir visi kiti Lietuvos poetai, duoną pelnosi ne iš poezijos, o bendradarbiaudamas Valstiečių laikrastyje.

Lietuvoje poetų labai gausu. Ir kasmet atsiranda vis naujų jaunų kūrėjų turbūt kiekvienoje vidurinėje ar net pagrindinėje mokykloje. Juk ir poezijos pavasaris pradėdamas moksleivių skaitymais. Šiemet į juos susirinko net 121 moksleivis, atsiųsdamas jau ne vieną eilėraštį. O kiek dar namuose liko, niekas nesuskaičiavo. Todėl keista išgirsti, kai kuris nors jau ir brandus poetas kartais skundžiasi, kad Lietuvoje poetams sunku, nes jų neremiami... valdžia. O kas remia volunge ar laktišką? Juo labiau keista, kad neretai skundžiasi tas, kuris neaučia skirtumo tarp poezijos ir gyvenimo tikrovės ir savo eilėraščiųose apmąstymus ar tikrovės vaizdėlį nori vadinti poezija. O dar blogiau, kad daugelio šiuolaikinių kūrėjų apmąstymai visai nepaiso nei poezijos kūrimo – eiliavimo taisyklių.

Tai jau nenaiva ir nesenoje lietuvių raštijos istorijoje. Juk žmonės dar prisimena, kaip dar 1925 m. vos pradedantis poetas pasakė: "Maironi, labanakt..." O *Keturių vėjų* dainiai vėl skeryčiojos, šaukdami, kad jų krūtinėje – granatai...

Ak, taip buvo seniai. Po 70 metų viena garsiausių šiuolaikinių lietuvių poečių, kelių premijų laureatė, savo rinkinyje paskelbė ir tokį šiuolaikinės poezijos perlą:

geriausis būdas
apsiginti nuo blusų – pribarstyti
ant paklodžių
sutrūnų į milnelius
džiūvintų mėtų lapelių
arba rožių žiedlapių
ant drobinių
sniego baltumo paklodžių

Panašų "eilėraščių" pilna rajonų ir Vilniaus laikraščiuose, naujuose eilėraščių rinkiniuose, taip pat ir kasmet poezijos pavasario proga išleidžiamuose eilėraščių almanachuose. Štai vienas eilėraščių iš 2000 m. Poezijos pavasario almanacho:

Pranciškoniai gal ir plevėsos, bet
dėdė
Pranai, Pranciškau, kas išpleveno
plėšrų gyvenimą, kuprūs
tavo keliai prisikrito prie
kapo kaubrės ir nušėčiuvo.

Šiame eilėraštyje dar yra keletas sintaktinių vienetų, bet šiandien jau yra ir tokių kūrėjų, kurie savo jausmus bei mintis reiškia kvadratais, trikampiais ir kitokiomis geometrinėmis figūromis...

Kažkas dar *Keturių vėjų* laikais apie jų poeziją yra pasakęs: "Nei ritmo, nei rimos, nei prozos doros..." O juk tokia poezija ateina vis iš Vakarų, kurie jau braidžio senokai šiuolaikinės modernizmo poezijos pūvę. Todėl be reikalo skundžiasi šiuolaikiniai bardai, kad poezija darosi jau nereikalinga. Gal todėl, kad kartais žmonės iš didelio rašto išsina iš krašto. Bet jie lanko poezijos pavasario renginius, nors ir netaip gausiai, kaip visokias dainų šventes, kuriose vis dar skamba dar prieš šimtmečius sukurtos liaudies, Maironio laikų poetų dainos...

Karininkai

Baigėsi Poezijos pavasaris, baigėsi ir pats pavasaris. O tos paskutinės dienos Lietuvoje pasižymėjo ypatingu renginiu: dar skambant paskutiniams Poezijos pavasario posmams, Vilniuje pradėjo posėdžiauti ŠAS (NATO) šalių atstovai. Sužvangėjęs ginklais, tyli mūzos (Inter arma silent musae). Bet šikart ne apie ŠAS, o apie Lietuvos karininką: Poezijos pavasario įkarštyje (gegužės 24 d.) buvo pristatytas leidinys "Lietuvos kariuomenės karininkai 1918-1953 m." I tomas. Iš viso jų būsią šeši.

Šis dokumentinės medžiagos paminklas Lietuvos karininkų bus dar vienas reikšmingas įnašas į praeitį šimtmečio Lietuvos istoriją. Lietuvos kariuomenė pradėjo kurtis 1918 m. lapkričio 23 d. ir iš karto juo atsirado įvairių laipsnių Lietuvos karininkų. Jie dažniausiai buvo baigę dar caro laikų Rusijos karo mokyklas, o dalis savanoriais atvažiavo į Lietuvos besikuriančią kariuomenę ir iš Vakarų valstybių. 1919 m. buvo įsteigta ir Lietuvos karo mokykla, kuri per 20 metų išmokė kelis tūkstančius rikiuotės ir atsargos karininkų ir 1940 m. Lietuvos kariuomenės sudėtyje jau buvo 1728 karininkai.

Lietuvai patekus į sovietų nelaisvę, prasidėjo Lietuvos kariuomenės ir pirmiausia Lietuvos karininkų naikinimas: vieni iš jų buvo atleisti iš kariuomenės gretų, kiti sumirti ir įkalinti, tretieji 1941 m. birželio 14 d. buvo išvežti į tolimus plotus, kuriai prasidėjus nukentėjo ir kitais būdais, pavyzdžiui, 21 karininkas pateko ir į vokiečių Štutho-

fo koncentracijos stovyklą. Baigiantis karui, nemaža dalis Lietuvos karininkų pasitraukė į Vakarų, kiti išėjo į žalią girią ir nepriklausomos Lietuvos karininkų neliko.

Šiame pirmame Lietuvos kariuomenės karininkų tome tik sarašai sarašai: jų net šešiolika. Daugiausia pavardžių saraše *Lietuvos karininkai 1918-1940 m.* Jame net 6658 pavardės. Palyginę bendrą sarašą su Lietuvos kariuomenėje buvusiais 1940 m., matome, kad net 4930 pavardžių savininkų jau buvo pasitraukę iš karo tarnybos. Jie arba žuvo, arba mirė, arba darbavosi įvairiuose Lietuvos baruose...

Didelį sarašą sudaro ir Lietuvos karininkai, nuėję 1940-1953 metais į ginkluoto pasipriešinimo kovotojų gretas – apie 750. Kovodami už Lietuvos nepriklausomybę žuvo 47 karininkai. Nuo sovietinio genocido nukentėjusių 1940-1941 m. saraše net 705 pavardės. O 1944 m. į Vakarų pasitraukusių saraše net 800 pavardžių.

Taip augo, plėtėsi, kentėjo ir išsiskleidė anų metų Lietuvos karininkija. Knygos sutinktuose kalbėjęs Krašto apsaugos viceministeris klausytojus nudžiugino, kad po 1991 m. sausio 13 d. pradėta atkurti Lietuvos kariuomenę šiandien jau labai išaugo. Du trečdaliai dabartinės Lietuvos karininkų jau lankė įvairius kursus ar stažavosi įvairiuose Vakarų Europos, JAV, Kanados kariuomenėse. Jie visi jau moka anglų kalbą ir kai kurias kitas Vakarų Europos kalbas. O pačius jauniausius būsimus karininkus rengia generolo Jono Žemaičio Karo akademija Vilniuje. Į šią akademiją pernai priimtos ir pirmos aštuonios merginos, o šiemet vėl atsirado nemažai kandidatų, norinčių būti Lietuvos karininkėmis.

Galbūt todėl ŠAS šalių atstovai, posėdžiavę keturias dienas Vilniuje, kalbėjo, kad Lietuva yra geriausiai pasirėngusi būti ŠAS nare. Galbūt atsirai ir būsimų ar jau esamų karininkų gretose tokių, kurie valdys ne tik ginklą, bet ir plunksną ir ateities poezijos pavasarį renginiuose dalyvaus ne tik kaip karininkų, bet ir kaip poetų atstovai.

Knyga *Lietuvos kariuomenės karininkai 1918-1953 metais* rengia nemažą būrys buvusių karininkų, istorikų, o visai grupė vadovauja atsargos karininkas Vytautas Jasulaitis. Po metų numato išleisti ir II tomą, o visus šešis tomus išleis per ketverius metus.

Žvelgiant į laisvės kovas

Naujas "Genocido ir rezistencijos" žurnalo numeris

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išleido vienuoliktąjį žurnalo *Genocidas ir rezistencija* numerį.

Pateikti 4 straipsniai.

1. Bernardo Ivanovo – *Chiune (Sempo) Sugihara veiklos Kaune 1939-1940 m. problemos aspektai* (8 p.). Kaune pirmasis tranzitines vizas į Kurasao (Nyderlandų koloniją Ramiajame vandenyne) pradėjo išdavinėti Nyderlandų konsulas Janas Zwartendijkas. Šį kilnų darbą tęsė ir Sugihara. Autorius rašo, kad žinomose istoriografiniuose leidiniuose apie Sugiharos veiklą yra nemažai netikslumų bei romantiščių apibendrinimų.

2. Nijolės Maslauskienės – *Lietuvos tautinių mažumų įtraukimas į LSSR administraciją ir sovietinės biurokratijos tautiniai santykiai 1940-1941 m.* (29 p.). Autorė nagrinėja lenkų ir žydų įtraukimą į LSSR administraciją ir šių tautinių mažumų santykius su sovietine lietuvių biurokratija VKP (b). Priestatarimai tarp lietuvių ir lenkų biurokratų atsirado todėl, kad sovietinė lietuvių valdininkija stengėsi sustiprinti lietuvių padėtį Vilniuje. Kadangi sovietiniai žydų tarnautojai rėmė režimą, LKP (b) palaikė žydų pastangas įsitraukti valdymo struktūrose. Savo naudai žydų vaidmenį LSSR siekė silpninti atvykėliai rusai.

3. Arūno Bubnio – *Penkta-sis lietuvių policijos batalionas (1941-1944)* (7 p.). Straipsnyje pateikta bataliono formavimo Kaune, veiklos Rusijoje, Lietuvoje ir Latvijoje bei jo likvidavimo istorija. Batalionas nepadarė jokių karo nusikaltimų, o jo išformavimas buvo skausmingas – 7 karius hitlerininkai sušaudė, 11 – įkalino, kitus perkėlė į 13 ir 256-ąjį batalionus.

4. Lauryno Jonušausko – *Lietuvos diplomatinio šefo Stasio Lozoraičio ir VLiko santykiai 1950-1955 m.* (18 p.). Straipsnyje nagrinėjama minimų santykių raida iki VLiko persikėlimo į JAV.

Konferencijų skyriuje pateikta medžiaga apie seminarą diskusiją *Terminija naujausių laikų istorijoje* (22 p.). Seminarą organizavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras kartu su Lietuvos mokslo akademija, Tarptautine komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti bei Lietuvos istorijos institutu. Seminare buvo gyldenama teisinių ir istorinių terminų vartosenos problema. Nagrinėtos sąvokos: genocidas, okupacija, aneksija, kolaboravimas, kurios specialistų dažnai suprantamos nevienodai. Straipsnyje pateikta seminario steno-grama. Įvadinę pastabas padarė Algirdas Gaižutis, kolaboravimo sąvoką nagrinėjo Vytautas Tininis, kolaboravimo ypatumus pirmuoju sovietmečiu – Liudas Truska ir kolaboravimo chronologines ribas – Algis Kasperavičius.

Studentų studijų skyrelyje pateiktas Mindaugo Žiūkio straipsnis *LSSR KGB tardymo izoliatorius 1959-1991 m.* (27 p.). Straipsnyje daugiausia dė-

mesio skirta KGB darbo metodams, izoliatoriaus darbuotojams, sulaikytųjų laikymo kameroose sąlygoms, sulaikytojų teisėms, izoliatoriaus techniniais parametrams.

Skyrelyje *Krašto laisvės kovos, atmintinios vietos* pateikti du straipsniai:

1. Nijolės Žemaitienės straipsnis *Pagrindinė organizacija Laisvę Lietuvai* antroji dalis (16 p.). Pirmoji dalis buvo paskelbta žurnalo *Genocidas ir rezistencija* 2000 m. 2 (8) nr.

1955-1958 m. Pandėlio vidurinėje mokykloje veikė pagrindinė organizacija *Laisvę Lietuvai*. Buvo suminti 8 žmonės ir gana griežtai nubausti: A. Krasauskas – 10, A. Susnys – 8, P. Plumpa ir N. Gaškaitė – 7, D. Bičiūnas ir Č. Kučinskas – 5, B. Putrimaitė – 3 ir J. Skeivalas – 2 metams laisvės atėmimo. 1958 m. visi nuteistieji buvo išvežti į griežto režimo lagerius.

2. Vytenio Almonaičio ir Junonos Almonaitienės – *Lietuvos laisvės paminklai* (18 p.). Šiuo straipsniu tęsiamas ciklas, pradėtas žurnalo *Genocidas ir rezistencija* 2000 m. 1 (7) nr.

Recenzijų skyrelyje pateikti du Liudo Truskos straipsniai:

1. *Kai į istoriją žiūrima pro holokausto prizmę* (12 p.). Straipsnyje recenzuojama Dov Levin'o knyga *Trumpa žydų istorija Lietuvoje*. Knygos autorius rašo, kad jo uždavinys – ne įvykių priežastis aiškinti, bet kons-tituoti faktus. Matyt, todėl D. Levinas beveik visur Lietuvai ir jos žmones vertina neigiamai. Jo vertinimai dažnai prieštarauja kitų autoritetingų žydų raštų vertinimams. Sionisto D. Levin'o naujausią Lietuvos istorijos klausimų vertinimas dažnai sutampa su sovietine istoriografija.

2. Kitoje recenzijoje – *Kita versija* (4 p.). L. Truska polemizuoja su D. Kuodytės straipsnyje *Vieno dokumento istorija ir ne tik...* (G. ir R., 2000 m., nr. 2) pateiktais dokumento *Žydų padėties nuostatai* autentiškumo vertinimu. Šiuos *Nuostatus*, kuriuos neva priėmė Laikinoji vyriausybė savo veiklos pabaigoje, J. Ambrazevičius ir kiti išveivijos veikėjai vertina kaip falsifikatą. L. Truska neabejoja *Nuostatų* autentiškumu.

Skyrelyje *Nedokumentuota istorija* pateikti keturi straipsniai:

1. Elenos Moncevičiūtės-Eringienės – *Vardan Lietuvos* (8 p.). Straipsnyje pasakojama, kaip KGB persekiojo Kazio Eringio šeimą, kai šis 1981 m. Seišelių respublikos amerikiečių ambasadoje pasiprašė politinio prieglobščio.

Š. m. kovo 17-18 d. Vilniuje įvyko moksleivių istorinių ir literatūrinių rašinių *Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekusių istorijos* konkurso baigmė. Šiame žurnalo numeryje spausdinami 3-ųjų istorinių rašinių geriausi straipsniai.

Kronikos skyriuje pratęstas pasakojimas (pradžią žurnalo 1998 m. 1 nr.) apie Didžiosios kovos partizanų apygardą. Straipsnyje pateikta informacija apie žuvusius partizanus ir Čiobiškio valščiaus tremtinius.

Šimto metų amžiaus sukaktį birželio 25 d. minėjusi sesuo Perpetua-Gudavičiūtė (Gudaitė) Šv. Kazimiero kongregacijos narė prie "Vargo mokyklos" skulptūros kazimieriečių vienuolijos dailės muziejuje Čikagoje. Nuotr. Ed. Šulaičio

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KLF kapitalas daugiau kaip 3.0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip \$100,000) skirstomas lietuvių išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalsams, jaunimui).

Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą per savo aukas bei testamentus.

Išduodami pakvitavimai dėl valstybinių pajamų mokesčių.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Bet kokią teoriją turi patvirtinti praktika. Vadinas, mokslą turi patvirtinti pats gyvenimas. Jeigu mūsų veikla, ypač jos rezultatai neigiami, ji yra neteisinga, iracionali, o kartais ir kenksminga.

Tačiau teorijos rėmuose tai nėra banali, vienareikšmė tiesa, joje daug išimčių. Šia prasme dirbtinio radioaktyvumo atradėjas, žymus XX a. prancūzų fizikas F. Joliot Curie dažnai juokaudavo, esą, juo labiau jo eksperimentų duomenys skiriasi nuo bendrai priimtų dėsnių, juo labiau jis artėja prie Nobelio premijos, kurią jis gana greitai ir gavo.

Įdomu, kad Lietuvoje taip pat vykdomi gausūs darbai, kurių rezultatai, nors ir skiriasi nuo mokslo tiesų, tačiau į Nobelio premiją, deja, neveda. Veda kur kitur. Štai pavyzdžiai.

Atomą sudaro elementarios dalelės. Tai bet kurios fizinės medžiagos mažiausias šiandien žinomas kiekis. Tačiau šios dalelės nepanašios į Demokrito (graikų filosofo, gyvenusio 470 m. prieš Kristų) „atomus“, iš kurių, pasak jo, sudarytas visas pasaulis. Nepanašios visų pirma todėl, kad senasis filosofas laikė atomą nedalomu, o elementarios dalelės kaip tik ir sudaro atomą.

Be elementarių dalelių atome yra antidalelių, kurių masė, egzistavimo trukmė, kitos savybės visiškai atitinka tas, kurias turi elementarios dalelės. Antidalelės skiriasi nuo elementarių dalelių tik elektrinio krūvio ženklu. Jeigu pvz. elementari dalelė yra elektriskai neigiama, tai jos antidalelė bus teigiama ir t.t. 1932 m. pirmąją elektrono (elementarios dalelės) antidalelę (pozitroną) eksperimentiškai nustatė amerikiečių fizikas Nobelio premijos laureatas K. D. Andersonas, o 1981 m. visoms

žinomoms atomo elementarioms dalelėms, išskyrus tik absoliučiai neutralias, buvo „sustrastos“ jų antidalelės.

Dar 1931 m. anglų fizikas Nobelio premijos laureatas P. A. M. Dirac įrodinėjo, kad susidūrus vienai atomo elementariai dalelei su savo antidalele, ši jų pora viena kitą sunaikina. Tačiau apskritai medžiaga neišnyksta, o tik pakeičia savo pavirdaž arba pavirsta energija. Prie tam tikrų sąlygų energija vėl gali pavirsti elementariomis dalelėmis. Manoma, kad visatos pradžia („didysis sprogdimas“) kaip tik ir buvo be galo didžiulės energijos persikūnijimas į elementarias daleles.

Nors elektronas (elementari atomo dalelė su neigiamu elektrons krūviu) yra labai maža (sveria tik 9×10^{-28} gramo), tačiau vis tiek tai tikrovė, o ne fantastika. Jeigu skriedamas savo orbita elektronas susiduria su savo antidalele pozitronu, turinčiu teigiamą elektrons krūvį, ši dalelių pora susinaikina (anihiluojasi), virsta fotonu, t.y. mažiausia elektromagnetinio lauko dalele (kvantu), arba, kitaip sakant, neutralia dalele, kurios masė lygi nuliui.

Kaip visa tai galima būtų patvirtinti gyvenime? Atsakymas nesunkus, nes mokslo tiesos, jeigu jos yra tikros, visada pasitvirtina. Taigi mūsų šalis yra pasikolinusi iš užsienio bankų per 13 milijardų litų, iš kurių 7 – atiduoti su valstybės garantija privatiems asmenims, 3 – „išaldyti“ statybose, kurių prasmės net ir užsakovai negali paaiškinti, o ta menka liekana (taipogi 3 milijardai) – susinaikino. Kas galėtų paneigti šį pavyzdį? (Nors kalbant atvirai, tai susinaikino visi 13 milijardų litų).

Kitas susinaikinimo pavyzdys kiek painesnis. Tačiau šis painumas užprogramuotas iš anksto. Tikriausiai norėta, kad

moksliskiau atrodytų. Kap žinia, vykdamas šalyje įvairias reformas, kasdien susiduriama su tokio- mis aplinkybėmis ir galvosūki- kiais, kuriuos išspręsti savo proto lyg ir nepakanka. Apie keistas šveicarų ekspertų rekomendacijas „modernizuoti“ Lietuvos kurortus jau esame rašę (žr. TŽ, 2000, 14 nr.). Kiek anksčiau – 1996 m. – Lietuvos gydytojų vadovybė kreipėsi į Phare ekspertus, prašydama padėti spręsti pirminės sveikatos priežiūros centrų problemą.

Ir štai vienu konkrečiu atveju buvo patarta „sujungti Lapių, Zvelsos, Girininkų, Macučių medicinos punktus į vieną Vėžaičių apylinkę“ (kaimai prie Klaipėdos – V.M.). Šį ilgai trukusį ekspertų darbą, savaime aišku, geriausiai būtų išsprendę vietos gydytojai. Bet nei Skaitykime toliau: „Phare finansuojama programa numatė Lietuvos pirminės sveikatos priežiūros reformos eksperimentui skirti 1.2 mln. ekių“.

Malonu, kad ne visos lėšos bus panaudotos minėtiems postringavimams apmokėti, bet „skiriamos patalpoms remontuoti ir reikiamai medicinos įrangai įsigyti“, tačiau (ir vėl!) „ir gydytojams ekspertams išlaikyti“ (žr. Lietuvos sveikata, 1996, 44 nr.).

To paties dienraščio numerįje rašoma: „Sudarytas specialus fondas medicinos reformos programoms kurti ir įgyvendinti. 925 tūkstančių dolerių skyrė užsienio valstybės... 2/3 užsienio investicijų skirta užsienio konsultantams samdyti“.

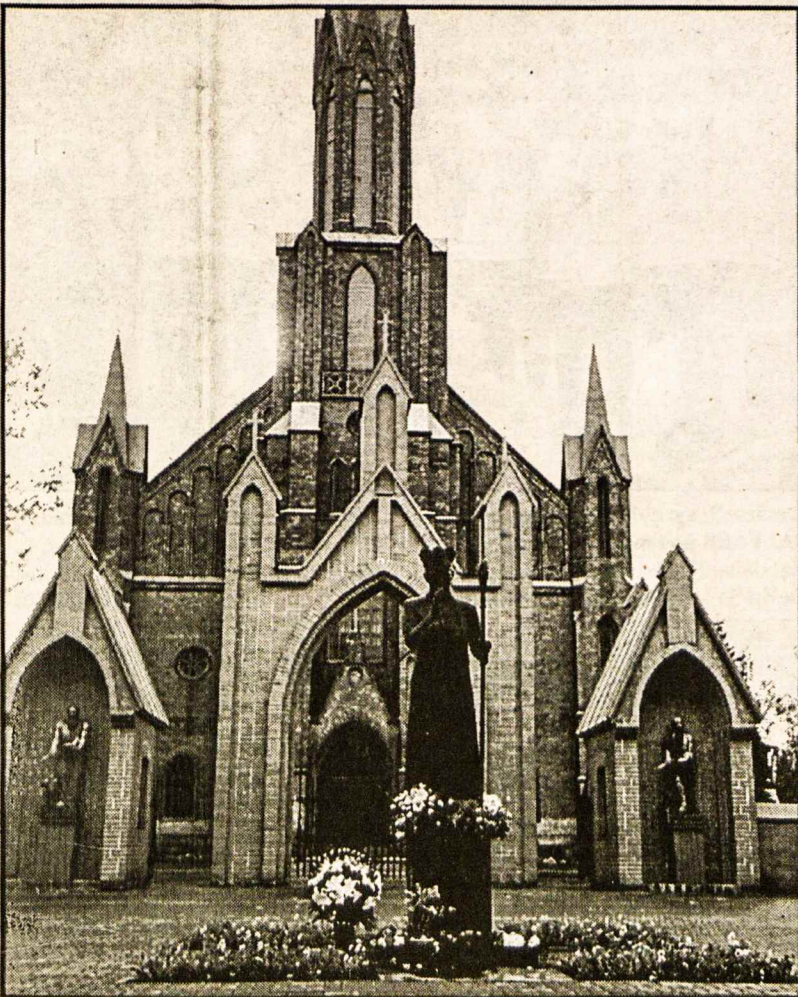
Štai kai ši elementari dalelė (doleris) susiduria su savo antidalele (ekspertu), tai ima ir ... susinaikina.

Dėl panašaus susinaikinimo rezultatų prie Birštono kurorto pastatų prikalotos lentelės su užrašu: „Saugoma teritorija. Įeiti ir įvažiuoti griežtai draudžiama. Pavojinga gyvybei“. Tai visai logiška tokių ir panašių procesų pasekmė. Taip šiandien susinaikina daug kas: ligoninės, sanatorijos, mokyklos. O kas toliau? – Kam visa tai naudinga? – būtų paklausė senovės romėnai. Panašu, jog kažkam naudinga. Tačiau ar naudinga, ar nenaudinga, vis tiek šie ženklai liudija ne sveikatą, o ligą.

Sakoma, jog A. Einstein, suvokęs, kad jo idėjos griaua klasikinės mechanikos teiginius, sušuko: „Atleisk man, Newton“! Šiandien taip jau nesušunkama, o „siuvėjai“ tylo mis siuva pasakų karaliaus drabužius.

Šviesos greitis yra 300,000 kilometrų per sekundę. Įdomu, kad šis greitis nepriklauso nuo to, ar šviesos spindulys yra paleistas nuo kūno, esančio ramybės būklėje, ar nuo tolygiai ir tiesiai judančio. Taigi, jeigu raketa skrietų pvz. 299,000 kilometrų per sekundę, tai nuo jos paleistas šviesos blyksnis po sekundės būtų nuėjęs ne 1000 km, bet 300,000 km kelią. Kodėl? Panašu todėl, kad toje raketoje yra kitokios sekundės ir kitokie kilometrai negu tie, kuriais mes matuojame laiką bei erdvę. Trumpiau kalbant, gramai, centimetrai, sekundės kitose visatos erdvėse gali būti visai kiti, negu pas mus, Žemėje. (Nors ir nevisai į temą, tačiau norėtyi pasakyti, kad fiziniams kūnams šviesos greitis yra pats didžiausias, o specialioms dalelėms – tachionams – šis greitis mažiausias).

Taip yra čia, Žemėje, ir taip esti ten, erdvėse. Tačiau 2001 m. kovo mėn. Vilniuje įvykusiame žemdirbių suvažiavime valstybės vadovas tvirtino, kad iš žemdirbių surenkama 400 milijonų litų per metus, taigi, jie yra valstybės išlaikomi. Tuo tarpu žemdirbiai, kurių suvažiavime buvo per 6000, tvirtino ir pakartotinai tvirtina, kad valstybei kasmet atiduota per 1 milijardą litų. Ar čia vėl susiduriama su reliatyvumo teorija, su nevienodomis sekundėmis, gramais, centimetrais?! Vargiai. Kita vertus, panašu, kad mes gyvename skirtingose erdvėse, vaikščiojame ne tais pačiais šaltiniais.

Kaišiadorių vyskupijos katedra ir a.a. arkivyskupo Teofiliaus Matulionio statula, nestokojanti gėlių

Stribai ir jų kovos su partizanais

JUOZAS VITĖNAS

Apie ginkluotas kovas sovietmečiu Lietuvoje yra nemažai rašę to meto istorikai sovietų valdžios požiūriu. Nepriklausomybę atkūrus, pasirodė straipsnių ir knygų, kuriose pateikiamas kitoks vaizdas apie tą tragiską Lietuvos istorijos tarpinį. Viena tokia šiemet išleista knyga yra Juozo Starkausko „Stribai“. Tai išsamus 616 puslapių veikalas apie ginkluotus, pagalbinus būrius, turėjusius padėti komunistų partijai kovoti su „liaudies priešiniais“, kurių svarbiausi tuo metu buvo partizanai. Lietuvos žmonės šiuos būrius paprastai vadino „stribais“ pagal rusišką jų pavadinimą „istrebitel“ (naikintojai). J. Paleckis buvo pasiūlęs juos vadinti „liaudies gyėjais“.

Tai buvo vietiniai ginkluoti būriai, sudaryti iš savanorių. Pagal įvairius apskaičiavimus, partizaninio karo metais stribais yra tarnavę apie 25,000 žmonių, kurių kasmet pasikeisdavo maždaug trečdalis.

Tautybės atžvilgiu lietuviai sudarė 65% stribų, vietiniai (daugiausia sentikiai) ir atvykėliai rusai – 25%, kitų tautybių žmonės – 10%. Tačiau stribų vadovai buvo beveik vieni rusai. Rikiuotės kalba buvo rusų. Bet, palyginus su kitomis žinybomis, stribai buvo lietuviškiausias represinis okupanto organas.

Stribai nepasizymėjo kovinumu, ir jais nebuvo visiškai pasitikima. Lietuvoje buvo pakankamai rusų vidaus kariuomenės, kurios, pvz. 1945 m., Lietuvoje buvo 20 pulkų. Jiems buvo pavedama atlikti svarbiausias kovos su partizanais užduotis.

Knygoje pateikiama lentelių apie stribų amžių, tarnybos trukmę, partiškumą, socialinę kilmę, išsilavinimą. Buvo ir moterų stribų. 1946 m. jos sudarė 5.5% visų stribų. Taip pat pateikiama statistikos apie stribų ginkluotę ir duomenų apie jų materialinį aprūpinimą.

Stribų kovos su partizanais skirstomos į tris laikotarpius: 1944-46 m. – aršios kovos su partizanais, žuvo maždaug pusantro tūkstančio stribų; 1946-49 m. – įsteigiamas Lietuvoje 200 vidaus kariuomenės igulų apskričių ir valsčių centruose, stribai nustumiami į nuošalį; 1949-53 m. – valstiečiai suvaromi į kolchozus, stribams pavedama

Atsiųsta paminėti

Jonas Rudokas, PRARASTIEJI LIETUVOS TALENTAI. Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Didžioji g. 17/1, LT-2001 Vilnius). Vilnius, 2001 m., 400 psl.

GENOCIDAS IR REZISTENCIJA, 2001/1(9). Leidėjas – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Vyriausioji redaktorė – Dalia Kuodytė, mokslinis redaktorius – Arvydas Anušauskas. Redakcijos nariai: Algirdas Jakubčionis, Antanas Kulakauskas, Vytautas Tininis, Antanas Tyla, Liu-

saugoti kolchozo pareigūnus ir pastatus. Partizanų belikę apie 2,000. Krašte veikia aštuoni vidaus kariuomenės pulkai, kurie 1953 m. sutriuškino paskutinius partizanų štabus.

Greta stribų iki 1949 m. taip pat veikė trys okupantų apginkluotos grupės, turėjusios kovoti su partizanais: ginkluotas sovietų partinis aktyvas, stribų paramos grupės ir savignyos grupės. Čekistų teigimu, 1947 m. pradžioje stribų paramos grupės turėjo apie 6000 narių ir veikė apie 6.2 tūkstančio ginkluotų aktyvistų. Tuo metu taip pat galėjo būti apie 1,000 pavienių ginkluotų partinių veikėjų. Tokiu būdu 1947 m. pradžioje galėjo būti apie 13,000 ginkluotų žmonių, daugiausia vietinių kolaborantų, kurie nepriklausė stribų ir milicininkų daliniams. Tuo metu, kai valstiečiai buvo varomi į kolchozus, įvairaus tipo ginkluotose grupėse buvo apie 9,000 žmonių, iš kurių kai- mių ginkluotoms grupėms priklausė apie 6,000. Tokiu būdu 1944-53 m. galėjo būti 18-20,000 apginkluotų civilių žmonių, kurie sudarė ginkluotų aktyvistų grupes (262 psl.).

Stribų kovų su partizanais baigtį rodo 1953 m. sausio 7 d. A. Sniečkaus ir P. Kondratovo LKP(b) sričių sekretoriams ir MGB sričių viršininkams raštas, kuriame įsakoma, kad ten, kur nebėra partizanų, atimti ginklus iš aktyvistų, ir aleisti stribus, kur jų nebereikia kolchozų apsaugai. Dėl to 1954 m. pabaigoje nebeliko nei stribų būrių, nei ginkluotų grupių (324 psl.).

Tačiau pagal knygos autorių, paskutiniųjų partizanų žūtis buvo ne stribų nuopelnas. Juos sunaikino ar gyvus paėmė čekistų kariuomenė ir ypač smogiųjų būriai, kurie dėjos partizanais. Taip pat 1951-54 m. daug partizanų žuvo dėl išdavystės, nes, netekę išsivadavimo vilties, ir stiprios dvasios partizanai palūžo.

Knygos gale yra įdėti 46 dokumentai (481-569 psl.) – įvairūs partijos bei Saugumo įsakymai, nutarimai bei pranešimai. Taip pat knygoje yra 28 puslapiai nuotraukų iš stribų veiklos.

Juozas Starkauskas, STRIBAI. Ginkluotieji kolaborantai Lietuvoje partizaninio karo laikotarpiu (1944-1953). Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Vilnius, 2001 m., 616 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

„Ateities“ žurnalo redaktorė Emilija Pundziūtė laiške Tėviškos žiburių redakcijai kviečia užsienio ateitininkus bei jiems artimus rašyto žmones bendradarbiauti tame žurnale. „Nuo šiol ji redaguoja studentų ateitininkų grupelę. Norime rašyti pasauliui apie tai, ką matome aplink save mes, ateitininkai, stengiamės kritiškai vertinti savo aplinką ir pateikti krikščionišką požiūrį į šiandienines politines, visuomenines, Bažnyčios bei organizacijos problemas. Ateities žurnalas skirtas jaunimui, tačiau siekiantis sudominti ir kitokio amžiaus skaitytoją. Norime, kad tai būtų drąsus krikščioniškų idėjų skelbėjas, ieškančių sielų budintojas. Mes jį įsivaizduojame kaip pakankamai intelektualų žurnalą, tačiau suprantamą cili- niam skaitytojui. (...) Kviečiu prisidėti pasiūlymais, idėjomis, atsiliepimais, kritika, o labiausiai – straipsniais“. Adresas: Ateitis, Daukšos 21, LT-3000 Kaunas, Lithuania.

Keliaujanti paroda Šiuolaikinis Lietuvos menas. Portretai, surengta Lietuvos ambasados Vokietijoje, nuo š.m. kovo ir gegužės pabaigos aplankė Berlyną, Boną ir kitus miestus. Kaip ELTA rašo, žiūrovai galėjo ne tik susipažinti su Lietuvos moderniojo menu, bet ir paragauti parodos rėmėjų Lietuvos bendrovių Gubernija, Nematekas, Rokiškio stais bei Vilniaus mėsos kombinato gaminių.

Penktasis tarptautinio šiuolaikinio šokio festivalis Naujas Baltijos šokis baigėsi š.m. balandžio 23 d. Izraelio šokėjų pasirodymu Holokausto tema. Per šešis festivalio vakarus pasirodė apie 20 Lietuvos ir užsienio šokėjų. Buvo ir choreografinių seminarų, kuriuos vedė užsieniečiai. Lietu- vai festivalyje atstovavo Kauno Aura, su naujais šokiais supažindino choreografai B. Banevičiūtė ir V. Jankauskas. Kai kurie svečių šokiai buvo rodyti ir Klaipėdos dramos teatre. Užbaigiamasis pasirodymas įvyko Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre dalyvaujant didesnei grupei užsienio atstovų bei tarptautinių organizacijų vadovų.

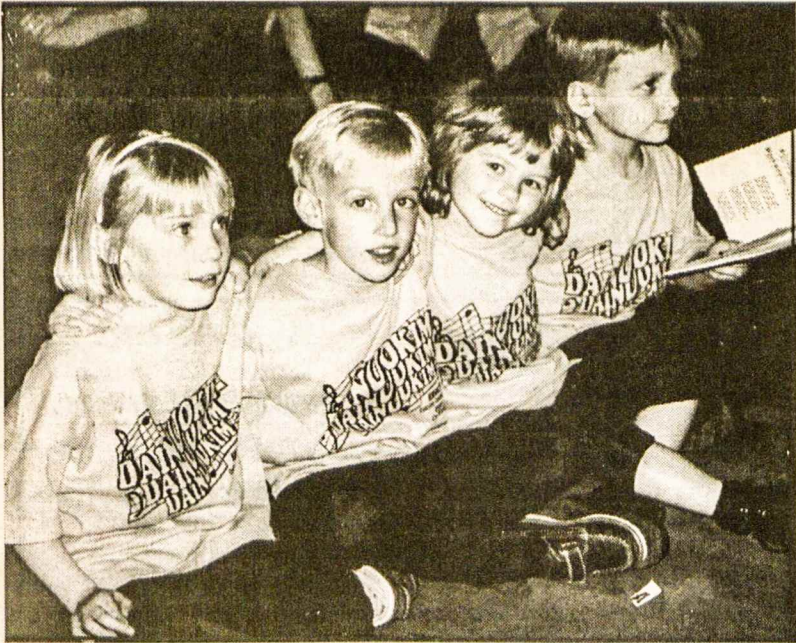
Klaipėdos muzikinio teatro orkestras ir baleto grupė š.m. gegužės 6 d. koncertavo Varšuvos valstybinėje filharmonijoje, švenčiančioje 100 metų gyvavimo sukaktį, ir susilaukė palankaus įvertinimo. Pirmoje koncerto dalyje orkestras atliko M.K. Čiurlionio simfoninę poemą Jūra ir su baletininkais – mazurką iš St. Moniuskos operos Halka. Antroje dalyje publika klausėsi prancūzų kompozitoriaus H. Berlioza simfoninės poemos Menininko gyvenimas. Po koncerto orkestro vadovas St. Domarkas žurnalistams sakė, kad klaipėdiečiai Lenkijoje lankosi pirmą kartą ir yra šiltai priimami. Buvo prisiminta, kad M.K. Čiurlionis beveik trečdalį savo gyvenimo praleido Varšuvoje, o St. Moniuskos operos pirmoji premjera įvyko Vilniuje.

(Naudotasi ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, Literatūros ir meno, LGITIC informacija)

Vaizdas iš Ontario provincijos Algonquin parko

Nuotr. R. S. Jonaitienės

Vieni jauniausių Dainų vakaro „Dainuokim...“, kuris įvyko š.m. gegužės 5 d. Klyvlande, programos atlikėjai – iš k. dyvnuikai Emma ir Erikas Raulinaičiai, Arbela Čepaitė ir Dariukas Čepulis

Nuotr. Vyt. Kliorio

Palytėki...

Šitie daug
Dovanų išdalinta, –
Kam širdis,
Kam mintis, kam darbai...
Leidžias vakaras,
Geliančias žaizdas,
Rytas prašvinta,
Po rugpjūčio žvaigždėm –
Amžinybės varpai...

Palytėki
Palaimos širdim,
Lašeliu
Amžinybės vandens, –
Tikėjimas, Meilė,
Viltis
Širdyse mūsų
Gyvens...

Prisiglausiu

Prisiglausiu, –
Vienatvė apunko,
Aprasojė
Likimas skausmu...
Pastūpuosiu dalužę, –
Pilką juodžemio grumstą
Ant meilės,
Gerumo delnų...

Nesuduš, nepaluš,
Iškentėsiu, –
Tavo meilės,
Gerumo šviesa
Sildo ašarą,
Rudenį vėsiu,
Po Tavąja Palaima –
Žemelė visa...

Gyvenime

Seniai prisėdome
Greta,
Pilką akimirkų
Gerasis drauge,
Išlaizė laikas
Geliančias žaizdas,
Jausmai matuoti,
Pasverti, suaugę...

Seniai kalbėjome,
Seniai
Mintim, būties virpėjimu
Nedrausai...
Vis skubam, bėgam
Amžinieji mokiniai
Nebaigiamoj
Pirmojoj klasėj...

Tave saulėtekys
Regiu
Gerumą nešančią
Ant delno –
Su sielos
Praregėjimu skaudžiu,
Rasos lašely dižtantį
Ir švelnų...

Nušvirk šviesa
Palaimos ir lemties,
Prabėk šypsniu
Sugrįžtančiojo veidu...
Priglausk, kam trūksta
Žodžių ir vilties,
Širdim ištark, –
Atleidžiu...

Valerija Vilčinskienė,
Gelgaudiškis

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugas atsakviečiant giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOMI Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.

* * *

Atstovaujame telefoninių ryšių firmai **RapidTel.**
Minutė į Lietuvą – 41 c bet kuriuo laiku.
+ Planas A: Ontario – 5 c, Kanada – 9 c, US – 10 c,
arba **+ Planas I:** Canada ir US – 7.5 c.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Knyga apie miškus

ALÈ RUTA

„Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos...“

Sekdama poeto J. Marcinkevičiaus eilėraščių, žurnalistė Irena Šalkauskienė knyga pavadino „Paėmė mane miškai“.

Autorė Irena Voverytė-Šalkauskienė kilusi ir mokslą pradėjusi Mažosioje Lietuvoje (gimė 1948 m. Šilutės apyl.). Vilniaus un-te studijuodama ištekdėjo už Antano Šalkausko, susilaukė dukros ir sūnaus. Dabar jau našlė. Vilniaus un-te diplomuotai žurnalistei teko ir mokytojauti, dirbti įvairiose redakcijose ir žinybose anais laikais vis kiek „prieš srovę“...

Po didelių patirčių dabar ji „Valstiečių laikraščio“ žurnalistė, ypač jo priedo „Giria žalių“ bendradarbė. Kadangi ji yra dirbusi ir generalinėje miškų urėdijoje, kur domėjosi „miškų tema“, gal todėl jai ir pavyko net

350 psl. knygai surinkti medžiagos ir ją su nuotraukomis skaitytojams pateikti. Tai daugiausia pokalbiai su Miškų ministerijos pareigūnais apie Lietuvos miškų būklę ir jų ateitį.

Knyga istoriškai mokslinė, faktais ir datomis nušviečianti miškų nykimą ir augimą nuo 1995 m. iki dabar. Ji iškelia jų grožį bei naudą valstybei.

Knyga parašyta gera kalba ir vietomis net poetiškai, beveik grožinės skaitybės žymių apstai ir... patraukli. Tai rodo ir tokie įvardijimai turiny: „Miškas, kaip ir vaikas, reikia auginti“. „Stiprus išsigydo pats“. „Kad žmogus ir žemė nesikankintų...“

Iš čia matyti rūpestis ir meilė miškams, ramybės, grožio ir... naudos šaltiniai.

Irena Šalkauskienė, PAĖMĖ MANE MIŠKAI. Straipsniai, interviu, apybraižos, reportažai. Vilnius, 2000 m

Anapilio knygyno rašinių konkurso laimėtojai su knygyno vedėju Vytautu Aušrotu (dešiniame krašte), Maironio mokyklos vicevedėja Donata Puteriene, mokytoja Virginija Ruškienė ir padėjėju Tomu Jonačiu

SKAITYTOJAI PASISAKO

TAISYTINA KLAIDA

„TŽ“ 2001 m. 22 nr. straipsnyje „Ar tautinė mokykla tik svajonė?“ priešpaskutinėje pastraipoje išspausdinta: „Tautinė dvasia respublikoje garsėja Juozo Lukšos gimnazija Garliavoje, „Ažuolo“ vidurinė mokykla Kaune (kol iš mokyklos nebuvo išguita Lietuvos kudirkačių vadovė mokytoja Angelė Šiaurienė)“. Vietoj sakinio skliausteliuose turėjo būti: „Neseniai tautinė dvasia alsavo ir V. Kudirkos vidurinė mokykla, kol iš jos nebuvo išguita Lietuvos kudirkačių vadovė mokytoja Angelė Šiaurienė. Šiandien, deja, tautinei dvasiai šioje mokykloje neliko vietos“.

K. Blaževičius, Kaunas

PRAŠO PAGALBOS

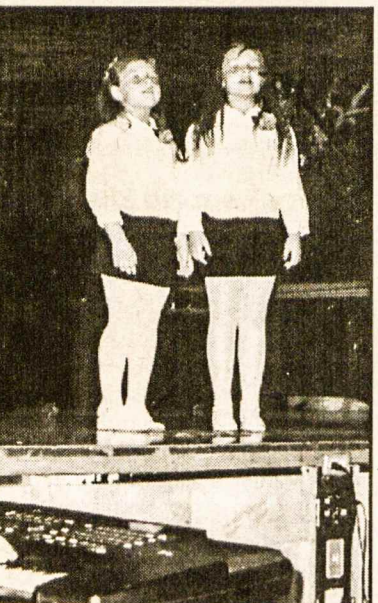
Esu alkoholio žmona, gyvenu su paralyžuota senyvo amžiaus motina ir penkiais vaikais nuo 15 iki 2 m. amžiaus. Gyvename mažame ūkelyje, man vienai tenka viskuo rūpintis (vyras gyvena atskirai). Gal atsirastų gerų žmonių, kurie galėtų man suteikti pagalbą. Būčiau labai dėkinga.

Ina Bolskienė, 16-4 Darbininkų gatvė, Upninkai, Jonavos rajonas, Lietuva

ELGSENA KAPINĖSE

Šv. Jono Lietuvių kapinėse pasodinom porą gražių krūmelių (pačių išaugintų vazonėlyje, pedos didumo). Nuvaziuojame už trejetą dienų – nebėra, iškasta ir gražiai užlyginta, nė žymės, kad kas buvę. Šiurpis perbėgė per visą kūną. Nejaugi mūsų lietuvių kapuose tai galėjo atsitikti. Ir kas galėjo tokią nuodėmę padaryti? Kai kurie mūsų tautiečiai atvažiuoja aplankyti kapų (arba tik kapų dieną) ir elgiasi nekultūringai. Apvala, aprašėja, savo paminklinę kapelį, nuravėję gerą puokštelį pikžolių (šiukšlių) užmeta už paminklėlio arba šalia padeda, ne tik prie savo, bet ir už kaimyno užkiša. Nejaugi taip sunku pasiimti maišuką ir unešti į kapų pašonėje skirtą dėžę (arba parvežti namo)? Teko ne vieną matyti, ateityje pasižymėsiu, kas tie tautiečiai.

„TŽ“ skaitytoja I.B.

Indrė ir Daiva Ramanauskaitės Motinos dienos minėjimo programoje gegužės 13 d. Anapilyje, Mississaugoje. Joms groja tėvelis Valdas Ramanauskas. Nuotr. J. Dzemonienės

„Angeliukų“ jaunesnioji grupė, vad. Deimantės Grigutienės, Motinos dienos minėjime Anapilyje pasirodė su nuotaikingomis dainelėmis. Akompanavo Jonas Govėdas. Nuotr. J. Dzemonienės

Šypsokimės

L. STANKEVIČIUS

– Ar galima paskandinti savo bėdas degtinės stikelyje?
– Ne, kadangi bėdos moka plaukti.

– Ko negalima klausiti senienų krautuvėje?
– Kas naujo?

– Kodėl Sovietų Sąjungoje būdavo labai sunku pagauti žuvį?
– Todėl, kad žuvis bijodavo išsižioti.

– Ką didelis dūmtraukis pasakė mažam dūmtraukiui?
– Tu esi per mažas rūkyti.

– Ką reikia daryti, kai sukasi galva?
– Laikyti už nosies.

– Koks yra populiariausias melas?
– Jus gražiai atrodote.

– Nuo ko priklauso kiaušės gyvenimo ilgis?
– Nuo skerdėjo.

– Kokie žmonės niekuomet nekalba apie kitus?
– Egoistai.

– Kokia yra ideali pora?
– Kai vyras knarkia, o žmona kurčia.

– Koks geriausias būdas mesti rūkymą?
– Vestti moterį, kuri nerūko.

– Kada pasibaigia medaus mėnuo?
– Kai vyras užuot kreipėsis į savo žmoną „Brangioji“, ją šaukia: „Ei, klausyk!“

– Koks geriausias vaistas prieš nemigą?
– Nuobodžios knygos skaitymas.

– Kodėl Popiežius Jonas Paulius II atskridęs į naują kraštą ir išlipęs iš lėktuvo pirmiausia bučiuoja žemę?
– Jei Jūs skristumėte su „Alitalia“ oro linija, tai tą patį darytumėte.

– Kiek didžių vyrų buvo gimusių Vilniuje?
– Nė vieno. Gimė tikrai kūdikiai.

– Ar tiesa, kad pirmąją kalbančią mašiną išrado Edisonas?
– Ne. Pirmąją kalbančią mašiną išrado Dievas, sutverdamas moterį.

– Ar tiesa, kad meilė atima protą?
– Šventa tiesa, bet po vedybų protas grįžta, deja, per vėlai.

– Kodėl vyrai dažai būna geresni virėjai negu moterys?
– Todėl, kad jie mažiau tau po.

– Ar dera maišyti degtinę su vandeniu?
– Ne, kadangi sugadinami du geri skysčiai.

– Ar būna medžiotojų, kurie bijo kiškių?
– Žinoma, dėl to jie eidami medžioti vedasi su savimi šunį ir pasiima šautuvą.

– Ar vyrai nusimano apie moterų madas?
– Apie madas gal ir nedaug, bet apie jų kainas – puikiai.

• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir „Tėviškės žiburiams“. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Tėviškės žiburiai • 2001.VI.19 • Nr. 25 (2676) • psl. 9

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

Tel.: 905 271-7171

(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS

Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

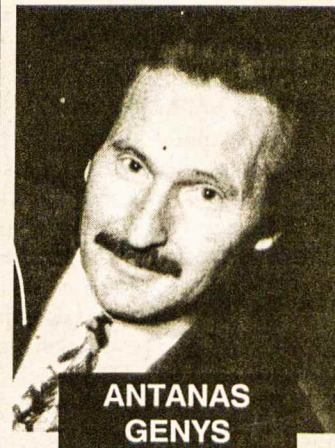
5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

ANTANAS GENYS

PATYRĘS
NUOSAVYBIŲ
PARDAVĖJAS
netoli naujos
PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS

Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MARGUTIS

PYSANKA V.I.M. Inc.

4134 Dundas St. West,

Toronto, ON, M8X 1X3

Tel. (416) 233-4601

Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams laivu

ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.

Greitas ir garantuotas

siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas

iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

*Galioja kai kurie apribojimai.

\$200*

COUPON

For 1 parcel

\$200*

*Coupon valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161

Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų

pirkimo-pardavimo reikalais.

Patarnauju lietuvių visuomenei 14 metų

TORONTONT

Anapilio žinios

– Naujojo mūsų kunigo Vytauto Staškevičiaus primicijos bus: Delhi Šv. Kazimiero šventovėje – birželio 23, šeštadienį, 3 v.p.p.; Anapilio Lietuvos kankinių šventovėje – birželio 24, sekmadienį, 9.30 ir 11 v.r.; Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje – liepos 1, sekmadienį, 10 val. ryto.

– Birželio 9, šeštadienį, Delhi parapijoje pakrikštyta Ermino ir Ritos (Pargauskaitės) Paulauskų dukrelė Gabrielė.

– Birželio 10, sekmadienį, Wasagos misijoje pakrikštyta Lino ir Neringos (Jurgelaitės) Garbaliuskų dukrelė Adelė-Anastazija.

– Birželio 16, šeštadienį, palaidota a.a. Natalija Navickienė, 91 m. amžiaus.

– Birželio 18, pirmadienį, palaidota a.a. Regina Bražukienė, 72 m. amžiaus.

– Mūsų parapijietis Algimantas Jasinevičius ruošiasi tuoktis su Rima Lukavičiute birželio 23, šeštadienį, Hamiltono Aušros vartų šventovėje.

– Birželio 16, šeštadienį, Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišias aukojo kun. Pijus Šarneckas, OFM. Ateinantį savaitę Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios bus jau 10 val. ryto.

– „Žodis tarp mūsų“ liepos rugpjūčio knygelių laidą jau platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Mišios birželio 24, sekmadienį: 9.30 v.r. už Joną ir Boleslovą Palūnus; 11 v.r. už parapiją; Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Petrą Bražuką; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje birželio 23, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Algį Šaltenį.

Kun. Vytautas Leonas Staškevičius Anapilio parapijoje birželio 17 d. buvo įšventintas kunigu, dalyvaujant gausiam skaičiui giminių, parapijiečių ir svečių. Tai buvo aštuntasis kunigas, įšventinamas šioje parapijoje. Gražioje iškilmės, giedant Lietuvos kankinių parapijos bei „Angeliukų“ chorams, solistams Rimui Paulioniui ir Slavai Žiemelytei, šventimus suteikė vysk. Paulius Baltakis, OFM. Apeigose jį lydėjo prel. J. Staškevičius, kunigai E. Putrimas, K. Kaknevičius, A. Babonas (iš Detroito, JAV), J. Pilkauskas, A. Simanavičius, OFM, E. Jurgutis, OFM, P. Šarneckas, OFM, J. Liauba, OFM, Juozas Žukauskas, OFM, kun. F. Bliss, SM, (iš Romos) ir diak. K. Ambrozaitis. Po Mišių naujai įšventintas kun. Staškevičius suteikė palaiminimą visiems norintiems. Puikios vaišės po apeigų buvo suroštos Anapilio didžiojoje salėje. Parapijos tarybos pirmininkas Rimas Paulionis visus pasveikino, pristatė gimines bei garbės svečius ir pakvietė prel. dr. P. Gaidą sukalbėti invokaciją. Po vakarienos naujį kunigą sveikino šeimos, parapijų bei įvairių organizacijų atstovai. Užbaigai kun. Vyt. Staškevičius susirinkusiems padėkojo, papasakodamas truputį apie save, ir palikdamas visiems gilių įspūdį ir didelį džiaugsmą sulaukus naujo, savo kunigo Anapilio parapijai. Dlv.

Keltuvas vajui \$100 aukojo B. Lunas.

Išėjimas lietuvių klierikų studijų fondui \$50 aukojo V. Jasinevičienė.

Vysk. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje \$40 aukojo J. Lapavičius.

Prima ir Bronius Sapliai savo 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga „Tėviškės žiburiams“ aukojo \$100.

„Vilniaus rūmų“ pensininkų klubas rengia dvi išvykas. Rugpjūčio 21 d. planuojamas „Grand River Cruise“ – pasivažinėjimas laivu. O rugsėjo 25 d. „Niagara Falls Apple Tour“ – irgi vienos dienos kelionė. Abiem kelionėm renkamės 9 v.r. prie „Vilniaus rūmų“, grįžtame 6 val. vakaro. Dėl smulkesnės informacijos ir rezervacijų prašome skambinti Aldonai tel. 416 762-1497.

A. a. Reginos Bražukienės atminimui Br. Žiobienė „Tėviškės žiburiams“ aukojo \$50.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Prisikėlimo parapija sveikina praeitą sekmadienį į kunigus įšventintą Vytautą Staškevičių ir linki jam Dievo palaimos bei sėkmės darbuojantis Lietuvos kankinių parapijoje.

– „Žodis tarp mūsų“, liepos ir rugpjūčio mėnesių, yra platinamas sekmadieniais po 10.30 v.r. Mišių parapijos patalpose.

– Parapijiečių maldos būrelis renkasi kalbėti Rožinį kiekvieną dieną pusę valandos prieš 7 v.v. Mišias ir kviečia visus dalyvauti.

– Santuokos sakramentą priėmė Rima Mačikūnaitė ir Roger Hunziker.

– Birželio 16 d. palaidotas a.a. Jonas Adomaitis, 82 m. Paliko žmoną Elena. Birželio 14 d. Lietuvoje mirė parapijietis a.a. Mykolas Regina. Palaikų laidotuvis vyks Toronte, apie kurias bus pranešta vėliau.

– Naudotų daiktų ir drabužių išpardavimą planuoja parapijos tarybos labdaros sekcija š.m. spalio 27 d. ir prašo visus jau iš anksto tam ruoštis.

– Šį sekmadienį bus daroma rinkliava popiežiaus Jono Pauliaus II labdaros darbams paremti.

– Mišios „Kretingos“ stovyklavietėje nuo liepos 8 iki rugpjūčio 5 d. bus aukojamos kiekvieną sekmadienį stovyklautojams ir svečiams 11 v.r.

– Parapijos patalpų svaros palaikymui laikinai reikalingas žmogus. Prašome kreiptis į parapijos raštine.

– Šį šeštadienį, birželio 23, ir kitą šeštadienį, birželio 30, stovyklavietės priežiūros sekcija organizuoja talkas paruošti stovyklavietę vasaros stovykloms. Kas gali padėti, prašome skambinti Rūtai Jaglowitz tel. 416-622-9919.

– Mišios sekmadienį, birželio 24 d.: 8 v.r. už a.a. Aleksandrą Stančiką, 9.15 v.r. už Bordignon šeimos mirusius, 10.30 v.r. už a.a. Oną Ritą Juodikytę, už a.a. Joną Ranonį, už a.a. Apolinarą, Janę ir Sakevičių šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

– Parapijos metinė išskyla įvyks šį sekmadienį, birželio 24, Huron parke, Mississaugoje su pamaldomis 11 v.r. Kaip pasiekti šį parką? Važiuojant į šiaurę Mavis gatve nuo Queensway gatvės sukiti į kairę prie pirmųjų šviestų, o važiuojant ta pačia gatve į pietus nuo Dundas gatvės sukiti į dešinę taip pat prie pirmųjų šviestų. Po pamaldų bus bendri pietūs, kuriuos paravinės moterų draugija, žaidimai vaikūčiams, loterija ir lietuviška krikščioniška nuotaka. Gausiai dalyvausime.

– Pradedant sekmadienį, liepos 1, pamaldos prasidės 11.15 v.r. Ši tvarka tęsis iki 2002 m. birželio paskutinio sekmadienio.

– Praeitą sekmadienį pamaldose buvo prisiminti Sibiro kankiniai.

Atvyksta „Ažuoliukas“

Po gastrolių JAV-bėse, tarptautinio garso Lietuvos berniukų choro „Ažuoliukas“ koncertas Kanadoje įvyks spalio 28 d., 3 v.p.p., puikioje salėje – The Living Arts Centre, Mississaugoje. Pasizymėkite šią datą savo kalendoriuje. „Ažuoliukas“ taip pat koncertuos Otavoje spalio 26 d. Inf.

– „Vilniaus rūmų“ pensininkų klubas rengia dvi išvykas. Rugpjūčio 21 d. planuojamas „Grand River Cruise“ – pasivažinėjimas laivu. O rugsėjo 25 d. „Niagara Falls Apple Tour“ – irgi vienos dienos kelionė. Abiem kelionėm renkamės 9 v.r. prie „Vilniaus rūmų“, grįžtame 6 val. vakaro. Dėl smulkesnės informacijos ir rezervacijų prašome skambinti Aldonai tel. 416 762-1497.

A. a. Reginos Bražukienės atminimui Br. Žiobienė „Tėviškės žiburiams“ aukojo \$50.

Toronto Prisikėlimo parapijoje š.m. gegužės 6, sekmadienį, Pirmąją Komuniją priėmė vaikučiai su mokytojomis – ses. Loreta ir O. Stanevičiūtė (kairėje) bei jų padėjėjais (dešinėje) P. Goudie, V. Rusliu, V. Barakauskaitė, O. Sliuviskiene ir A. Valadkaite. Pirmoje eilėje iš kairės: Raminta Petrauskaitė, Vytas Stasiulevičius, Larisa Saplytė, Adelė Pabrėžaitė, Matas Sungaila, Katrina Kairytė, Aras Pabedinskas, Alana Colgan, Gail Bell, Darius Šablinskas, Corbin Patten; antroje eilėje: Vytas Pilipaitis, Kate Shore, Andrius Styra-Moulton, Veronika Jonuškaitė, Juozas Lenkevičius, Anikė Rudnickaitė, Jordan Patten, Adomas Kuliešius, Petras Pečiulis, Danielius Kuliešius, Mišias laikė kun. Pijus Šarneckas, OFM, klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, kun. Edis Putrimas, kun. Liudas Januška, OFM, Evangeliją skaitė diak. dr. K. Ambrozaitis, Mišioms tarnavo Pirmąją Komuniją priimančių sesutės ir broliukai

ŠALFASS

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos

VEIKLOS 50-mečio

sukaktuvinis priėmimas

2001 m. liepos 6, penktadienį, 7 v.v.
Toronto Lietuvių Namuose

SUSITIKIMAS SU: Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentu Artūru Poviliūnu ir Lietuvos sporto departamento generaliniu direktoriumi bei olimpinį žaidynių aukso medalistu Rimu Kurtinaičiu

Trumpa programa – Apdovanojimai – Pabendravimas – Vaišės

Įėjimas – laisva auka

Rengėjai – ŠALFASS-gos centro valdyba

ŠALFASS^{gos} 50 mečio

ŽAIDYNĖS

Krepšinis ir tinklinis – liepos 4-7 d.d.

Klaipėdos „Neptūnas“ – vyrų „A“ pirmenybėse
Humber College, 205 Humber College Blvd.
Krepšinio vadovas – Rimas Miečius (416-234-5792)
Tinklinio vadovas – Mindaugas Leknickas (905-844-7000)

Lauko tenisas – liepos 5-7 d.d.

Thorncliffe Park Tennis Club, 15 Leaside Park Dr.
Vadovas Eugenijus Kriščiūnas (416-225-4385)

Stalo tenisas – liepos 7 d.

Humber College, vadovas Jonas Nešukaitis (416-691-7798)

Golfas – liepos 7 d.

Harbourview Golf Course, Highway 89, Gilford.
Informaciją teikia Juozas Šileika (416-243-9779)

Kėglavimas – liepos 6 d. (vakare)

Bowlerama West, 5429 Dundas St.W.
Informaciją teikia Michael Jaglowitz (416-622-9919) arba Vida Juzukonytė (416-235-0848)

Šachmatai – liepos 7-8 d.d.

Šeštadienį Humber College, sekmadienį Toronto Lietuvių Namuose. Informaciją teikia Juozas Chrolavičius (905-648-0511)

Šaudymas – liepos 7 d.

Hamiltono Giedraičio šaudykloje
Vadovas Kazys Deksnys (905-332-6006)

INFORMACIJA – 416-234-5792
www.salfass.com

JUBILIEJINĖS ŽAIDYNĖS

TORONTE – KANADOJE

2001 m. liepos 4-7 d.d.

DIDŽIUOJAMĖS SAVO SPORTININKAIS IR SAVO KILME!

ŠOKIAI ir PRIĖMIMAI

Liepos 3, antradienį,

8 v.v. Klaipėdos „Neptūno“ priėmimas
Shanrock and Thistle Pub
4923 Dundas St.W.

Liepos 4, trečiadienį,

7-9 v.v. Atidarymas – kokteiliai garbės svečiams
Humber College

7 v.v. Žaidėjų pabendravimas
Caps Pub, Humber College

Liepos 5, ketvirtadienį,

7 v.v. Žaidėjų pabendravimas,
Caps Pub, Humber College

Liepos 6, penktadienį,

7 v.v. ŠALFASS-gos sukaktuvinis priėmimas
Toronto Lietuvių Namuose

8 v.v. Šokiai – gros „DJ“ – Wild Rose Saloon
International Plaza Hotel, 655 Dixon Rd.

Liepos 7, šeštadienį,

8 v.v. Šokiai – gros orkestrai „Aušra“ ir „Žaibas“
Toronto Lietuvių Namuose
1573 Bloor St.W.

UŽBAIGIMO MIŠIOS

Liepos 8, sekmadienį,

10.30 v.r. Prisikėlimo parapijoje

Rengėjai – „Aušros“ sporto klubas

Lietuvių Namų žinios

– Birželio 17 d. Lietuvių Namų svetainėje Tėvo dienos proga pietavo 305 svečiai.

– LN moterų būrelis narės pasveikino tėvus įteikdamos po gėlę ir pavaišinusias gerimu. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė A. Biškevičienė. Svečių knygoje pasirašė – R. Misevičiūtė-Berzaušienė iš Tex., dr. D. Kšanienė iš Klaipėdos, V. Račiukaitis iš Ganatville, Ont.

– Sekantis LN valdybos posėdis įvyks birželio 27 d., 7 v.v.

– LN vyrų būrelis praneša, kad dėl pakilusių kainų ir mažo poilsiautojų bei dalyvių skaičiaus vasaros stovykla Pranciškonų stovyklavietėje neįvyks, taip pat dėl tų pačių priežasčių nerengsime ir gegužinės.

– Lietuvių Namai ieško vyrų, galinčių dirbti prie salių paruošimo darbų, taip pat prie budėjimo. Skambinti į LN raštine tel. 416-532-3311.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukojo: Z. Stančikas – \$100 (\$300). Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesiogiai Labdaros fondas. Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Ont. M6P 1A6.

Kelias „Gintaras“

Sėkmingai praėjo Toronto ansamblio „Gintaras“ 45-mečio koncertas, kuriuo baigėsi sezono repetitijos visiems, išskyrus vyresniąją ansamblio grupę. Vyresniausios grupės šokių tėsia darba ir toliau, intensyviai besirušdami išvykai į Meksiką. Į šią kelionę prie ansamblio vyriausioji vadovė R. Karasiejienė pakvietė prisijungti ir Anapilio jaunimo choro „Angeliukai“ vyresniąją grupę, kuri mielai sutiko dainomis ir liaudies instrumentais pagyventi puikią gintarių programą. Ansamblių „Gintaras“ vykti į tarptautinį festivalį Meksikoje jau antri metai kvietė Folklore Canada atsakingi organizatoriai. Praėjusiais metais kelionė neįvyko, nes visas lietuvių šokių dėmesys buvo skiriamas XI Lietuvių tautinių šokių šventei. Festivalis vyks rugpjūčio 16 – 27 d.d. Meksikos mieste Zakatekas. Jis yra labai populiarus ir vyksta VILNIAUS miesto centre, prieš Seimo rūmus, išnuomojamas gražiai apstatytas 5 kambarių butas, kuriame yra 3 patogūs miegamieji keturiems asmenims liepos, rugpjūčio mėnesiams. Skambinti tel. 416 225-5480.

Toronto Maironio mokyklos vyresniųjų vaikų darželis su mokytoja VIDA VALIULIENE

MONTREALQUE

Pirmųjų trėminių minėjimą surengė Kanados baltų federacijos Montrealio skyrius 2001 m. birželio 10 d. Aušros Vartų parapijoje. Prasiidėjo iškilminga eiseną į šventovę. Du vaikučiai – Paulius Mickus ir Aija Thomson – įnešė vainiką ir jį padėjo prie Žuvusiems dėl Lietuvos garbės lentos. Po jų sekė trys dvasišiai: kun. Ričardas Birbilas, estų liuteronų kun. Heino Laaneots ir latvių kunigė Rasma Caune. KLB Montrealio apylinkės valdybos pirmininkas Arūnas Staškevičius pradėjo šį minėjimą, trumpai primindamas šios dienos reikšmę baltų tautoms. Sekė litanija anglų kalba; ją skaitė kun. R. Caune ir atsakinėjo visi dalyviai. Po to kiekvienos tautybės dvasiškis sukalbėjo savo kalba maldą ir buvo sugiedama atitinkama giesmė. Be to, latvis Andris Gūtmanis violą pagrojo Ave Verum W. A. Mozarto ir J. S. Bach Arios (Cantata no. 156). Lietuvius atstovavo Aušros Vartų parapijos choras, kuris šalia sugiedotų visų giesmių, dar pagiedojo *Be motinos tėvynės* St. Navicko, *Malda už tėvynę* Julijaus Gaidelio ir tuo pačiu vardu maldą J. Dambausko bei *Libera* Paulausko. Visur vargonais pritarė ir vargonų varijaciją atliko muz. Lavrenti Djintcharadze, choro administratorius Antanas Mickus. Pabaigoje kun. R. Caune pagiedojo

The Lord's Prayer (Albert Hay Malotte). Minėjimas baigtas kun. R. Birbilo palaiminimu ir Kanados himnu. Visi dalyviai buvo pakviesti į parapijos salę, kurioje buvo vaišintasi kava ir saldumynais bei gražiai pabendrauta. Latviai ir estai nesiliovė girti mūsų chorą į jaukią, šeimynišką nuotaiką.

A. a. Jadvyga Kirstukienė, 62 m. amžiaus, mirė 2001 m. birželio 6 d. Birželio 8 d. palaidota Cote des Neiges kapinėse. Liko vyras ir duklė, kuri rūpinosi laidotuviemis.

A. a. Kazys Martinėnas, 92 m. amžiaus, mirė birželio 7 d. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje birželio 11 d. Kūnas sudegintas. Liko giminės ir bičiuliai čia, Lietuvoje ir JAV.

A. a. Vladas Janušauskas mirė birželio 9 d. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje birželio 13 d. palaidotas Cote des Neiges kapinėse. Liko žmona, trys sūnūs su šeimomis ir kiti artimieji.

„Lito“ tarnautojai: vedėjas B. Bulota, vedėjo padėjėja Teresė Mickienė, buhalteris Gytis Niedvaras, vyriausia kasininkė Zeldė Semberov, kasininkė Alvyra Burksaitienė, raštininkė-kasininkė Inga Gedrikienė, kasininkė (Rosemont skyriuje) Nijolė Šukienė ir pagalbiniai kasininkai – Dalius Bulota, Jūra Landry ir Ina Rudinskaitė. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Aukos Mažosios Lietuvos fondui

\$500 – Toronto Prisikėlimo pjos kooperatyvas (\$4,150); \$200 – Kanados lietuvių fondas (\$4,700); po \$100 – Vytautas Keturakis (\$300), T. Toczyłowski, T. Watts, G. Leicester – (a.a. C. Januškevičiaus atminimui) (\$825); po \$50 – Romualdas Žiogarys, E. Petrus (\$750). Skirta Karaliaučiaus krašto mokykloms: \$1,000 – Tautos fondas Kanadoj (4,750); \$50 – prel. Pr. Gaida (\$950). Skirta ML enciklopedijai: \$800 – Kanados lietuvių fondas (\$4,700); \$500 – Kredito unija „Litas“ (\$2,700); \$255.02 – St. Janušonis; \$250 – J. Stukas (\$620); \$200 – Kredito unija „Parama“ (\$3,300); \$152.52 – prof. dr. Klein (\$381.04); po \$50 – Ald. Gailius (\$1,000), prel. dr. Pr. Gaida (\$950); \$20 – Br. Stundžia (\$140).

Nuosirdžiai dėkojame visiems, padidinusiems įnašus. Sveikiname naujus narius – Romualdą Žiogarį ir Stasį Janušonį, kuris aktyviai prisidėjo prie ML enciklopedijos platinimo, aprūpinamas 7 vyskupijas Lietuvoje enciklopedijos I tomu.

ML valdyba

Kanados lietuvių fondas

paskyrė paramą Lietuvos organizacijoms: \$200 – religinei grupei „Gyvieji akmenys“; \$300 – Jaunimo paramos centrui Anykščiuose; \$400 – laikraščiams *Kardas* ir *Elektrėnų žinios*, „Pagalba Lietuvos vaikams“ per E. Gudinskienę; \$500 – žurnalams *Žiemgala* ir *Metai*, laikraščiams *Rytas* ir *XXI Amžius*, Lietuvos skautijai, Šiaulių skautų tautai, Rimdžiūnų mokyklai, Utenos mokytojų draugijai „Levindra“, Šiaulių miesto muziejui „Aušra“, Katalikų evangelizacijos centrui, Visų Šv. parapijai Vilniuje, Laisvės gynėjų paramos centrui, radijo programai *Mažoji studija*; \$700 – laikraščiai *Tremtinys*. \$800 – laikraščiams *Apžvalga* ir *Dienovidis*, Laisvės kovų archyviui, Senasialio pr. mokyklai. \$1,000 – laikraščiai *Lietuvių gados*, Paliepių pagrind. mokyklai, Suvalkų kr. liet. sąmbūriui, *Kregždutė* žurnalui vaikams; \$1,500 – Kretingos jaunimo tarybai; \$2,000 – Alytaus vaikų globos namams, Vilnijos draugijai; \$25,144 – A. A. Tamošaičių meno galerijai Vilniuje, pagal sutartį. Tai palūkanos gautos už A. A. Tamošaičių įnašą K.L. fonde. Iš viso paskirta \$46,744. Stipendijos bus paskelbtos vėliau. KLF

Birželio trėminių – pirmųjų Sibiran išvežimų minėjimas įvyko Toronte š.m. birželio 14 d., 7 v.v. St. Andrew's liuteronų šventovėje (383 Jarvis St.). Ekuimeninėse pamaldose dalyvavo estų, latvių ir lietuvių bendruomenių nariai, įvairių organizacijų atstovai su vėliavomis. Apeigoms vadovavo estų arkivyskupas Udo Petersoo, prisidėdant ir kitiems baltiečiams kunigams. Iš lietuvių parapijų dalyvavo Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, kun. Eug. Jurgutis, OFM, kun. Edis Putrimas, Anapilio parapijos klebonas prel. J. Staškevičius ir Išganytojo evangelikų liuteronų parapijos klebonas kun. Algimantas Žiliuskas. Įvairius skaitymus atliko trijų bendruomenių pirmininkai Egils Tannis, Laas Leivat ir Algirdas Vaičiūnas. Smuikininkas Mindaugas Gabrys prisidėjo prie muzikinės programos atlikdamas Handelio „Largo“. Minėjimą surengė Kanados baltiečių federacija, kuriai nuo šių metų pavasario pirmininkauja Algirdas Vaičiūnas.

Buvęs torontietis Mykolas Regina mirė Lietuvoje birželio 14 d. Pelenai bus parvežti ir palaidoti vėliau Šv. Jono kapinėse, Mississaugoje.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$20,000 – A. Rūta; \$100 – V. Oltienė; \$50 – I. Paškauskienė.

• Lietuviškias žodis vaikui yra kaip sėkla dirvon, kuri su laiku prazvsta gėlių žiedais

PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus

• IRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves

• STATOME: verandas, tvoras

• DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122